

Výročná správa

2019

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Elektronická verzia

[www.nbs.sk/sk/publikacie/
vyrocna-sprava](http://www.nbs.sk/sk/publikacie/vyrocna-sprava)

Všetky práva vyhradené. Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja. Redakčná uzávierka údajov uvedených v tejto správe bola 25. 3. 2020. Materiál bol prerokovaný 28. 4. 2020 v Bankovej rade NBS.

Obsah

Úvod	7
Pohľad na rok 2019	9
Časť A EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ	
1 Makroekonomický vývoj	10
1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie	10
1.1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien	10
1.1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	10
1.2 Makroekonomický vývoj SR	12
1.2.1 Reálna ekonomika	13
1.2.2 Trh práce	16
1.2.3 Inflácia	18
1.2.4 Platobná bilancia	20
2 Menová politika Eurosystemu	22
3 Vývoj na finančnom trhu	28
Časť B AKTIVITY A ČINNOSTI NBS	
1 Implementácia menovej politiky a správa investičných aktív	32
1.1 Povinné minimálne rezervy	33
1.2 Akceptovateľné aktíva	34
1.3 Správa investičných rezerv	37
2 Finančná stabilita a dohľad nad finančným trhom	40
2.1 Bankovníctvo, platobné služby, ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu	40
2.1.1 Oblasť bankovníctva	40
2.1.2 Oblasť poskytovania platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí	41
2.1.3 Devízová oblasť	43
2.1.4 Oblasť poskytovania spotrebiteľských úverov veriteľmi a inými veriteľmi	43
2.1.5 Prvé komplexné hodnotenie rizík SR v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu	44
2.2 Poistovníctvo	45
2.2.1 Revízia Solventnosti II	45
2.2.2 Dohľad na mieste a dohľad na diaľku	46

2.3	Trh cenných papierov, dôchodkové sporenie, finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo	47
2.3.1	Podrobnejšie rozpracovanie niektorých otázok v oblasti investičných služieb	48
2.3.2	Ročné výpisy z dôchodkových účtov zasielané sporiteľom	50
2.3.3	Dohľad na mieste a dohľad na diaľku	50
2.4	Prierezové témy	52
2.4.1	Makroprudenciálna politika	52
2.4.2	FinTech	53
2.4.3	Informačná podpora	54
2.4.4	Riešenie krízových situácií	54
3	Ochrana finančných spotrebiteľov	56
3.1	Témy pri výkone dohľadu	56
3.1.1	Od dohľadu poskytovania spotrebiteľských úverov k dohľadu nad ich vymáhaním	56
3.1.2	Nekalé obchodné praktiky pri zasielaní predpisov poistného v neživotnom poistení	58
3.1.3	Monitoring reklamy a propagácie finančných produktov	59
3.1.4	Boj s neoprávneným podnikaním	60
3.2	Podania spotrebiteľov	61
3.2.1	Poistenie	63
3.2.2	Spotrebiteľský úver	63
3.2.3	Finančné sprostredkovanie	63
3.2.4	Platobné služby	64
3.2.5	Investovanie	64
3.3	Krátke rešerše sankcií	64
3.3.1	Bankovníctvo – legislatívne účty	64
3.3.2	Poistovníctvo – čelné sklá	65
3.3.3	Poistovníctvo – nekalé obchodné praktiky, neprijateľné zmluvné podmienky	65
3.3.4	Poistovníctvo – predbežné opatrenia	66
3.3.5	Spotrebiteľský úver – vymáhanie pohľadávky	66
4	Emisná činnosť a peňažný obeh	68
4.1	Pokračujúci medziročný rast emisie eurovej hotovosti	68
4.2	V máji boli do obehu uvedené posledné dve nominálne hodnoty eurobankoviek série ES2	70
4.3	Výrazný nárast čistej emisie najmä 1- a 2-centových euromincí	71
4.4	Zostávajúce slovenské koruny v peňažnom obeh	71
4.5	Výroba eurobankoviek a euromincí	72
4.6	Spracovanie eurobankoviek a euromincí	73
4.7	Celkový počet falzifikátov zadržaných na území SR sa medziročne zvýšil	75

4.8	Falzifikáty eurových platidiel	75
4.9	Falzifikáty slovenských korún a ostatných cudzích mien	78
5	Platobné služby a platobné systémy	80
5.1	Platobné služby	80
5.2	Platobné systémy Slovenskej republiky	81
5.2.1	Platobný systém TARGET2 a TARGET2-SK	81
5.2.2	Platby realizované prostredníctvom TARGET2-SK	82
5.2.3	Platobný systém SIPS	84
5.2.4	Platby realizované prostredníctvom SIPS	85
5.2.5	Platobné karty	87
5.3	Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami	89
6	Štatistika	91
6.1	Vývoj v oblasti štatistiky	91
6.2	Informačné systémy	95
7	Ekonomický výskum	97
8	Európske záležitosti a medzinárodná spolupráca	100
8.1	Európske záležitosti	100
8.2	Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	100
8.3	Zahraničná technická spolupráca	102
9	Komunikácia	104
9.1	Externá komunikácia	105
9.2	Interná komunikácia	106
9.3	Publikácie NBS a web	106
9.4	Múzeum mincí a medailí	107
10	Inštitucionálny rozvoj	111
10.1	Inštitucionálny rámec	111
10.2	Organizácia a riadenie	111
10.3	Ľudské zdroje	115
10.4	Etické zásady NBS	115
10.5	Riadenie operačného rizika	115
10.6	Vzdelávanie a služby pre verejnosť	116
10.7	Environmentálna politika	121
Časť C	SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS K 31. 12. 2019	123
	Prílohy	
	Legislatíva	156
	Skratky	159

Slovenská legislatíva – skrátené názvy	161
Európska legislatíva – skrátené názvy	162
Zoznam grafov	163
Zoznam tabuliek	164
Zoznam boxov	
Box 1 Krátkodobá úroková sadzba €STR	26

Výročná správa Národnej banky Slovenska za rok 2019 prichádza v mimoriadnom období.

Slovensko spoločne s celou Európou a celým svetom čelí spoločensko-ekonomickému kríze, ktorá nemá v moderných dejinách obdobu. Dosahy pandémie sú citelné a viditeľné, kamkoľvek sa pozrieme. Dotýka sa života každého jedného z nás, životov našich rodín a priateľov. Súčasná kríza má síce diametrálne odlišnú DNA ako tá predošlá, no napriek tomu má fatálne dôsledky pre ľudí, vlády, podnikateľov aj pre globálnu ekonomiku.

Dnes ešte presne nedokážeme predpovedať, ako dlho to potrvá a kedy všetko prehrmí. Čo však vieme je, že na návrat do normálu, na možnosť voľne sa nadýchnuť a pustiť sa do upratovania, si budeme musieť istý čas počkať.

Táto svetová kalamita, ktorú sprevádza bezprecedentná volatilita na finančných trhoch, si prvýkrát od globálnej finančnej krízy vyžiadala agresívne, zásadné a preventívne protikrizové opatrenia, ktoré nás chránia pred najhorším. Centrálné banky po celom svete, vrátane Národnej banky Slovenska a Európskej centrálnej banky, sú v plnom nasadení v boji proti pandémie.

Krizové opatrenia sa, pochopiteľne, v prvom rade sústreďujú na ochranu ľudského života. Tak je to správne. No tam sa to nekončí. Úlohou centrálnych bánk je robiť všetko, čo je v ich silách, pre zachovanie stability finančného systému, pre bezproblémový tok finančnej likvidity, pre čo najefektívnejšie a najlacnejšie financovanie reálnej ekonomiky v snahe minimalizovať negatívne dosahy na živobytie každého jedného z nás. Je našou povinnosťou podať pomocnú ruku tak, aby sme čo najviac tlmili šoky na systém. Tak, aby bol prístup k likvidite čo najmenej komplikovaný, aby sa podniky a vlády dokázali refinancovať na trhu a získavali tak potrebné zdroje na prečkanie súčasnej situácie. Podať pomocnú ruku veľkým, stredným aj malým.

Bez efektívnej a razantnej spolupráce však z tohto súboja vyjdeme doráňaní viac, než by sme si želali. Hoci nie všetko máme vo svojich rukách, náš arzenál je dostatočne robustný a mocný, aby sme zmiernili priame a vedľajšie účinky pandémie a čím skôr prešli do fázy ekonomickej rekonvalescencie. Držme si spoločne palce, aby sme čas krízového režimu ráтали v týždňoch a nie v mesiacoch.

Čas ukáže.

Napriek týmto neľahkým časom mi dovoľte obzrieť sa za rokom 2019, v ktorom sme spoločne odštartovali novú vlnu modernizácie Národnej banky Slovenska.

Národná banka Slovenska stojí spoločne s centrálnymi bankami Eurosystemu pred výzvami, ktoré zásadným spôsobom redefinujú tradičné chápanie toho, čo všetko a ako centrálna banka robí.

V dôsledku inovácii a technologického rozmachu sa vody finančného sveta rozbúrili a ako regulátor musíme byť pripravení a kompetentní reagovať a fungovať v takomto svete. Úlohou Národnej banky Slovenska je preto dôkladná príprava na toto obdobie. Naším spoločným cieľom je nastaviť štruktúru našej inštitúcie. Národná banka Slovenska musí byť kompetentná v oblasti nových technológií a tomu musí zodpovedať aj organizačná štruktúra. Bol by som rád a budeme na tom spoločne pracovať, aby sme Národnú banku Slovenska etablovali v určitých oblastiach ako „exportéra“ skúseností, riešení a inovatívnych nápadov pre iné centrálné banky.

Oblasti, ktorým sa budeme prioritne venovať, sú finančná gramotnosť, inovácie vo finančných a platobných službách, komunikácii a v neposlednom rade nástroje makroprudenciálnej politiky. Práve v tejto oblasti má Národná banka Slovenska obrovský potenciál deliť sa o skúsenosti a vedomosti.

Marec 2020

Peter Kažimír
guvernér

Pohľad na rok 2019

321,6 mil. €

celková výnosnosť
investičných
rezerv za rok 2019

2,8 %

priemerný medzi-
ročný rast spotre-
bitel'ských cien

2,7 mld. €

bežný účet
platobnej bilancie
s deficitom

1,2 %

vzrástla
zamestnanosť

251,8 mil.

transakcií
v systéme
SIPS

644

platobných
transakcií denne
a ich hodnota viac
ako 2,3 mld. €
v platobnom
systéme
TARGET2-SK

629 mil.

kartových
transakcií
a 64 %
bezkontaktné

4 089

subjektov
zaevidovaných
v IS ŠZP

655

výkazov
naprojektova-
ných na zber
štatistických údajov

17

výskumných
seminárov

4 875

nových záznamov
v knižnici NBS

1 914

výpožičiek
v knižnici NB

5 000

žiakov
a študentov
na prednáškach
a workshopoch
NBS

9 400

spisov prevzatých
do registratúrneho
strediska NBS

zníženie
spotreby plynu
a emisie
CO₂ o 20 %
v expozitúre
Nové Zámky

1 Makroekonomický vývoj

1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie

1.1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien

Globálna ekonomická aktivita sa v roku 2019 v porovnaní s predchádzajúcim rokom oslabil

Podľa odhadov MMF sa rast svetového hospodárstva znížil na 2,9 % z 3,6 % v roku 2018. Globálne hospodárstvo nepriaznivo ovplyvnil najmä nárast protekcionistických opatrení v podobe výrazného zvýšenia colných taríf medzi USA a Čínou. Ten sa premietol do rastúcej neistoty a oslabenia podnikateľskej dôvery. Tlmiaco na svetové hospodárstvo pôsobili aj špecifické faktory nepriaznivo ovplyvňujúce ekonomickú výkonnosť niektorých rozvíjajúcich sa ekonomík, ako aj geopolitické napätie. Globálne spomalenie ťahal predovšetkým pokles priemyselnej výroby. Zvýšenie colných taríf sa premietlo do spomalenia rastu obchodu a s určitým oneskorením aj do investícií. V roku 2019 pretrvávala neistota v súvislosti s načasovaním brexitu a následným usporiadaním vzťahov medzi Veľkou Britániou a Európskou úniou, ktorá sa však zmiernila v druhej polovici roka. Vplyv tlmiacich faktorov čiastočne kompenzovalo ďalšie uvoľňovanie menovej politiky. Súčasne koncom roka USA a Čína oznámili, že dosiahli „Prvú fázu obchodnej dohody“.

Aj v roku 2019 globálny cenový vývoj ovplyvňovali predovšetkým ceny energetických komodít. Nižšie ceny ropy na svetových trhoch sa premietli do výraznejšieho spomalenia rastu cien energií. Rast cien potravín sa výraznejšie nezmenil. Porovnateľnú dynamiku si zachovala aj jadrová inflácia. Vo vyspelých ekonomikách sa dynamika spotrebiteľských cien spomalila na 1,4 % z 2,0 % v predchádzajúcom roku. V rozvíjajúcich sa ekonomikách sa tempo cenového rastu výraznejšie nezmenilo, nepatrne sa zrýchľilo len o 0,3 percentuálneho bodu na 5,1 %.

1.1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne

Ekonomický rast v eurozóne sa v roku 2019 opäť spomalil a dosiahol 1,2 % v porovnaní s 1,9 % v prechádzajúcom roku (graf č. 1). Pribrzdzenie ekonomického rastu ovplyvnilo predovšetkým oslabenie globálneho hospodárstva a medzinárodného obchodu v prostredí pretrvávajúcej neistoty. Nepriaznivo to ovplyvnilo najvýznamnejšie exportné odvetvie – priemys-

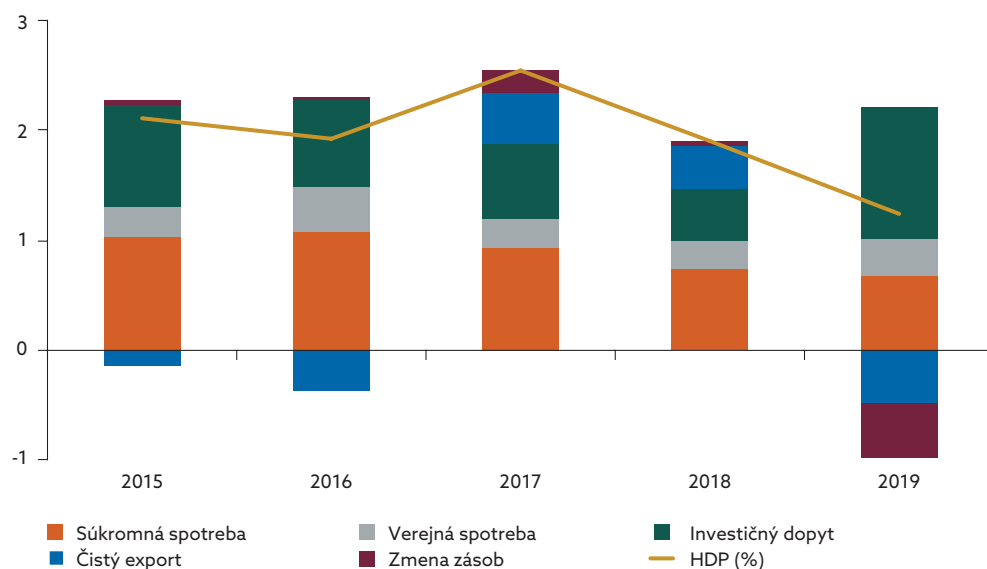
selnú výrobu, ktorá poklesla prvýkrát od roku 2013. Zasiahnutý bol najmä automobilový priemysel. Naopak, ekonomiku podporili pretrvávajúce uvoľnené menové podmienky, priaznivý vývoj zamestnanosti a miezd, ktoré podporili domáci dopyt. To prispelo k priaznivému vývoju v sektore služieb.

Súkromnú spotrebu podporili pretrvávajúce priaznivé podmienky na trhu práce, ktoré sa premietli do zvyšovania zamestnanosti a rastu miezd. Napriek spomaleniu globálnej ekonomiky a nárastu neistoty investície v roku 2019 prispeli pozitívne k rastu ekonomiky. Naopak, čistý export pôsobil na ekonomiku tlmiaco.

Pokračujúce posilňovanie trhu práce podporilo ekonomickú aktivitu v roku 2019. Zamestnanosť vzrástla o 1,1 % a miera nezamestnanosti klesla na 7,6 % (úroveň roka 2008).

Graf 1

Vývoj HDP (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

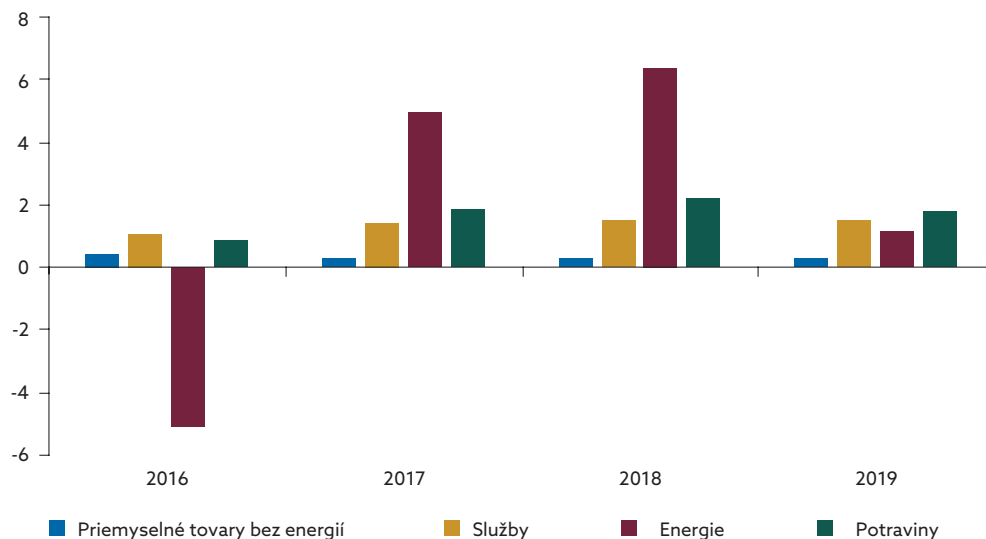

Zdroj: Eurostat

Priemerná miera HICP inflácie sa v roku 2019 znížila na 1,2 % v porovnaní s 1,8 % v predchádzajúcom roku. Tento vývoj ovplyvnili najmä ceny energií a potravín (graf č. 2). HICP inflácia bez cien energií a potravín sa pohybovala pod svojimi historickými úrovňami. Jej priemerná úroveň v roku 2019 dosiahla 1,0 %, rovnako ako v dvoch predchádzajúcich rokoch.

Graf 2

Vývoj zložiek HICP inflácie (medziročný rast v %)

Zdroj: Eurostat

1.2 Makroekonomický vývoj SR

Rast slovenskej ekonomiky sa v roku 2019 medziročne spomalil na 2,3 % v porovnaní s rastom 4,0 % v roku 2018

K tomuto vývoju prispel slabý zahraničný dopyt.

Na trhu práce sa pomalší ekonomický rast prejavil len čiastočne, a to najmä v odvetví priemyslu, ktorý čelil prepadu produkcie. V roku 2019 zamestnanosť vzrástla o 1,2 % (2,0 % v roku 2018). Nárast počtu pracujúcich sa prejavil v poklese miery nezamestnanosti na historické minimum 5,8 % (6,6 % v roku 2018). Pokračujúce napätie na trhu práce sprevádzané vysokým dopytom po pracovnej sile vyústilo do akcelerácie miezd. Tie sa zvýšili o 7,8 % (oproti 6,2 % v roku 2018). Výraznejšie k tomu prispela valorizácia vo verejnom sektore a legislatívne zmeny.

V roku 2019 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 2,7 mld. € (v roku 2018 bol deficit 2,4 mld. €). Vývoj bežného účtu ovplyvnil nárast deficitu obchodnej bilancie.

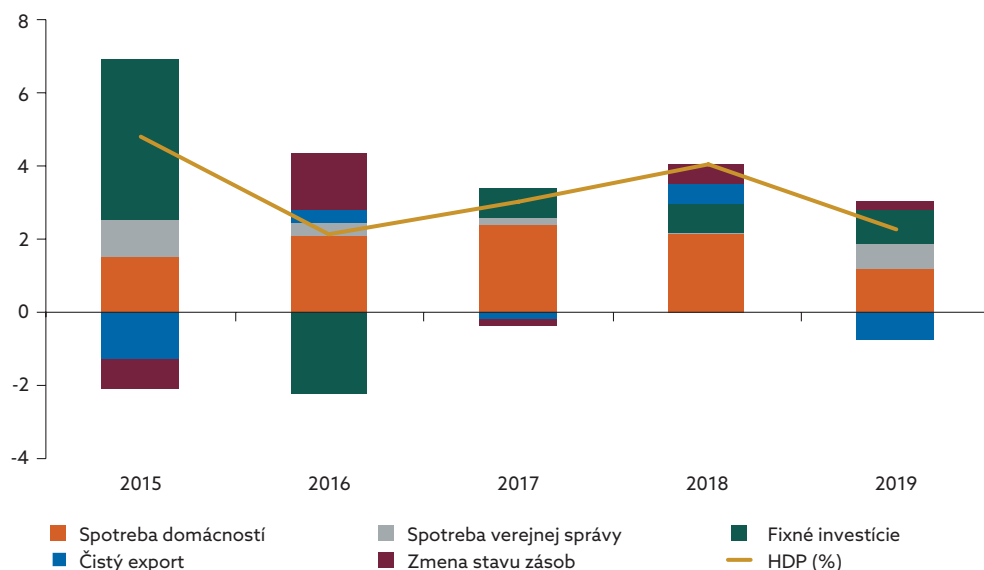
Spotrebiteľské ceny zaznamenali v roku 2019 priemerný medziročný rast o 2,8 % (oproti rastu o 2,5 % v roku 2018). Zrýchlenie inflácie meranej HICP ovplyvnil vývoj regulovaných cien energií a rast cien potravín a služieb.

1.2.1 Reálna ekonomika

Slovenská ekonomika spomalila svoje tempo rastu v roku 2019 na 2,3 % medziročne (zo 4,0 % v roku 2018). Dôvodom spomalenia bolo postupné zmierňovanie zahraničného dopytu s negatívnym vplyvom na slovenskú exportnú výkonnosť. Hlavným zdrojom rastu bola domáca časť ekonomiky. Spotreba domácností aj investície naďalej rástli, i keď miernejším tempom ako v minulom roku (graf č. 3).

Graf 3

Vývoj reálneho HDP (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

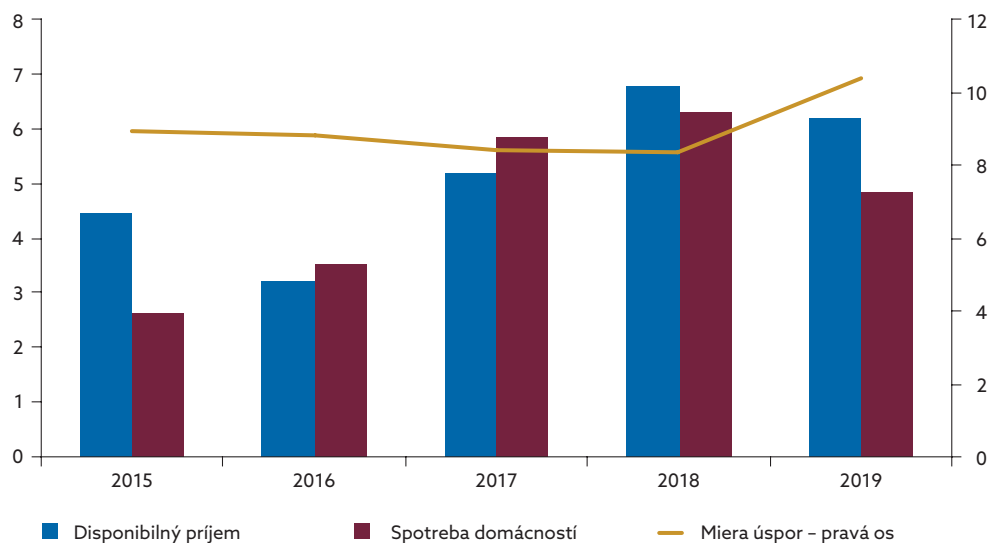

Zdroj: ŠÚ SR

Spotreba domácností vzrástla o 2,2 %, podporovaná stále priaznivou situáciou na trhu práce. Mzdy a platy pokračovali v relatívne vysokom raste aj v roku 2019 a predstavovali hlavný zdroj príjmov obyvateľstva. Rast spotreby potiahli služby, najmä výdavky na reštaurácie a hotely. Súviselo to čiastočne so značným využívaním rekreačných poukazov a tiež preferenciou domácností spotrebovať luxusnejšie statky. Naopak, spomalil sa rast výdavkov na tovary každodennej potreby, napríklad potraviny. Napriek tomu, že domácnosti mali dostatok príjmov, vynakladali na spotrebu pomerne menej prostriedkov ako v minulosti a viac sporili. To vyústilo do zvýšenia miery úspor nad 10 %, kde bola naposledy v roku 2000 (graf č. 4).

Graf 4

Vývoj spotreby a disponibilného príjmu (medziročný rast v %, s. c.)

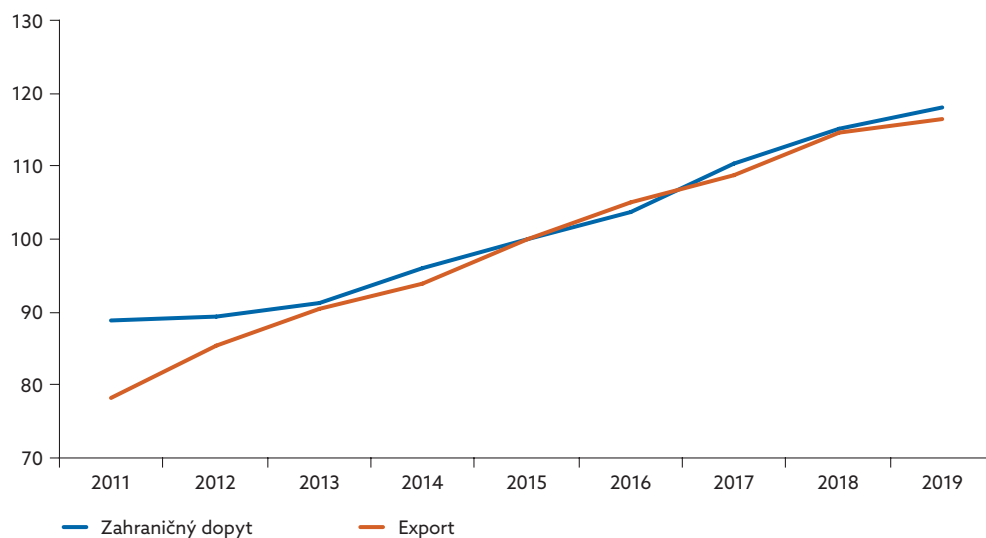
Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Fixné investície zrýchlili svoj rast na 4,4 % pod vplyvom vyššej investičnej aktivity súkromného sektora. Pozitívne k tomu prispela aj priaznivá situácia na finančných trhoch. Úrokové sadzby zotrvali na nízkych úrovniach a podniky mohli získavať výhodnejšie zdroje na investície. V ekonomike sa zvyšovali hlavne investície do stavieb – do budov na bývanie aj do ostatných stavieb. V roku 2019 sa spomalilo čerpanie fondov EÚ, čo ovplyvnilo zastavenie niektorých infraštruktúrnych projektov. Verejná správa tak ako jediný sektor prispievala negatívne k celkovej investičnej aktivite v ekonomike.

Exportná výkonnosť Slovenska sa spomaľovala z dôvodu zmierňovania globálneho dopytu a špecifických problémov v niektorých odvetviach. Už tretí rok zaostávala naša exportná výkonnosť za rastom zahraničného dopytu (graf č. 5), čo môže súvisieť so štrukturálnymi faktormi. Pohľad na konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky cez optiku reálneho efektívneho kurzu (graf č. 6) nenaznačuje jej výraznejšie oslabenie. Slabší záujem zo strany našich obchodných partnerov sa prejavil okrem výroby áut najmä vo výrobe kovov a v petrochemickom priemysle. Dovozy naďalej pokračovali v rastúcom trende a rástli dynamickejšie ako export. Súviselo to so silným domácim dopytom a nárastom zásob v ekonomike.

Graf 5

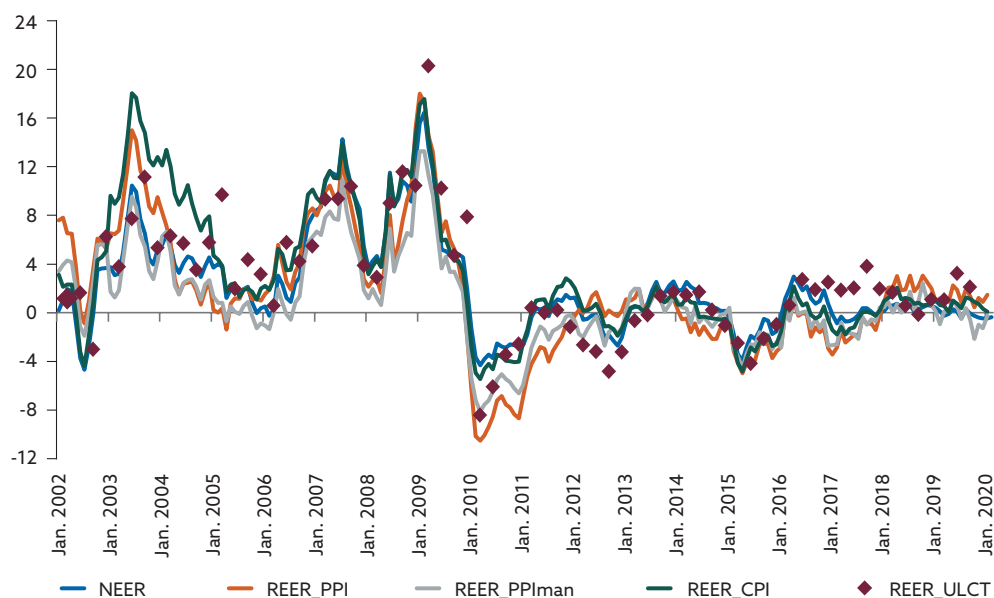
Vývoj exportu a zahraničného dopytu (2015 = 100, s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 6

Vývoj indexov NEER a REER (15 obchodných partnerov, medziročná zmena v %)

Zdroj: Výpočty NBS

Poznámka: + zhodnotenie, - znehodnotenie indexov

Z produkčnej stránky sa rast HDP spomalil najmä pod vplyvom poklesu pridanej hodnoty v priemysle. Ekonomický rast podporili najmä služby (s výnimkou obchodu) a stavebníctvo. V rámci služieb sa zvýšila pridaná hodnota hlavne vo verejných službách, čo môže súvisieť s nárastom výdavkov na mzdy a platy. Pozitívne prispel aj vyšší výber daní.

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (medziročný rast v %, s. c.)

	2018	2019				
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Hrubý domáci produkt	4,0	3,8	2,2	1,3	2,0	2,3
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	3,9	1,9	2,7	1,9	2,2	2,2
Konečná spotreba verejnej správy	0,2	2,3	5,0	3,7	3,9	3,8
Tvorba hrubého fixného kapitálu	3,7	0,0	2,4	7,8	6,2	4,4
Vývoz výrobkov a služieb	5,4	9,0	-0,9	-0,2	-0,5	1,7
Dovoz výrobkov a služieb	5,0	6,5	1,5	3,3	-0,5	2,6

Zdroj: ŠÚ SR

1.2.2 Trh práce

Spomalenie ekonomickej aktivity sa pretavilo do pomalšej tvorby pracovných miest. Priemerná mzda výraznejšie vzrástla, najmä pod vplyvom nárastu tarifných plátov vo verejnej a štátnej službe. Miera nezamestnanosti dosiahla historické minimum.

Tabuľka 2 Vývoj ukazovateľov trhu práce

	2018	2019				
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Nominálna mzda (index)	6,2	7,1	9,7	7,7	6,9	7,8
Reálna mzda (index)	3,6	4,6	7,0	4,7	3,9	5,0
Kompensácie na zamestnanca nominálne ESA 2010 (index)	5,6	5,7	8,0	6,1	5,1	6,2
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	4,1	4,9	3,4	2,3	4,3	3,7
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	2,0	2,0	0,7	0,2	1,3	1,0
Zamestnanosť podľa ESA 2010 (index)	2,0	1,8	1,4	1,0	0,7	1,2
Miera nezamestnanosti podľa VZPS ¹⁾ (%)	6,6	5,8	5,7	5,9	5,6	5,8
Jednotkové náklady práce nominálne (ULC) ²⁾	3,5	3,7	7,2	5,8	3,8	5,1

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

1) Výberové zisťovanie pracovných síl

2) Podiel rastu kompenzácií na zamestnanca v bežných cenách a rastu produktivity práce ESA 2010 v stálych cenách

Zamestnanosť

Zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 1,2 % a vytvorilo sa 30,2-tisíc pracovných miest (v roku 2018 sa zvýšila o 2,0 %). Z hľadiska odvetvového členenia zamestnanosť ťahal nadol priemysel, ktorý medziročne klesol o 0,3 % a obchodné činnosti. Mierne spomalenie zaznamenali aj služby, ale ich dynamika sa drží nad priemerom celého národného hospodárstva, k čomu prispieva hlavne IT sektor. Stavebníctvu sa v porovnaní s ostatnými odvetviami darí, zamestnanosť v tomto odvetví vzrástla takmer o 5 %. Pozitívne sa vyvíjala aj zamestnanosť vo verejnom

sektore, hlavne v zdravotníctve. Počet osôb pracujúcich v zahraničí pokračoval tretí rok za sebou v klesajúcom trende. Ich počet sa medziročne znížil o 10,2-tisíc osôb. Na druhej strane sa z roka na rok zvyšuje počet cudzincov pracujúcich v SR, v roku 2019 medziročne vzrástol o 14,4-tisíc osôb.

Nezamestnanosť

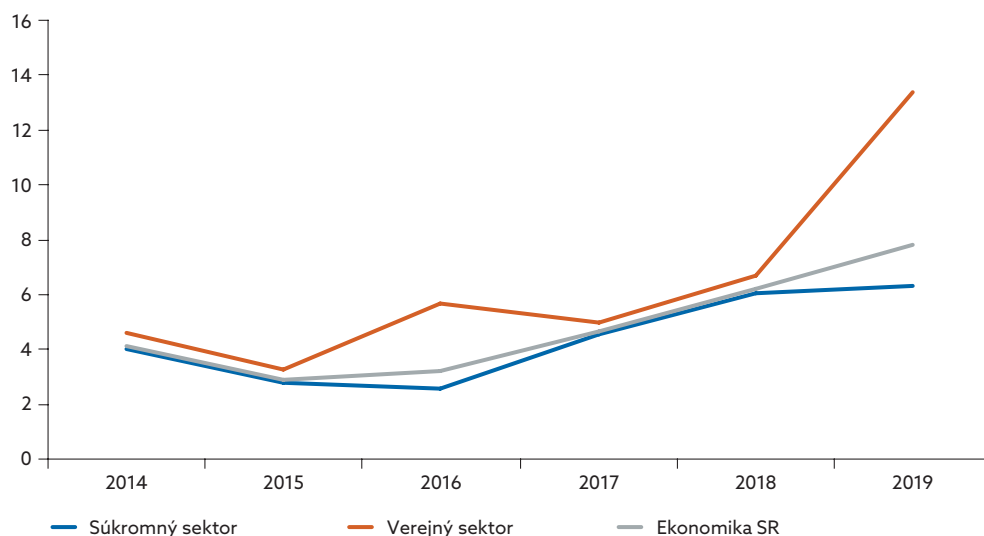
Počet nezamestnaných (metodika VZPS) pokračoval v poklese, ale miernejším tempom ako v predchádzajúcom roku. Podľa výberového zisťovania pracovných síl sa počet nezamestnaných v roku 2019 znížil o 22-tisíc osôb, čo bolo zhruba o polovicu menej ako v predchádzajúcom roku. Miera nezamestnanosti medziročne poklesla o 0,8 percentuálneho bodu na 5,8 %. Zníženie miery nezamestnanosti súviselo nielen s tvorbou nových pracovných miest, ale aj s pokračujúcim poklesom ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Mzdy a produktivita práce

Priemerná mzda v roku 2019 dynamicky vzrástla a dosiahla 7,8 % (graf č. 7). Silný rast mzdy podporil hlavne vývoj vo verejnom sektore. Verejný sektor rástol dvojciferným tempom pod vplyvom nárastu tarifných plátov zamestnancov pracujúcich vo verejnej a štátnej službe. Súkromný sektor v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlil len mierne. Tento sektor charakterizoval výraznejšie spomalenie rastu mzdy v priemysle a stavebníctve. Na druhej strane ho podporili niektoré odvetvia služieb, hlavne v oblasti cestovného ruchu. Dodatočný efekt na rast mzdy malo aj vyplatenie daňovo-odvodového zvýhodneného 13. a 14. platu. V dôsledku slabšieho dopytu sa na trhu práce zmiernilo napätie a tlak na rast miezd postupne slabol. Pod vplyvom pomalšieho rastu ekonomiky rast nominálnej produktivity práce spomalil tempo rastu v roku 2019, ale jej dynamika naďalej zaostávala za rastom mzdy.

Graf 7

Vývoj priemernej nominálnej mzdy (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

1.2.3 Inflácia

Inflácia sa v roku 2019 mierne zrýchľila na 2,8 % (z 2,5 % v roku 2018) (graf č. 8). Na infláciu pôsobila kombinácia domácich faktorov a externého prostredia. Vplyv domáceho prostredia sa prenášal do cenového vývoja pokračujúcim prehriatím trhu práce. Z externých faktorov pôsobili najmä nákladové impulzy rastu cien energetických, poľnohospodárskych komodít a nižšia zahraničná inflácia. V porovnaní s krajinami eurozóny patrilo Slovensko ku krajinám s vyššou infláciou. Okrem regulovaných cien energií rýchlejšie rástli najmä ceny potravín a služieb.

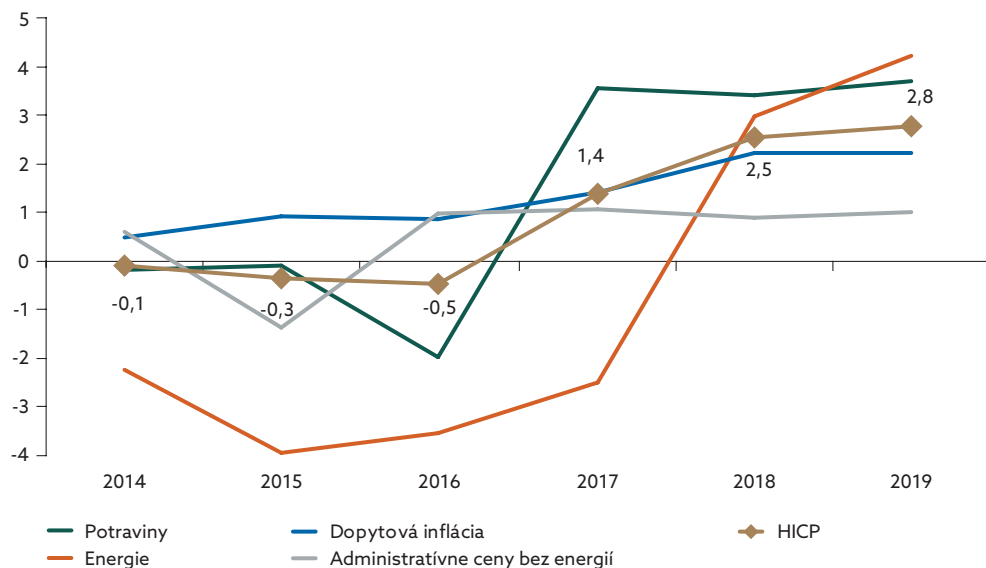
K zrýchleniu inflácie prispel najmä vysoký rast regulovaných cien energií. Ceny plynu a elektriny pre domácnosti výraznejšie rástli pod vplyvom vývoja cien energetických komodít v roku 2018. Tie sa s časovým oneskorením premietli prostredníctvom regulačného rámca do ich spotrebiteľských cien na začiatku roka 2019.

V relatívne vysokej dynamike cien potravín sa odrážal rast nákladov práce a postupný nárast cien mäsa na svetových trhoch. V nákladoch práce sa premietlo zvýšenie minimálnej mzdy a mzdových príplatkov. Rast cien mäsa ovplyvnil výpadok produkcie na ázijskom kontinente.

Dopytová inflácia zaznamenala rovnakú úroveň ako v predchádzajúcom roku (graf č. 9). Rast miezd aj cien energií a potravín vplýval na zvýšenie nákladov sektoru služieb. Súčasne pokračujúci silný rast reálnych miezd generoval dodatočný spotrebiteľský dopyt domácností po službách osobnej starostlivosti a rekreácie. Zavedením rekreačných poukazov sa vytvo-

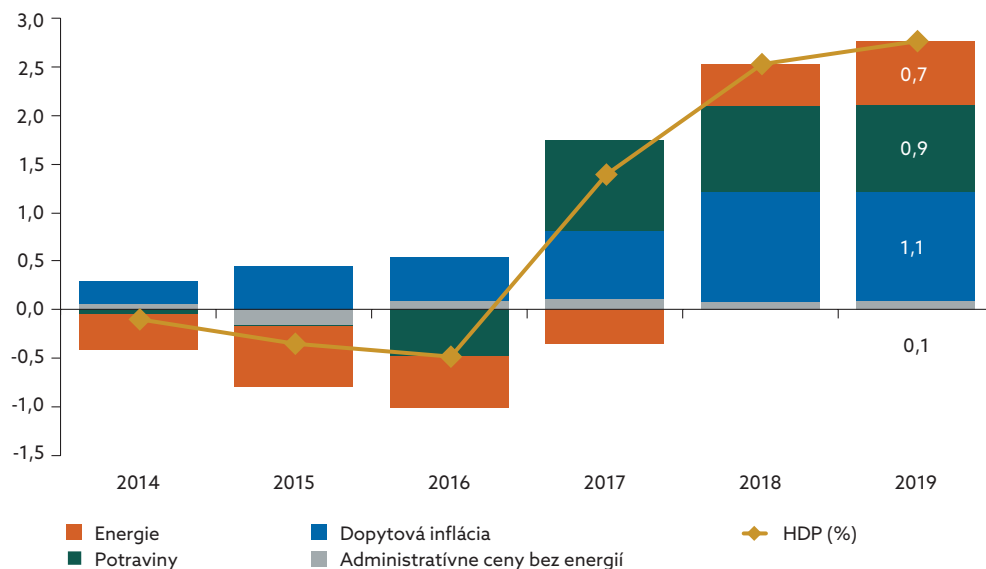
ril priestor pre zvýšený dopyt obyvateľstva a súčasne pôsobil tlak na rast cien služieb spojených s ubytovaním. Dynamika dovozných cien sa v roku 2019 postupne spomaľovala a dosiahla priemernú úroveň nad 1 %. Uvedený vývoj sa preniesol do rastu cien priemyselných tovarov bez energií na Slovensku.

Graf 8
Vývoj inflácie (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 9
Vývoj inflácie (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

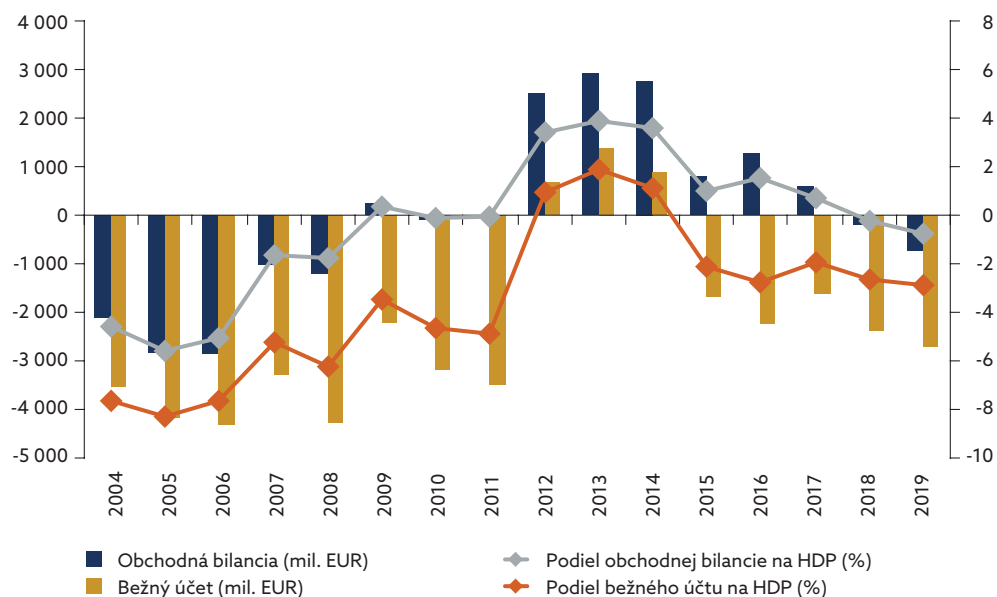
1.2.4 Platobná bilancia

Bežný a kapitálový účet

V roku 2019 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 2,7 mld. €, čo predstavovalo zhoršenie o 0,3 mld. € v porovnaní s rokom 2018. Hlavným faktorom takéhoto vývoja bežného účtu bol nárast deficitu obchodnej bilancie. Podiel deficitu bežného účtu na HDP v bežných cenách medziročne vzrástol o 0,3 percentuálneho bodu, keď dosiahnutá hodnota predstavovala 2,9 % (graf č. 10).

Graf 10

Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie (mil. EUR, %)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Rast vývozu tovarov sa v roku 2019 medziročne spomalil. Vývoz už tretí rok za sebou rástol (2,9 %) pomalšie ako dovoz (3,6 %), čo vyústilo do medziročného nárastu deficitu bilancie zahraničného obchodu s tovarmi.

Vývoj ostatných položiek bežného účtu bol podobný ako v roku 2018, pričom ich saldá sa medziročne zmenili iba minimálne. Zaujímavou skutočnosťou je, že napriek slabnúcemu zahraničnému dopytu bilancia služieb pokračovala v pozitívnom trende rastu prebytku, ktorý sa od roku 2016 stále zlepšuje.

Medziročný pokles prebytku na kapitálovom účte bol dôsledkom nižšieho čerpania zdrojov z EÚ.

Tabuľka 3 Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2018	Rok 2019
Tovary	-0,2	-0,7
Vývoz	75,7	77,9
Dovoz	75,9	78,6
Služby	0,9	1,0
Primárne výnosy	-1,9	-2,0
Sekundárne výnosy	-1,2	-1,0
Bežný účet	-2,4	-2,7
Podiel bežného účtu na HDP v %	-2,6	-2,9
Kapitálový účet	1,2	0,9

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Finančný účet

V roku 2019 dosiahol finančný účet platobnej bilancie prílev vo výške 1,6 mld. €, čo oproti roku 2018 predstavovalo pokles o 0,3 mld. €.

Tabuľka 4 Finančný účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2018	Rok 2019
Priame investície	-0,8	-2,1
Portfóliové investície a finančné deriváty	3,8	0,4
Ostatné investície	-6,3	-1,4
Rezervné aktíva	1,4	1,5
Finančný účet	-1,9	-1,6

Zdroj: Výpočty NBS

Poznámka: Údaje za položky finančného účtu sú uvádzané v čistom vyjadrení (Aktíva - Pasíva), pričom kladné hodnoty predstavujú čistý odlev a záporné hodnoty čistý prílev.

Hlavnými faktormi vývoja na finančnom účte boli prílev zdrojov z investovania zahraničných subjektov v bilancii priamych zahraničných investícií a pokles vkladov bánk na účtoch v zahraničí v rámci bilancie ostatných investícií.

Zahraničná zadlženosť SR

Z vývoja platobnej bilancie k 31. 12. 2019 vyplýval medziročný nárast zahraničného dlhu o 3,5 mld. € (zo 101,9 mld. € na 105,4 mld. €). Podiel celkovej zadlženosti SR k HDP v bežných cenách ku koncu roka 2019 dosiahol 111,9 %, čo oproti roku 2018 (113,6 %) predstavuje pokles o 1,7 percentuálneho bodu. Podiel krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom zahraničnom dlhu poklesol o 2,9 percentuálneho bodu na úroveň 47,4 %. Zadlženosť na obyvateľa dosiahla koncom roka 2019 výšku 19 309 €, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená nárast o 611 €.

2 Menová politika Eurosystému

V roku 2019 pokračovala potreba akomodatívnej menovej politiky, ktorú Eurosystém zabezpečoval najmä prostredníctvom neštandardných menovopolitických nástrojov

V rámci štandardného výkonu menovej politiky sa uplatňovalo spektrum menovopolitických nástrojov na riadenie krátkodobých úrokových sadzieb peňažného trhu. Pretrvávajúce obdobie nízkej inflácie a narušenie plynulého transmisného mechanizmu si v roku 2014 vyžiadali aktiváciu osobitných menovopolitických nástrojov na ovplyvnenie aj stredno a dlhodobých úrokových sadzieb. Tieto akomodatívne menové podmienky zostali zachované aj v sledovanom roku. Mimo peňažného trhu Eurosystém pôsobil na trhu vládnych, krytých, podnikových dlhopisov a tiež cenných papierov krytých aktívami, a to prostredníctvom rozšíreného programu nákupu aktív. Podstatnú časť zdrojov Eurosystém poskytol v dlhodobých operáciách so splatnosťou na 4 roky. Veľmi dôležitou súčasťou menovopolitického inštrumentária bola aj priama komunikácia menovopolitického výhľadu, nazývaná forward guidance.

Na základe rozhodnutia Rady guvernérov ECB z decembra 2018 sa začiatkom roku 2019 ukončili čisté nákupy v rámci nákupného programu finančných aktív. Eurosystém pokračoval v reinvestovaní splatnej istiny na udržanie nezmenenej sumy vytvoreného portfólia nákupného programu, ktorý dosahoval 2,6 bil. €. Rada guvernérov v marci 2019 oznámila tretiu sériu cielených dlhodobých refinančných operácií (TLTRO III), ktorá mala slúžiť na udržiavanie priaznivých podmienok poskytovania bankových úverov. Vzhľadom na pretrvávajúcu nízku mieru inflácie Rada guvernérov ECB v septembri 2019 predstavila balík opatrení posilňujúci akomodatívne menovopolitické podmienky v eurozóne.

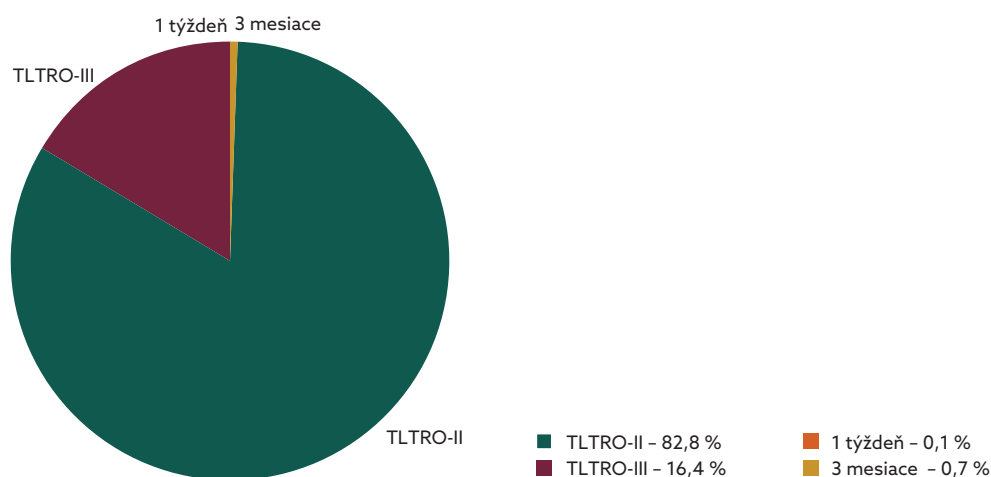
Nedostatočná konvergencia inflácie k inflačnému cieľu si vyžiadala okrem zníženia úrokovej sadzby na jednoduché sterilizačné operácie aj ďalšie opatrenia v roku 2019

V tomto balíku Rada guvernérov znížila úrokovú sadzbu pre depozitnú facilitu o 10 bázických bodov na -0,50 %. Taktiež od novembra 2019 znovaaktivovala nákupný program v sume 20 mld. € mesačne. Následne

upravila podmienky TLTRO III tak, aby tieto operácie podporovali akomodatívne nastavenie menovej politiky a upresnila priamu komunikáciu menovopolitického výhľadu. Okrem menovopolitických opatrení rozhodla aj o ďalšom opatrení na podporu pozitívneho vplyvu záporných úrokových sadzieb na transmisný mechanizmus vo forme viacstupňového úročenia rezerv bánk.

Graf 11

Podiel jednotlivých menovopolitických operácií (%)

Zdroj: ECB, výpočty NBS

V rámci **operácií na voľnom trhu** Eurosystem pokračoval v uskutočňovaní týždenných hlavných a trojmesačných dlhodobějších refinančných operácií, v ktorých uplatňoval postup plného pridelenia za pevnú úrokovú sadzbu. V marci 2019 Rada guvernérov rozhodla o pokračovaní operácií týmto postupom až do marca 2021. Tretia séria TLTRO III dlhodobých operácií sa začala v septembri 2019, s poslednou plánovanou operáciou v marci 2021. So splatnosťou tejto poslednej operácie v roku 2024 Eurosystem poskytne prostriedky prostredníctvom všetkých troch sérií v období 10 rokov, keďže prvá séria začala v roku 2014, druhá v roku 2016 a tretia v roku 2019. Ku koncu roka 2019 bolo poskytnutých 624 mld. € v menovopolitických operáciách. Podiel hlavnej a trojmesačnej operácie tvoril len minimálnu časť, keďže majoritu tvorili TLTRO operácie (graf č. 11). Okrem menovopolitických operácií Eurosystem pokračoval aj v tendroch na poskytnutie likvidity v amerických dolároch, a to na základe swapovej linky s Federálnym rezervným systémom. Dopyt v nich bol minimálny.

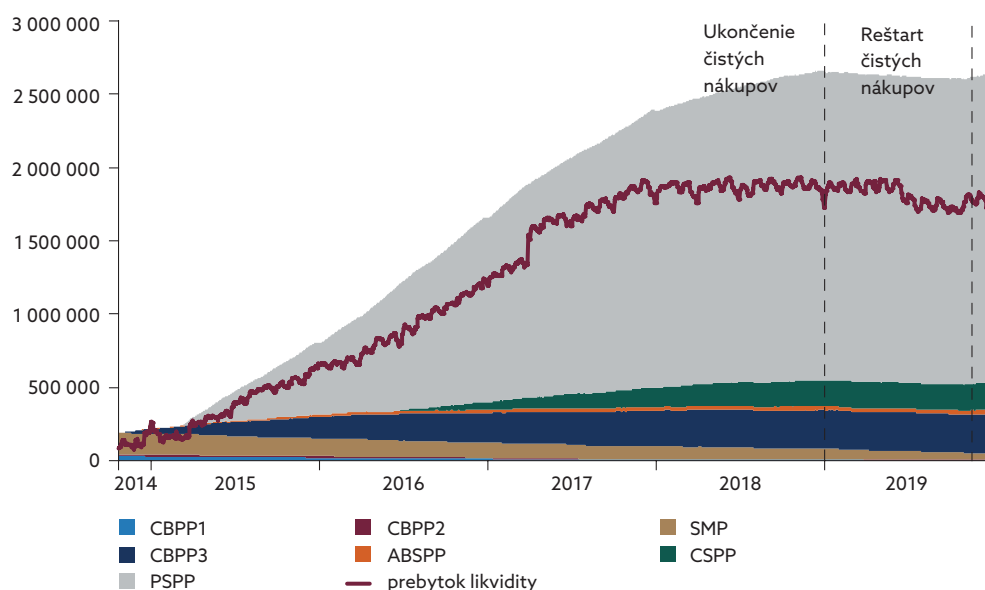
Reštart programu nákupu aktív

Rozhodnutím Rady guvernérov zo septembra **začal Eurosystem v novembri s opätovnými čistými nákupmi**. Zo štyroch programov rozšíreného programu nákupov Eurosystemu tvoril najpodstatnejšiu časť program ná-

kupu vládnych dlhopisov (graf č. 12). ECB spolu s národnými centrálnymi bankami v závislosti od kapitálového kľúča nakupovala okrem vládnych dlhopisov členských krajín Eurosystemu aj dlhopisy európskych nadnárodných spoločností. Celková suma portfólia tohto programu ku koncu roku 2019 dosiahla 2,1 bil. €. Druhé najväčšie portfólio tvoril program krytých dlhopisov, ku koncu roka 2019 so sumou 264 mld. €, ďalej program podnikových dlhopisov v sume 185 mld. € a program cenných papierov krytých aktívami v sume 28 mld. €. Úroveň celkovej poskytnutej likvidity ku koncu roka 2018 dosahovala historické maximum 3,4 bil. €, v roku 2019 mierne poklesla na 3,3 bil. €.

Dôvodom poklesu bolo najmä predčasné splatenie časti poskytnutých finančných prostriedkov v TLTRO II. Podiel dodanej likvidity prostredníctvom nákupného programu tvoril so 79 % naďalej majoritu a zvyšok dopĺňali menovopolitické operácie. Zároveň, na zmiernenie negatívnych dôsledkov nákupného programu na trh cenných papierov, Eurosystem pokračoval v požičovaní cenných papierov prostredníctvom tzv. securities lending.

Graf 12
Program nákupu aktív (mil. EUR)

Zdroj: ECB, výpočty NBS

Úprava menového výhľadu – forward guidance

Dôležitou súčasťou menového inštrumentária bol **forward guidance**, ktorý Rada guvernérov využívala na signalizáciu budúceho vývoja kľúčových úrokových sadzieb a horizontu reinvestícií. Počas roka Rada guvernérov dvakrát – v marci a v júni, posunula výhľad zotrvania kľúčových

sadzieb na nezmenených úrovniach, a to minimálne do konca roka 2019, resp. počas prvého polroka 2020. V druhom prípade pripustila aj možnosť nižších sadzieb. Následne, v septembri 2019 Rada guvernérov so znížením DFR (Úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody) odstránila z forward guidance dátumovú indikáciu a výhľad kľúčových sadzieb naviazala na dostatočnú konvergenciu inflácie k inflačnému cieľu. Zároveň zaviedla forward guidance na očakávanú dĺžku trvania nákupného programu, ktorý sa má ukončiť krátko pred tým, ako Rada guvernérov začne so zvyšovaním sadzieb. Rada guvernérov využívala túto priamu komunikáciu výhľadu nielen na ovplyvňovanie očakávaní vývoja krátkodobých úrokových sadzieb, ale tento záber rozšírila aj na dlhší horizont.

Rada guvernérov zaviedla opatrenie na podporu pozitívneho vplyvu záporných úrokových sadzieb na transmisný mechanizmus menovej politiky vyplývajúce z potreby dlhšieho obdobia trvania záporných úrokových sadzieb

Od októbra 2019, resp. od začiatku 7. periódy povinných minimálnych rezerv začal Eurosystem implementovať **dvojstupňový systém úročenia rezerv bánk**, tzv. tiering. Keďže rezervy bánk presahujúce povinné minimálne rezervy boli úročené úrokovou sadzbou pre depozitnú facilitu, teda zápornou sadzbou, Rada guvernérov považovala za potrebné zabezpečiť pokračujúci pozitívny vplyv záporných sadzieb na transmisný mechanizmus menovej politiky. Prostredníctvom uplatnenia dvojstupňového systému úročenia rozhodla o vyňatí 6-násobku povinných minimálnych rezerv zo záporného úročenia, t. j. približne 800 mld. € z celkových prebytočných rezerv 1,8 bil. €. Denné doladenie likvidity bankového sektora bolo zabezpečené **jednodňovými refinančnými a sterilizačnými obchodmi, tzv. standing facilities**. Kým bol záujem o jednodňové refinancovanie blízky nule, najmä vzhľadom na masívny prebytok likvidity v európskom bankovom sektore, banky naďalej intenzívne deponovali voľnú likviditu na depozitnú facilitu. V porovnaní s koncom roka 2018 však úložky vo významnej miere poklesli z približne 650 mld. € na 250 mld. €, a to kvôli lokálnemu aj cezhraničnému prerozdeleniu voľnej likvidity vyvolanej systémom tiering.

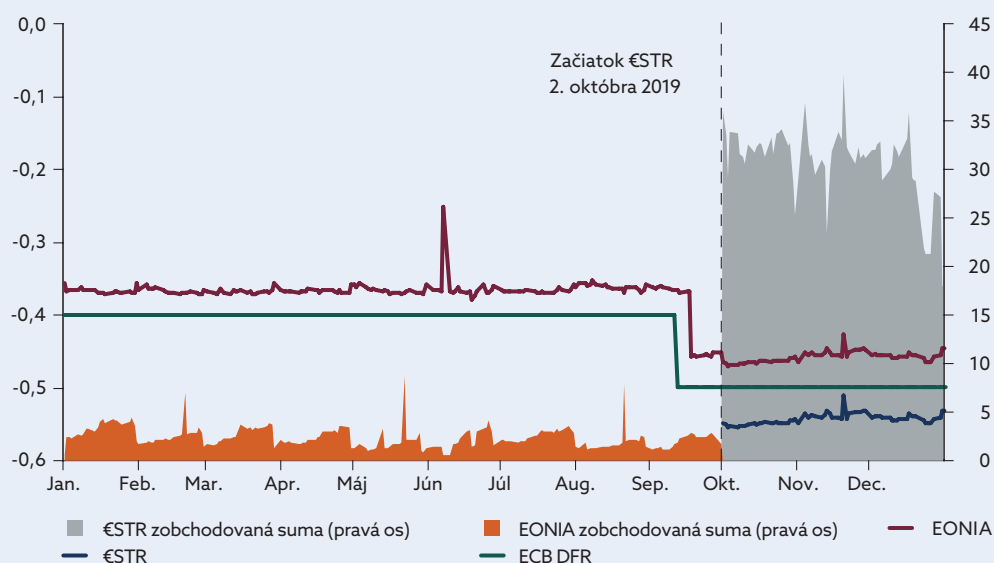
Box 1

Krátkodobá úroková sadzba €STR

Rada guvernérov ECB rozhodla v roku 2017 o vytvorení novej krátkodobej úrokovej sadzby, ktorá mala pôvodne slúžiť ako doplnok k existujúcim benchmarkom. Po dvojročnej príprave začala ECB 2. 10. 2019 na dennej báze zverejňovať úrokovú sadzbu s názvom €STR, ktorú stanovuje z uskutočnených obchodov na peňažnom trhu eurozóny. Z obsahového hľadiska táto sadzba reprezentuje náklady bánk so sídlom v eurozóne na získanie – nákup jednoduchých nezabezpečených zdrojov v eurách na veľkoobchodnom peňažnom trhu eurozóny. Výpočet sadzby zastrešuje ECB, a to na dennej báze z uskutočnených obchodov za predchádzajúci pracovný deň, ktoré sa považujú za obchody uskutočnené v bežných trhových podmienkach, čím sa objektívne vyjadrujú aktuálne trhové sadzby. Medzi kľúčovými úrokovými sadzbami ECB a úrokovou sadzbou €STR je zásadný rozdiel, keďže o výške kľúčových úrokových sadzieb rozhoduje Rada guvernérov ECB na svojich menovopolitických zasadnutiach. €STR je váženou priemernou úrokovou sadzbou z uskutočnených trhových transakcií.

Graf 13

Vývoj úrokových sadzieb EONIA a €STR v roku 2019 (% , mld. EUR)

Zdroj: Bloomberg, ECB, výpočty NBS

V máji 2018 administrátor úrokovej sadzby EONIA (Európsky inštitút peňažných trhov) oznámil, že revízia EONIA sadzby v záujme jej zosúladenia s európskou benchmarkovou reguláciou nebola úspešná. Na odporúčanie najvýznamnejších zástupcov európskeho bankového sektora majú trhoví účastníci nahradiť zanikajúcu úrokovú sadzbu EONIA novou úrokovou sadzbou €STR. Napriek tomu, že je medzi týmito dvoma sadzbami via-

cero technických rozdielov, obe reprezentujú výšku jednodňovej trhovej úrokovej sadzby pre nezabezpečené obchody v eurách. €STR je však reprezentatívnejšia, keďže jej výpočet vychádza z obchodov v rozsahu približne 30 mld. €, kým suma obchodov, z ktorej bola určovaná EONIA, dosahovala len približne 2 mld. €. Denným zverejňovaním €STR sa súčasne zmenila metodológia sadzby EONIA, ktorá sa dočasne počíta ako fixné rozpätie 8,5 bázičného bodu pripočítané k €STR. Stanovovanie EONIA sadzby sa 3. 1. 2022 trvalo ukončí. Dôvodom postupu dočasného zverejňovania upravenej EONIA sadzby je poskytnúť trhovým subjektom dostatočne dlhé obdobie na proces prechodu medzi EONIA a €STR sadzbou. Vývoj úrokových sadzieb EONIA a €STR v roku 2019 dokumentuje graf č. 13.

3 Vývoj na finančnom trhu¹

Globálna ekonomika sa spomalila a nová vlna menových stimulov zmiernila makroekonomické riziko

Počas roka 2019 pokračovalo spomalenie globálnej ekonomiky, ktorého prvé známky sa začali materializovať už v predošlom roku. Ekonomické prostredie sprevádzali rastúce riziká plynúce z globálnej neistoty z dopadov obchodného konfliktu dvoch najväčších ekonomík sveta (Spojených štátov amerických a Číny) a priebehu rokovaní o vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ. Pokles produkcie sa dotýkal najmä odvetvia priemyslu, ktoré doplatilo na znížený dopyt po výrobkoch investičnej povahy. Absenciou zahraničného odbytu sa brzdila najmä priemyselná produkcia – už od konca roka 2018 na medziročnej báze nepretržite klesala.

Slovensko sa, podobne ako väčšina krajín EÚ, nachádzalo za vrcholom svojej rastovej fázy a tempo jej rastu sa značne zmiernilo. Ochladzujúci sa svetový dopyt tak postupne ukončoval expanzívnu fázu prítomnú v ostatnom období vo väčšine európskych krajín. Na slovenskej ekonomike sa nepriaznivo odrazil vývoj ekonomík obchodných partnerov, predovšetkým Nemecka, od ktorých je slovenský export závislý. Spotreba slovenských domácností naďalej rástla vplyvom pretrvávajúceho priaznivého vývoja na pracovnom trhu a silného rastu priemernej mzdy, ale jej príspevky k ekonomickému rastu už neboli také silné ako v predchádzajúcich rokoch.

Na finančných trhoch sa vystriedalo niekoľko etáp zvýšenej nervozity s nárastom cien aktív a kompresiou rizikových prirážok. Trhové úrokové sadzby v nadväznosti na uskutočnené aj očakávané uvoľňovanie menových podmienok poklesli na historické minimá, nezriedka až na záporné úrovne. Sentiment na finančných trhoch pomohla ukotviť nová vlna stimulov od centrálnych bánk aj v reálnej ekonomike. Tým zrejme zabránila prehĺbeniu hospodárskeho ochladenia do vážnejšej krízy.

¹ Podkladom textu je Správa o finančnej stabilite k novembru 2019. Komplexná analýza finančného sektora ku koncu roka 2019 je predmetom Analýzy slovenského finančného sektora, ktorá bude publikovaná na webovom sídle NBS v apríli 2020.

Obchodný model bánk sa dostával pod tlak z prostredia nízkych úrokových sadzieb

Prostredie veľmi nízkych úrokových sadzieb poznačilo situáciu aj na domácom finančnom trhu a prinieslo viaceré riziká pre finančnú stabilitu. Tieto riziká sa sprítomnili na úverovom trhu v nadmernom raste zadlženosti domácností, dlhodobom vplyve nízkych úrokov na zhoršovanie ziskovosti bánk a poisťovní v kontexte udržania tradičného obchodného modelu, rastúcej citlivosti domácností na ekonomický cyklus, zvyšovaní tlaku na trhu nehnuteľností a pri investičnej politike domácich finančných inštitúcií v presune k rizikovejším alebo menej likvidným investíciám. Tieto riziká navyše prehĺbili aj niektoré špecifiká slovenského finančného sektora, vyplývajúce najmä z legislatívneho prostredia (bankový odvod, poisťný odvod a daň, výrazné zníženie poplatku za predčasné splatenie úverov na bývanie) a výraznej miery konkurencie v niektorých segmentoch (podporovanej vysokým podielom finančných sprostredkovateľov na novej produkcii).

Špecifickou udalosťou pre stabilitu bankového sektora bolo najmä dlhodobé ponechanie osobitného bankového odvodu a jeho zvýšenie. Menšia schopnosť generovania zisku obmedzí možnosti na zvyšovanie kapitálu, čo môže negatívne vplývať na odolnosť bánk v zlých časoch. Výška odvodu sa dotýka aj zníženia atraktivity slovenských bánk u zahraničných investorov. To môže viesť k poklesu investícií v bankovom sektore, čo sa negatívne prejaví na financovaní domácej ekonomiky, najmä podnikového sektora, a v kvalite služieb pre klientov.

Tempo rastu úverov domácností aj podnikov sa spomaľovalo, rastúca zadlženosť domácností je jedným z najvýznamnejších rizík pre finančnú stabilitu

Tempo rastu úverov domácností sa postupne spomaľovalo, najmä pri spotrebiteľských úveroch. Hlavnými faktormi boli rozhodnutie NBS sprísniť podmienky poskytovania retailových úverov a náznaky postupnej saturácie niektorých segmentov trhu. V medzinárodnom porovnaní tempo rastu pokleslo z prvého na štvrté miesto v rámci krajín EÚ. V súlade s trendmi na úverovom trhu sa spomalil aj rast zadlženosti domácností, avšak naďalej zostal medzi najrýchlejšími v rámci krajín EÚ. Riziká spojené so zadlženosťou domácností prehĺbil nízky podiel čistých finančných aktív, ktoré môžu slúžiť ako istá rezerva v prípade zhoršenia finančnej situácie. Výrazný nárast citlivosti sektora domácností je tak najvýraznejším rizikom na prípadné zhoršenie ekonomického vývoja.

Ochladenie ekonomiky sa pretavilo do prepadu zahraničného obchodu aj tržieb a premietlo sa aj do zhoršenia situácie v podnikovom sektore. Vidno

to pri investičných úveroch, keďže v dôsledku poklesu záujmu podnikov o investičné aktivity sa znížila potreba ich financovania. Hoci zadlženosť podnikov v pomere k HDP je z hľadiska medzinárodného porovnania nízka, najvýraznejším rizikom štrukturálneho charakteru je vysoký podiel dlhov k vlastným zdrojom, ktorý patrí k najvyšším v EÚ. Predchádzajúci pokles mier zlyhania, ktorý aj tak zostáva na historicky nízkych hodnotách, sa zastavil.

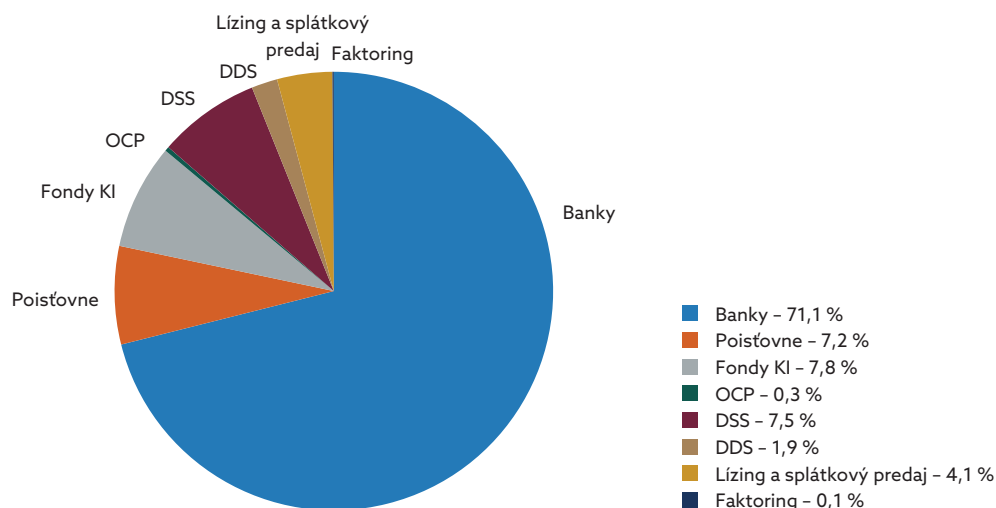
Nárast citlivosti ziskovosti bankového sektora aj kapitálovej primeranosti na prípadné zhoršenie ekonomiky

Hlavným faktorom poklesu čistého zisku bankového sektora bolo zníženie čistých príjmov z retailového sektora. Vyplýva to z menšej schopnosti kompenzácie pretrvávajúceho výrazného znižovania výnosnosti úverov prostredníctvom rastu ich objemu alebo poklesu nákladovosti vkladov. Z pohľadu bankovej únie patrí ziskovosť slovenských bánk naďalej k nadpriemerným, ale rozdiel sa postupne znižuje.

Vzhľadom na pretrvávajúcu kumuláciu cyklických rizík spojených s rastom zadlženosti domácností je posilnenie kapitálovej vybavenosti bánk pozitívnou správou. K posilneniu odolnosti prispievajú aj ďalšie významné charakteristiky slovenského bankového sektora, najmä jedna z najvyšších mier pokrytia zlyhaných úverov opravnými položkami a kolaterálom v rámci celej EÚ. V dôsledku zrýchlenia rastu vkladov a emisií krytých dlhopisov sa zlepšila štruktúra financovania bánk.

Graf 14

Podiel jednotlivých častí finančného sektora na aktívach finančného sektora k 31. 12. 2019

Zdroj: NBS

Poznámka: Fondy KI – fondy kolektívneho investovania, OCP – obchodníci s cennými papiermi, DSS – dôchodkové správcovské spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti.

Sektor poisťovní čelil dlhodobým rizikám a dôchodkové a podielové fondy investovali do rizikovejších aktív

Sektor poisťovní čelil v roku 2019 viacerým dlhodobým rizikám. Prvým rizikom sú nižšie výnosy aktív, ako sa pôvodne očakávalo, v dôsledku čoho boli poisťovne nútené dotvárať rezervy. Negatívne to vplývalo na ich ziskovosť. Druhým rizikom je nová daň v segmente neživotného poistenia, ktorá znižuje zisk a v niektorých segmentoch aj dopyt klientov, čo vplývalo na spomalenie rastu poistného. Tým sa ešte viac zvýrazňuje problém dlhodobej stratovosti poistenia áut. Významným štrukturálnym rizikom je, že veľkú časť vlastných zdrojov tvorí nestála zložka očakávaných ziskov z budúceho poistného, ktorá nedokáže efektívne pokryť prípadné náhle neočakávané straty. Hoci podiel tejto zložky mierne klesol, naďalej zostáva najvyšší v EÚ.

Prostredie nízkych úrokových sadziieb sa ostatné roky prejavuje vyhľadávaním výnosnejších aktív aj v prípade nebankových sektorov na Slovensku. Subjekty spravujúce klientske aktíva (dôchodkové správcovské spoločnosti, doplnkové dôchodkové spoločnosti a správcovské spoločnosti kolektívneho investovania) a poisťovne postupne zvyšovali investície do akcií a v prípade dlhopisového portfólia predlžovali jeho duráciu. V dlhopisovej zložke prebiehal nárast zastúpenia emisií s nižším investičným stupňom v rámci kreditného ratingového hodnotenia a v kolektívnom investovaní aj cenných papierov mimo investičného pásma alebo bez ratingu. V podielových fondoch sa zvýšil podiel investícií do menej likvidných aktív, napr. aktív spojených s financovaním nehnuteľností alebo finančných nástrojov neobchodovaných na burze. Hlavným rizikom v nadväznosti na rizikovejšie investície je schopnosť speňažiť ich v prípade náhlych výberov prostriedkov z fondov. V súčasnosti toto riziko zmierňujú regulačné požiadavky na minimálny objem likvidných aktív. Fondy túto požiadavku i požiadavky na pravidelné stresové testovanie likvidity fondov plnia s rezervou.

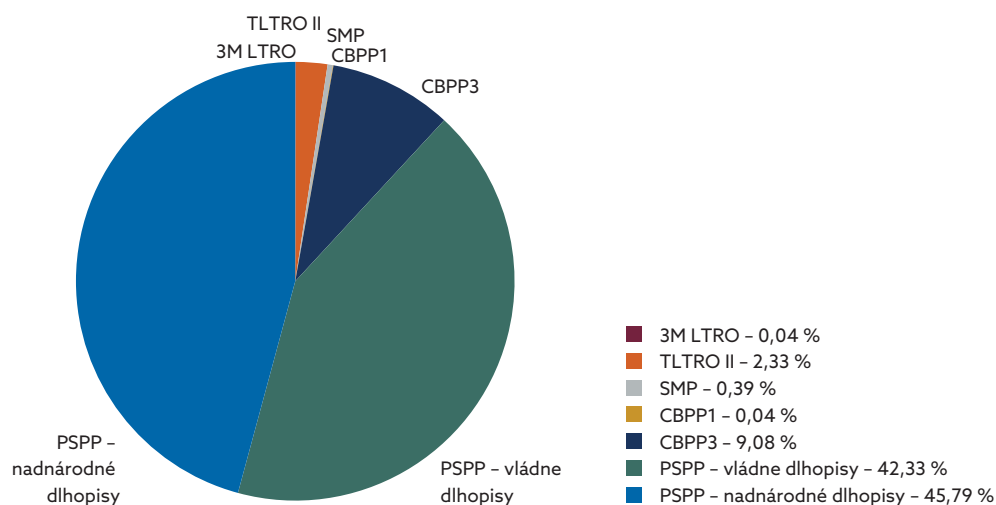

1 Implementácia menovej politiky a správa investičných aktív

Národná banka Slovenska sa zúčastňovala na programe nákupu cenných papierov verejného sektora, ktorého predmetom bol nákup vládnych cenných papierov a cenných papierov nadnárodných finančných spoločností a na programe nákupu krytých dlhopisov. Ku koncu roka 2019 bola suma menovopolitického portfólia cenných papierov NBS v amortizovanej hodnote 22 mld. €. Hodnota domácich vládnych dlhopisov tvorila 10,3 mld. €, nadnárodné vládne dlhopisy boli vo výške 9,6 mld. € a kryté dlhopisy v portfóliu CBPP3 (Program nákupu krytých dlhopisov 3) predstavovali 2 mld. €. Prostredníctvom TLTRO II operácie domáce banky čerpali sumu 526 mil. € ku koncu roka 2019. Zároveň čerpali 8 mil. € v trojmesačnej LTRO. Majoritu menovopolitických aktivít NBS tvoril nákupný program (graf č. 15), a to najmä časťou programu nákupu cenných papierov verejného sektora (88 %). NBS aj v roku 2019 v rámci tzv. securities lending požičiavala slovenské a zahraničné vládne cenné papiere nakúpené v rámci nákupných programov. Uskutočňovala to dvoma spôsobmi: prostredníctvom agenta State Street Bank and Trust Company a prostredníctvom správcu Euroclear Bank. Cenné papiere sa požičiavali automatickým spôsobom a tretím stranám na požiadanie.

Graf 15

Menovopolitická aktivita NBS (%)

Zdroj: NBS

1.1 Povinné minimálne rezervy

Zaviedol sa systém dvojstupňového úročenia nadbytočných rezerv

Úverové inštitúcie pôsobiace v eurozóne sú podľa pravidiel Eurosystemu povinné držať na účte v príslušnej národnej centrálnej banke (NCB) určenú výšku povinných minimálnych rezerv. Konkrétna hodnota pre jednotlivé subjekty v súčasnosti predstavuje 1 % zo základne na výpočet povinných minimálnych rezerv (PMR). Táto požiadavka sa vzťahuje na priemernú hodnotu PMR za celé udržiavacie obdobie, teda periódu plnenia PMR.

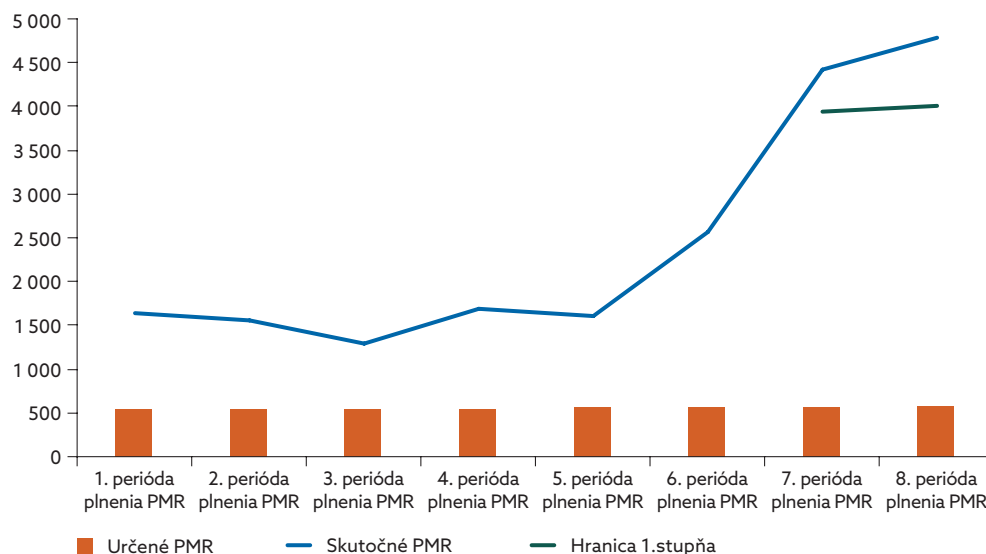
V roku 2019 v Slovenskej republike podliehalo systému PMR 27 úverových inštitúcií, z toho 12 bánk so sídlom na území SR (vrátane troch stavebných sporiteľní) a 15 pobočiek zahraničných úverových inštitúcií.

Úročenie nadbytočných rezerv zápornou sadzbou, ktoré sa začalo 11. 6. 2014, pokračovalo aj v roku 2019. Z hodnoty -0,40 % na hodnotu -0,50 % sa sadzba znížila 18. 9. 2019.

Od obdobia platnosti dvojstupňového úročenia nadbytočných rezerv sa ich časť (1. stupeň) úročí osobitnou úrokovou sadzbou do výšky stanoveného násobku určených PMR. Od 30. 10. 2019 ide o 6-násobok a sadzbu na úrovni 0 %. Zvyšok nadbytočných rezerv (2. stupeň) sa úročí ako predtým, aktuálne sadzbou -0,5 %.

Priemerná výška určených PMR v roku 2019 bola 553,56 mil. €, čo predstavovalo oproti roku 2018 nárast o 5,8 %. V porovnaní s rokom 2018, kedy skutočné rezervy boli v priemere o 181,7 % vyššie ako určené PMR, boli v roku 2019 v priemere vyššie až o 341,4 %. Spôsobilo to predovšetkým spustenie dvojstupňového úročenia nadbytočných rezerv, pri ktorom subjekty využili nulovú sadzbu platnú pre 1. stupeň nadbytočných rezerv na zvýšenie objemu držaných finančných prostriedkov (graf č. 16).

Graf 16
Prehľad plnenia PMR v roku 2019 (mil. EUR)

Zdroj: NBS

1.2 Akceptovateľné aktíva

Pokračuje postupný pokles použitia dlhových cenných papierov emitovaných vládami v prospech krytých dlhopisov ako zábezpek v úverových operáciách Eurosystemu

V roku 2019 neboli zaznamenané významné zmeny v podmienkach akceptovateľnosti aktív, ktoré môžu byť použité ako zábezpeka v úverových operáciách Eurosystemu. Menej významné úpravy boli zamerané na detailnejšiu špecifikáciu existujúcich pravidiel. Jednou zo zmien bola harmonizácia postupov pri posudzovaní emitentov klasifikovaných ako agentúra zábezpek v úverových operáciách Eurosystemu a programu nákupu cenných papierov verejného sektora. Zároveň bola schválená požiadavka na existenciu ratingu emisie pri krytých dlhopisoch vo vlastnom použití, ktorá nadobudne účinnosť od 1. 2. 2020.

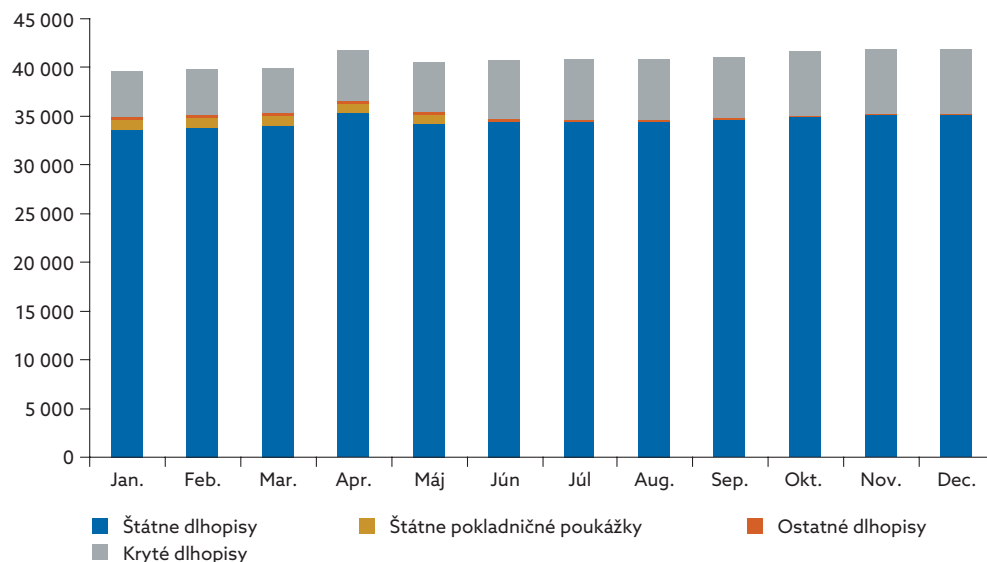
Niektoré úpravy nastali aj v súvislosti s úverovými pohľadávkami používanými ako zábezpeka. Obnovila sa akceptovateľnosť úverových pohľadávok s pohyblivou úrokovou sadzbou, pri ktorej existuje spodná a horná hranica (tzv. floor and ceiling) a spresnili sa podmienky akceptovateľnosti pri možnosti vzniku záporného toku hotovosti. Upravil sa aj spôsob posudzovania úverových pohľadávok s pohyblivou úrokovou sadzbou na uplatňovanie oceňovacích zrážok.

Hodnota slovenských obchodovateľných akceptovateľných aktív bola v roku 2019 v porovnaní s rokom 2018 vyššia v priemere o 2 %. V absolútnom

vyjadrení to znamenalo 40 893 mil. €, čo bolo o 717 mil. € viac ako v roku 2018. Najväčšiu časť akceptovateľných aktív tvorili štátom emitované dlhopisy s podielom takmer 84,3 %. Kryté dlhopisy (KD) mali podiel 13,9 %, štátne pokladničné poukážky 1 % a ostatné dlhopisy asi 0,8 % z celkovej hodnoty akceptovateľných aktív. Vývoj hodnoty akceptovateľných aktív za rok 2019 je v grafe č. 17 a porovnanie koncoročného stavu za roky 2019 a 2018 v grafe č. 18.

Graf 17

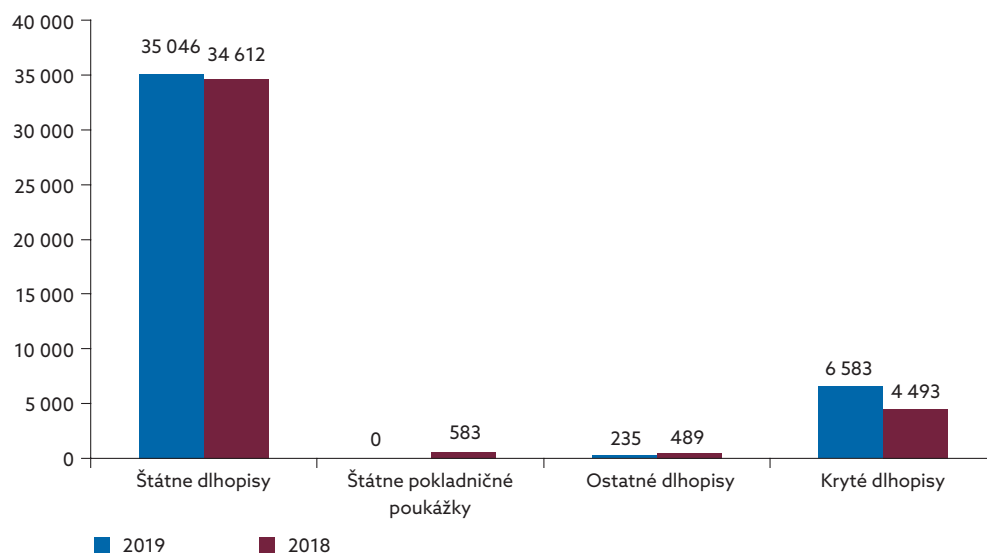
Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2019 (mil. EUR)

Zdroj: NBS

Graf 18

Porovnanie koncoročného stavu slovenských akceptovateľných aktív za roky 2018 a 2019 (mil. EUR)

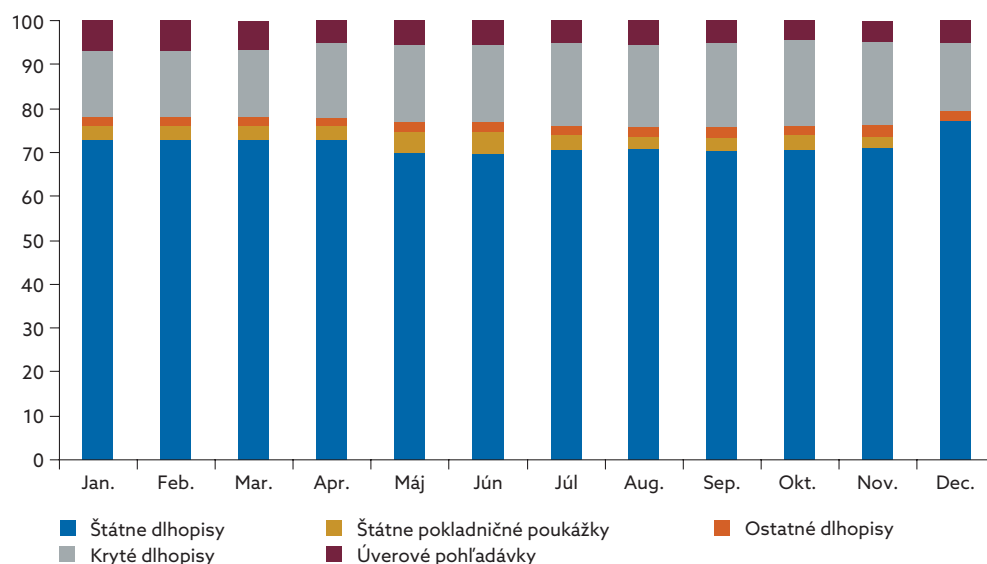

Zdroj: NBS

Rok 2019 bol v oblasti použitia akceptovateľných aktív charakterizovaný pomalým znižovaním hodnoty použitých aktív s výraznejším poklesom v decembri. Priemerné použitie v roku 2019 bolo približne o 7 % nižšie ako v predchádzajúcom roku. Najvýznamnejším aktívom využívaným ako zábezpeka v operáciách Eurosystemu boli dlhové cenné papiere emitované vládami s priemerným podielom 75 %, ktorých percentuálny vývoj za rok 2019 zobrazuje graf č. 19. Pri tejto skupine aktív sa zároveň postupne prejavuje klesajúci medziročný trend ich využívania. Naopak, v prípade KD sa znovu zaznamenalo zvýšenie miery ich použitia vzhľadom na predchádzajúci rok a ich priemerný podiel dosahoval hodnotu asi 17,4 %. Používanie úverových pohľadávok a ostatných dlhopisov zostalo približne na rovnakej úrovni ako predchádzajúci rok a dosahovalo podiely 5,5 % pri úverových pohľadávkach a 2,1 % pri ostatných dlhopisoch.

Graf 19

Použitie akceptovateľných aktív v roku 2019 (%)

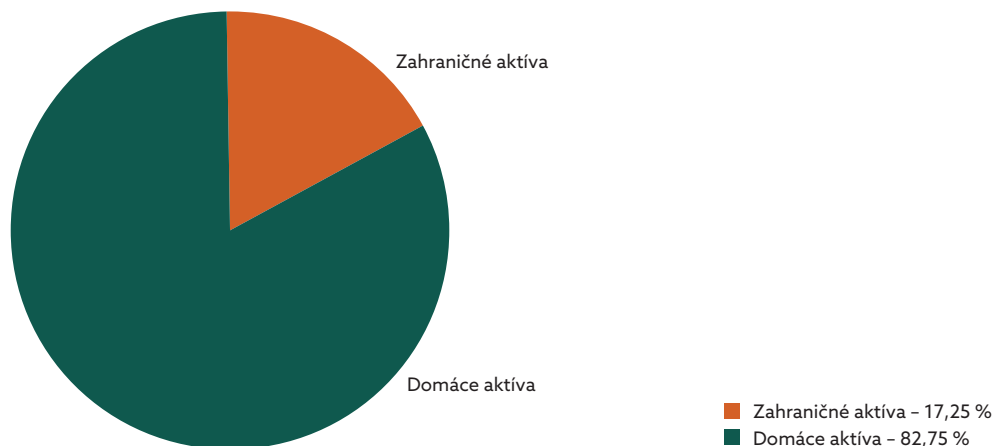
Zdroj: NBS

Použitie zábezpek emitovaných na zahraničnom trhu pokračuje v rastúcom trende, podobne to bolo aj v minulých obdobiach

V roku 2019 bol tiež zaznamenaný mierny pokles použitia zábezpek emitovaných na domácom trhu. Ich podiel predstavoval necelých 74,29 % (graf č. 21), v predchádzajúcich rokoch sa pohyboval približne na úrovni 80 % (stav za rok 2018 je v grafe č. 20). Slovenské zmluvné strany riadili svoje akceptovateľné aktíva formou tzv. poolingového spôsobu združovania zábezpek.

Graf 20

Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív v roku 2018 (%)

Zdroj: NBS

Graf 21

Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív v roku 2019 (%)

Zdroj: NBS

1.3 Správa investičných rezerv

Celková hodnota investičných rezerv dosiahla 9,86 mld. € ku koncu roka 2019

Na základe investičnej stratégie schválenej v roku 2008 a modifikovanej v rokoch 2014 a 2016 a s cieľom zabezpečiť pozitívny prínos do hospodárskeho výsledku spravuje Národná banka Slovenska investičné rezervy. Ich celková hodnota v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a trhových hodnotách cenných papierov dosiahla ku koncu roka 2019 výšku 8,48 mld. €, vrátane zlata 9,86 mld. €. Rozhodujúcu časť investičných rezerv predstavujú dlhopisové portfóliá – menovo zabezpečené portfóliá denominované v EUR, USD, GBP, CHF a JPY, v ktorých sa vykonáva štandardné riadenie úrokového rizika pomocou úrokových swapov a kontraktov futures, ako aj

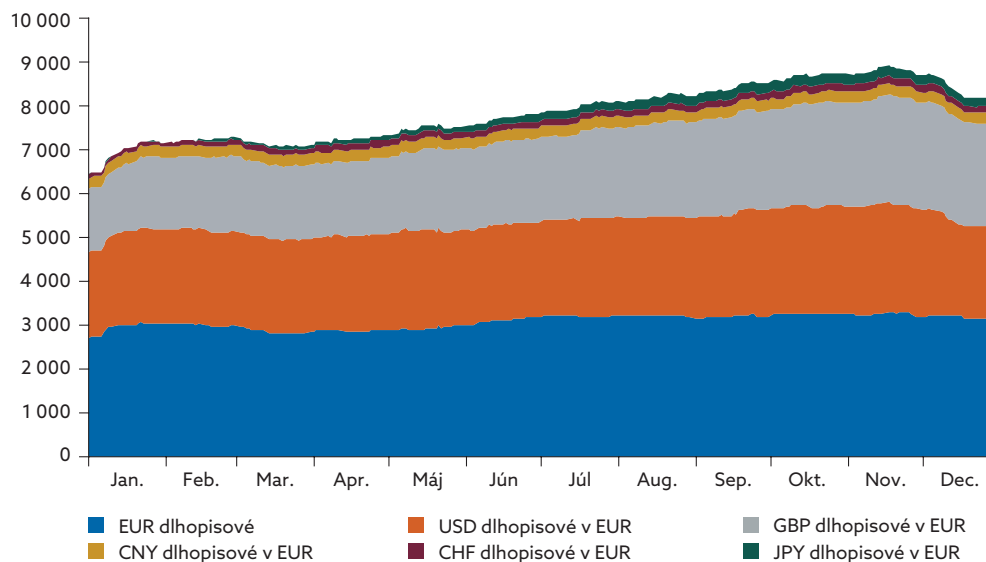
portfólio čínskych vládnych dlhopisov. Vývoj hodnoty dlhopisových portfólií v roku 2019 zachytáva graf č. 22, ich geografickú štruktúru znázorňuje graf č. 23.

Celková výnosnosť investičných rezerv za rok 2019 bola 321,6 mil. €

Akciové portfólio nakupované od júna 2018 vo forme podielov vo vybraných ETF reprezentujúcich globálny akciový trh bolo k 31. 12. 2019 v trhovej hodnote 177,7 mil. \$. Nepriama investícia do čínskej meny renmimbi² mala ku koncu roka 2019 trhovú hodnotu asi 52 mil. \$. Za rok 2019 dosiahli investičné rezervy NBS celkovú výnosnosť asi 321,6 mil. € (prepočítané koncoročnými výmennými kurzami) vrátane výnosu zlatých rezerv³ a po zohľadnení nákladov zabezpečovacích operácií aj nákladov, resp. výnosov z operácií na strane pasív jednotlivých portfólií.

Graf 22

Dlhopisové portfóliá NBS v roku 2019 – nominálne hodnoty cenných papierov (mil. EUR)

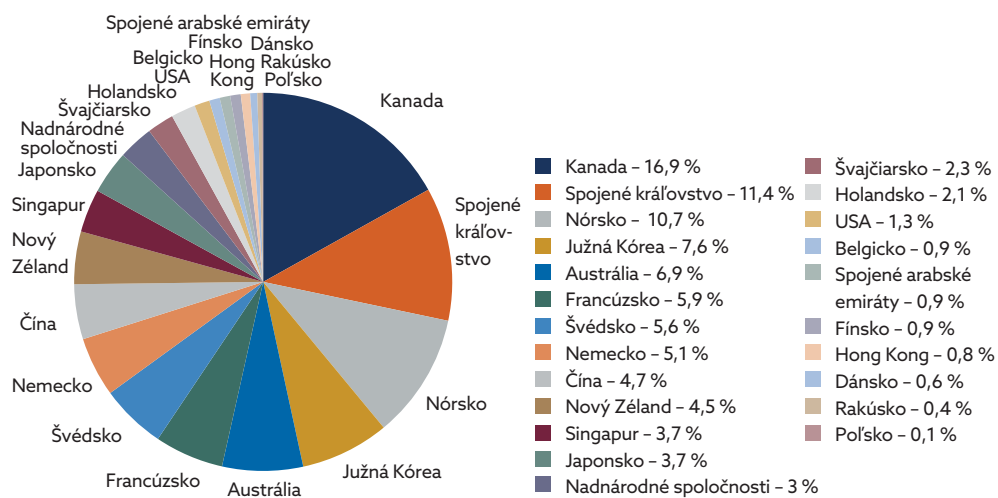
Zdroj: NBS

² Uskutočnená prostredníctvom podielu vo fonde BISIP CNY, ktorý obsahuje čínske vládne dlhopisy a je spravovaný Bankou pre medzinárodné zúčtovanie v Bazileji.

³ Celkový výnos zo zlata: zisk približne 245,7 mil. € bol tvorený prevažne zmenou ceny zlata.

Graf 23

Dlhopisové portfóliá NBS k 31. 12. 2019 – členenie cenných papierov podľa krajiny emitenta (%)

Zdroj: NBS

2 Finančná stabilita a dohľad nad finančným trhom⁴

2.1 Bankovníctvo, platobné služby, ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

2.1.1 Oblasť bankovníctva

K 31. 12. 2019 pôsobilo na území SR 12 bánk a 15 pobočiek zahraničných bánk. V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) pozostávajúceho z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov sa banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR členia na:

- významné,⁵ nad ktorými vykonáva dohľad priamo ECB v spolupráci s NBS,
- menej významné,⁶ nad ktorými vykonáva dohľad priamo NBS; z toho tri sú zaradené do kategórie bánk s vyššou prioritou.

V roku 2019 sa začalo 24 konaní, v ktorých rozhodnutie vydáva ECB v spolupráci s NBS. Konania v prevažnej miere súviseli s posúdením vhodnosti osôb navrhovaných za člena predstavenstva alebo dozornej rady významných bánk.

V konaniach vedených v pôsobnosti NBS bolo vydaných 73 rozhodnutí, väčšina z nich sa týkala udelenia predchádzajúcich súhlasov na zvolenie člena predstavenstva, dozornej rady, vedúceho zamestnanca a vedúceho útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu.

Priority jednotného mechanizmu dohľadu a bankového dohľadu NBS

Jednou z hlavných priorít prenikajúcou cez všetky dohľadové aktivity NBS v roku 2019 bolo kreditné riziko. Dohľad sa zameriaval najmä na analýzu

⁴ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2019 bude zverejnená na webovom sídle NBS <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>.

⁵ Tatra banka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Československá obchodná banka, a. s., a ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., patriace do skupiny KBC Group, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej banky, Komerční banka, a. s., pobočka zahraničnej banky, mBank S.A., pobočka zahraničnej banky a Raiffeisen Centrobank AG Slovak Branch, pobočka zahraničnej banky.

⁶ Ostatné banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR.

kvality portfólií bánk v úzkom spojení so schvaľovaním novej definície zlyhania a pokračovaním dlhodobého projektu jednotného mechanizmu dohľadu, zameraného na prehodnotenie interných modelov používaných pri výpočte kapitálovej požiadavky bánk.

Dohľady zamerané na preverenie portfólií úverov na bývanie

Bankový dohľad NBS reagoval na vývoj slovenského bankového trhu vykazujúceho dlhodobo rastúci trend v oblasti retailových úverov na jednej strane a trend poklesu úrokových sadziieb, najmä v segmente úverov zabezpečených nehnuteľnosťou na bývanie, na druhej strane. Prirodzenou reakciou bolo otvorenie diskusií na fórach jednotného mechanizmu dohľadu ECB o potrebe preverenia kvality retailových portfólií.

V roku 2019 sa začali dva intenzívne medzinárodné dohľady v dvoch významných bankách na Slovensku, ktoré ku koncu roka 2019 neboli formálne ukončené. Okrem týchto medzinárodných dohľadov sa zamestnanci bankového dohľadu NBS zúčastnili na ďalších 8 medzinárodných dohľadoch a 4 dohľadoch na mieste v menej významných bankách.

Preverovanie úverových štandardov na európskej a národnej úrovni

Prostredie nízkych úrokových sadziieb, vysokej miery problémových úverov vo viacerých krajinách Európy, diskusie o cenotvorbe úverov a tlak na ziskovosť bánk viedli k viacerým iniciatívam EBA aj ECB. Jednou z nich bolo preverovanie úverových štandardov na európskej aj národnej úrovni. Preverovanie úverových štandardov bankovým dohľadom NBS bolo vykonané formou priebežného dohľadu v troch najväčších slovenských bankách.

Bankový dohľad NBS sa aktívne podieľal na práci spoločných dohľadových tímov ECB a kolégií dohľadov európskych bánk, v rámci ktorých vykonal ročné hodnotenie bánk. Slovenské banky patrili aj v roku 2019 k jedným z najlepšie hodnotených bánk v rámci Európskej únie.

2.1.2 Oblasť poskytovania platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí

Aj v roku 2019 boli najdynamickejšie sa rozvíjajúcim sektorom na finančnom trhu platobné služby. Na slovenskom finančnom trhu k 31. 12. 2019 pôsobilo na základe udeleného povolenia na poskytovanie platobných služieb 13 poskytovateľov platobných služieb. Z tohto počtu je 9 platobných inštitúcií oprávnených poskytovať platobné služby bez obmedzenia rozsahu a 4 poskytovatelia platobných služieb v obmedzenom rozsahu. V roku 2019 pôsobila na slovenskom finančnom trhu jedna inštitúcia elektronických peňazí.

V oblasti poskytovania platobných služieb bolo v roku 2019 vydaných 25 právoplatných rozhodnutí, z ktorých bolo 1 rozhodnutie o udelení povolenia na poskytovanie platobných služieb. Ostatné rozhodnutia sa vzťahovali prevažne na udelenie predchádzajúcich súhlasov na voľbu alebo vymenovanie člena štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly.

Nová európska legislatíva v oblasti poskytovania platobných služieb prináša viaceré inovácie

Nariadenie o silnej autentifikácii klienta a o bezpečných komunikačných normách (nariadenie o SCA) podporuje nové bezpečnostné požiadavky, ktoré na trh platobných služieb zaviedla smernica PSD2, aj reguláciou prístupu tretích strán, s účinnosťou od 14. 9. 2019. Pod pojmom tretie strany sa rozumejú poskytovatelia služby informovania o účte a poskytovatelia platobných iniciačných služieb k platobným účtom vedeným u poskytovateľov platobných služieb spravujúcich účty, najmä u bánk, ktoré sú prístupné online. Testovacia prevádzka týchto rozhraní bánk bola sprístupnená na funkčné testovanie tretími stranami už od 14. 3. 2019.

Banky, ktoré sa rozhodli vytvoriť na komunikáciu tretích strán s účtami klientov vyhradené rozhranie, boli povinné zaviesť mechanizmus pre prípad nepredvídaných udalostí tak, aby bol zabezpečený nepretržitý prístup tretích strán k platobným účtom. Len v prípade, ak vyhradené rozhranie spĺňa všetky ustanovené podmienky, môžu banky a ostatní poskytovatelia platobných služieb spravujúci účet, ktorí sa rozhodli pre vyhradené rozhranie, požiadať NBS o udelenie výnimky z povinnosti zaviesť mechanizmus pre nepredvídané udalosti. NBS v roku 2019 udelila 5 takýchto výnimiek.

Uplatňovanie nariadenia o silnej autentifikácii klienta poukázalo na niektoré problémy

Nariadenie o SCA zadefinovalo nové kategórie bezpečnostných faktorov pri autentifikácii klienta. Technická náročnosť zjednotenia požiadaviek na silnú autentifikáciu klienta v rámci EÚ si vyžiadala prijatie opatrení EBA a národných regulátorov, vrátane NBS.

Problematickou oblasťou uplatňovania nariadenia o SCA, ak ide o silnú autentifikáciu klienta v rámci európskeho priestoru, je najmä splnenie požiadaviek pri elektronických platobných transakciách realizovaných platobnými kartami v prostredí internetu (bez fyzickej prítomnosti platobnej karty pri platbe za nákup).

V tejto súvislosti v priebehu roka 2019 prebiehala aktívna komunikácia medzi NBS a bankami ako poskytovateľmi platobných služieb. Rovnako in-

tenzívna komunikácia prebiehala medzi EBA, NBS a Slovenskou bankovou asociáciou (SBA).

EBA na základe výsledkov prieskumu na vnútornom trhu EÚ vydal v októbri 2019 stanovisko o konečnom termíne prechodu na silnú autentifikáciu pre elektronické kartové transakcie.

NBS v súlade so stanoviskom EBA v novembri 2019 vydala pre subjekty finančného trhu (banky a platobné inštitúcie) metodické usmernenie s cieľom usmerniť poskytovateľov platobných služieb o lehotách, termínoch, postupoch a informačných povinnostiach na zabezpečenie harmonizovaného postupu v oblasti vykonávania platobných operácií uskutočňovaných pomocou platobných kariet na internete v rámci celej EÚ.

2.1.3 Devízová oblasť

K 31. 12. 2019 bolo na území SR 673 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. V devízovej oblasti bolo vydaných 16 rozhodnutí, z ktorých 14 sa týkalo udelenia devízovej licencie. V roku 2019 bolo v tejto oblasti právoplatne ukončených 18 sankčných konaní o uložení pokuty.

NBS v roku 2019 vykonala 6 dohľadov na mieste zameraných na kontrolu dodržiavania devízového zákona.

2.1.4 Oblasť poskytovania spotrebiteľských úverov veriteľmi a inými veriteľmi

Na slovenskom finančnom trhu k 31. 12. 2019 pôsobilo v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov 32 veriteľov (okrem bánk, zahraničných bánk alebo pobočiek zahraničných bánk). Z tohto počtu je na základe udeleného povolenia 31 veriteľov oprávnených poskytovať spotrebiteľské úvery bez obmedzenia rozsahu poskytovania a 1 veriteľ oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery v obmedzenom rozsahu.

V roku 2019 NBS vydala v povoľovacích konaniach 39 právoplatných rozhodnutí, ktorými boli udelené 2 povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania a 27 predchádzajúcich súhlasov na zvolenie alebo vymenovanie člena štatutárneho orgánu, dozornej rady, prokuristu a vedúceho útvaru vnútornej kontroly.

V roku 2019 boli vykonané 4 komplexné dohľady na mieste. Tieto dohľady sa zamerali na preverenie a hodnotenie systému poskytovania spotrebiteľských úverov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, dodržiavanie podmienok na podnikanie, vnútorného kontrolného systému a vnútornej kontroly, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.

2.1.5 Prvé komplexné hodnotenie rizík SR v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu

Akčný plán boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a financovania zbraní hromadného ničenia na roky 2019 až 2022

Rok 2019 sa niesol v znamení hodnotení rizík v tejto oblasti. V súvislosti s prierezovým projektom Národného hodnotenia rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu vláda SR v máji 2019 schválila Akčný plán boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a financovania zbraní hromadného ničenia na roky 2019 až 2022. Dokument obsahuje konkrétne úlohy na zlepšenie efektívnosti celého prostredia v oblasti boja pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu (ďalej len „AML/CFT“) v SR. NBS sa v spolupráci s ďalšími rezortmi aktívne podieľa na plnení úloh a na eliminácii rizík v tejto oblasti. Na projekte spolupracovali viaceré kompetentné národné authority vrátane príslušných ministerstiev, Finančnej spravodajskej jednotky Prezídia Policajného zboru SR, Generálnej prokuratúry a súdov. NBS bola hlavným článkom v oblasti hodnotenia a analyzovania rizík pre subjekty finančného trhu.

5. kolo hodnotenia SR expertmi z Výboru Rady Európy Moneyval

Ďalším dôležitým hodnotením, na ktorom sa NBS aktívne zúčastňuje, je proces hodnotenia SR expertmi Výboru Rady Európy Moneyval. Výbor je poverený posudzovaním súladu s hlavnými medzinárodnými normami na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a efektívnosti ich vykonávania.

Od začiatku roka 2019 NBS pripravovala podklady pre 5. kolo hodnotenia za celý finančný trh. Primárnym cieľom hodnotenia je posúdenie efektivity celého systému AML v SR – hodnotenie SR z technického pohľadu (nastavenie legislatívneho rámca pre oblasť AML) aj z pohľadu efektivity (efektivita aplikovania legislatívy v praxi pre oblasť AML). Hodnotiaca návšteva expertov z Výboru Moneyval sa uskutočnila 7. – 18. 10. 2019 v Bratislave. Proces bude pokračovať aj v ďalšom období.

V roku 2019 boli vykonané 4 dohľady na mieste v bankách a pobočkách zahraničných bánk zamerané na preverenie a hodnotenie systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plnenia povinností v tejto oblasti. Súčasne zamestnanci útvaru dohľadu pripravili súbor otázok pre potreby dohľadu na diaľku s cieľom identifikovať riziká AML/CFT, ktorým je vystavený finančný trh.

2.2 Poistovníctvo

Poistovne v roku 2019

V oblasti poistovníctva pôsobilo v roku 2019 na slovenskom finančnom trhu 14 poistovní so sídlom na území SR v režime Solventnosť II. K 31. 12. 2019 zanikla jedna poistovňa v dôsledku zlúčenia s inou poistovňou. Počas roka 2019 jedna poistovňa ukončila svoju činnosť a jej poistný kmeň bol prevedený inej poistovni. Na území SR v roku 2019 pôsobilo 20 pobočiek poistovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ.

2.2.1 Revízia Solventnosti II

Poznatky z praxe si vyžiadali potrebu revízie vykazovacích povinností poistovní

Počas celého roka 2019 sa NBS aktívne zapájala do činnosti pracovných skupín EIOPA s cieľom napomôcť vylepšeniu ustanovení európskej legislatívy v oblasti poistovníctva, ktorá prechádza zásadnejšou revíziou. NBS pri tejto úlohe využívala svoje praktické poznatky z oblasti regulácie a dohľadu finančného trhu tak, aby nastal transfer poznatkov z praktickej aplikácie regulácie v národných podmienkach.

Návrhy na revíziu boli rozdelené do dvoch samostatných oblastí zverejnených na pripomienkové konanie.

Prvá oblasť sa dotýkala predkladania údajov dohľadu a zverejňovania údajov poistovňami. Od účinnosti regulátorneho režimu pre oblasť poistenia a zaistenia Solventnosť II sa ukázalo, že niektoré vykazovacie povinnosti požadované od poistovní je vhodné revidovať. Rovnako údaje, ktoré sú vhodné na zefektívnenie výkonu dohľadu a nie sú na periodickej báze k dispozícii, je vhodné doplniť do výkazov.

Revízia sa aktívne venuje aj vylepšeniam správy o finančnom stave, ktorú v zmysle regulácie musia zverejňovať všetky poistovne. Cieľom je správu priblížiť spotrebiteľom, aby si informácie v nej obsiahnuté vedeli samostatne vyhodnotiť a posúdiť. Na druhej strane, investori a analytici považovali správu za nedostatočnú a ich predstava bola viac priblížiť správu odbornému čitateľovi s cieľom uľahčiť jej praktické využitie na analytické účely. Aj preto EIOPA uvažuje o rozdelení tejto správy na dve: jedna bude určená spotrebiteľom a druhá odbornej verejnosti, analytikom a investorm.

V druhom kole pripomienkového konania NBS spolu s ostatnými orgánmi dohľadu zverejnila návrh, v ktorom sa konzultovali úpravy najmä v oblas-

ti Piliera I, predovšetkým úpravy výpočtu technických rezerv, nastavenia bezúrokovej diskontnej krivky, vlastných zdrojov a výpočtu niektorých podmodulov kapitálovej požiadavky na solventnosť. Zároveň sa v dokumente navrhovali aj úpravy s presahom do Piliera II v oblasti proporcionality, dohľadu nad skupinami a činnosťou poisťovní prostredníctvom slobody poskytovania služieb v iných členských štátoch EÚ, alebo prostredníctvom zriadenia pobočky poisťovne licencovanej v inom členskom štáte EÚ.

Dosah navrhovaných zmien bol preverený zberom údajov od poisťovní

V záujme riadneho odôvodnenia niektorých navrhovaných zmien v regulačnom rámci bolo nevyhnutné, aby EIOPA prostredníctvom národných orgánov dohľadu zozbieral údaje od poisťovní, keďže mnohé údaje nie sú dostupné priamo z predkladaných výkazov. Cieľom bolo efektívnejšie a presnejšie zistenie dosahu navrhovaných zmien. Z tohto dôvodu došlo k priamej spolupráci s poisťovňami a zároveň sa zabezpečila dostatočná reprezentatívna vzorka prostredníctvom účasti menších i stredne veľkých a väčších poisťovní. EIOPA na tento účel vytvoril stresové scenáre pre poisťovne. Spolupráca prebiehala štandardným spôsobom, v súlade s národnou a európskou reguláciou – poisťovne zasielajú údaje NBS, ktorá ich po overení odošle na ďalšie spracovanie do EIOPA.

2.2.2 Dohľad na mieste a dohľad na diaľku

Zvýšený počet dohľadov na mieste v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti

V prvej polovici roka 2019 sa ukončilo 6 tematických dohľadov na mieste, ktoré sa začali počas roka 2018. Dva dohľady na mieste boli zamerané na vlastné zdroje poisťovne a koncepciu odmeňovania, ďalšie dva na kontrolu plnenia a dodržiavania povinností ustanovených zákonom o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti (AML), jeden dohľad na mieste sa zameriaval len na vlastné zdroje poisťovne a jeden na systém správy a riadenia poisťovne a zverenie výkonu činností. V priebehu roka 2019 útvár dohľadu začal a aj ukončil jeden tematický dohľad zameraný len na oblasť AML a vykonal dva dohľady na mieste, ktorých súčasťou okrem AML boli v jednom prípade správa poisťných zmlúv a likvidácia poisťných udalostí a v druhom prípade proces účtovania a vykazovania nepriradených platieb a plnenie opatrení prijatých poisťovňou na odstránenie nedostatkov zistených dohľadom na mieste, ktorý bol v poisťovni vykonaný v rokoch 2013 a 2014 v oblasti PZP (follow up). Tieto dva dohľady na mieste neboli k 31. 12. 2019 skončené.

Dohľad na diaľku zameraný na dostatočnosť poisťného v PZP a výšku sprostredkovateľských provízií v súvislosti so správou produktov, dohľadom nad produktmi a distribúciou poistenia

Okrem pravidelného preverovania výkazov a hlásení poisťovní vykonal útvar dohľadu v roku 2019 vo všetkých poisťovniach dohľad na diaľku. Jeho cieľom bolo zistiť, akým spôsobom implementovali poisťovne do svojich vnútorných predpisov novú právnu úpravu v oblasti správy produktov a dohľadu nad produktmi a distribúcie poistenia, keďže počas roka 2018 bola do slovenskej legislatívy transponovaná smernica o distribúcii poistenia (IDD).

Počas roka 2019 uskutočnil útvar dohľadu aj dohľad na diaľku vo všetkých poisťovniach a pobočkách poisťovní z iného členského štátu, ktoré vykonávajú činnosť v odvetví PZP. Cieľom bolo okrem preskúmania stavu plnenia požiadaviek zákona o PZP v oblasti dostatočnosti poisťného aj preveriť a zistiť najlepšiu prax poisťovní pri výkone svojich činností v odvetví PZP.

Stretnutia s trhom

Uskutočnili sa tiež viaceré stretnutia zástupcov útvaru dohľadu so zástupcami jednotlivých poisťovní a zástupcami spoločností vykonávajúcich externý audit. Témou stretnutí bolo najmä pôsobenie dohliadaných subjektov v režime regulácie Solventnosť II, hlavné riziká v oblasti poisťovníctva a očakávaný vývoj na poisťnom trhu.

2.3 Trh cenných papierov, dôchodkové sporenie, finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo

K 31. 12. 2019 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu v oblasti trhu cenných papierov 22 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi a 7 obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacich v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID, z toho 2 obchodníci s cennými papiermi pôsobia v SR prostredníctvom viazaných agentov. V tejto oblasti zároveň pôsobilo 8 bánk a 4 pobočky zahraničných bánk s oprávnením na poskytovanie investičných služieb.

V oblasti kolektívneho investovania pôsobilo k 31. 12. 2019 v SR 9 tuzemských správcofských spoločností. Činnosť depozitára v roku 2019 vykonávalo 7 bankových subjektov.

V SR pôsobilo k 31. 12. 2019 v oblasti dôchodkového sporenia v 2. pilieri 5 dôchodkových správcofských spoločností a v 3. pilieri 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti. V roku 2019 nastalo zlúčenie dvoch dôchodkových

správčovských spoločností. Činnosť depozitára pre subjekty 2. a 3. piliera vykonávalo 5 bankových subjektov.

V oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva bolo k 31. 12. 2019 zaregistrovaných v REGFAP spolu 27 927 subjektov. Z tohto počtu malo právoplatne udelené povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta 479 subjektov a právoplatne udelené povolenie na vykonávanie činnosti finančného poradenstva 12 subjektov. Poskytovať osobitné finančné vzdelávanie bolo zároveň oprávnených 13 subjektov.

Predmetom dohľadu na diaľku boli v roku 2019 aj BCPB, CDCP, NDCP a plnenie informačných povinností voči NBS zo strany emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB. V databáze CERI, ktorú spravuje NBS, bolo k 31. 12. 2019 evidovaných 76 emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB.

2.3.1 Podrobnejšie rozpracovanie niektorých otázok v oblasti investičných služieb

NBS v roku 2019 podrobnejšie rozpracovala niektoré témy a otázky v oblasti investičných služieb formou metodického usmernenia, stanoviska, alebo vydaním súboru otázok a odpovedí.

Distribúcia fondov má významný dosah na kapitálový trh

Začiatkom roka NBS vydala metodické usmernenie k problematike distribúcie fondov oprávnenými subjektmi (banky, obchodníci s cennými papiermi a finanční sprostredkovatelia). Metodické usmernenie bolo v rámci NBS už dlhšie diskutované, predovšetkým po obsahovo-vecnej stránke, keďže má významný vplyv na kapitálový trh v SR. Cieľom je zjednotiť výklad niektorých ustanovení, ktoré upravujú distribúciu fondov oprávnenými subjektmi a nastaviť transparentné podmienky výkonu tejto činnosti všetkými oprávnenými subjektmi v súvislosti s novelou zákona o cenných papieroch, ktorou sa do slovenskej legislatívy implementovala smernica MiFID II. NBS verí, že usmernenie prispelo k zjednoteniu názorov a k správne mu porozumeniu distribúcie fondov ako regulovanej činnosti.

NBS usmernila sektor prostredníctvom súboru otázok a odpovedí

V prvom polroku 2019 NBS vydala aj súbor častých otázok a odpovedí k aplikačným problémom regulácie MiFID II/MiFIR. Dokument je výsledkom spolupráce NBS s AOCP pri interpretácii ustanovení zákona o cenných papieroch. NBS v dokumente odpovedá na otázky, s ktorými sa na or-

gán dohľadu obrátili dohliadané subjekty alebo profesionálne organizácie a poskytuje výklad príslušných ustanovení národnej a európskej legislatívy v rámci kompetencie NBS.

Otázky a odpovede sa týkajú najmä organizácie a riadenia obchodníka s cennými papiermi, transparentnosti trhu a vykazovania, riadenia produktov, záznamových povinností, nákladov a poplatkov, testovania vhodnosti a primeranosti či stimulov.

Proces preskúmania a schvaľovania prospektov sa zefektívnil

NBS pracovala na vydaní metodického usmernenia k procesu preskúmania a schvaľovania prospektov. Motívom vydania usmernenia bola povinnosť NBS priamo vyplývajúca z európskeho nariadenia o prospekte. Podľa neho príslušné orgány poskytnú na svojom webovom sídle usmernenie k procesu preskúmania a schvaľovania s cieľom uľahčiť účinné a včasné schvaľovanie prospektov. Cieľom je zefektívniť schvaľovanie prospektov.

Proces konzultácie a predbežného preskúmania prospektov bol v NBS aplikovaný už pred prijatím prospektového nariadenia. Emitenti ponúkajúci cenné papiere alebo osoby žiadajúce o ich prijatie na obchodovanie na regulovanom trhu mali možnosť konzultovať obsah prospektu s NBS ešte pred podaním oficiálnej žiadosti. Metodické usmernenie tento proces sformalizovalo a naplnilo požiadavky priamo účinnej európskej legislatívy.

Stanovisko NBS k výnimke z poskytovania investičných služieb

Začiatkom jesene NBS vydala stanovisko k aplikácii výnimky podľa § 54 ods. 3 písm. d) zákona o cenných papieroch. Poskytovanie investičných služieb alebo vykonávanie investičných činností je regulovaná činnosť a iná osoba ako obchodník s cennými papiermi nesmie bez povolenia NBS poskytovať investičné služby alebo vedľajšiu službu úschova a správa finančných nástrojov na účet klienta, vrátane držiteľskej správy, ak zákon o cenných papieroch alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Predmetné ustanovenie zákona o cenných papieroch upravuje výnimku z uvedeného pravidla.

Dôvodom na vydanie stanoviska boli opakujúce sa žiadosti o stanovisko doručené NBS, ktorých obsahom bola špecifikácia podmienok na aplikáciu tejto výnimky. Účelom dokumentu je poskytnutie jednotného stanoviska NBS a špecifikácia podmienok na uplatňovanie spomínanej výnimky prostredníctvom webového sídla NBS,⁷ ktoré je prístupné širokej verejnosti, a tým zjednodušenie spracovávanie opakujúcich sa ohlasov k tejto otázke.

⁷ https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/legislativa/detail-dokumentu/_76c785f8-45c8-4504-9b34-60e119ea386e

2.3.2 Ročné výpisy z dôchodkových účtov zasielané sporiteľom

Jednoduché a zrozumiteľné informácie vo výpisoch z osobných dôchodkových účtov

Vzhľadom na množiace sa podnety klientov DDS a podnety z aplikačnej praxe k výpisom z osobných dôchodkových účtov bolo vhodné prijatie novej legislatívnej úpravy. Zástupcovia NBS sa preto počas roka 2019 aktívne podieľali na príprave nového opatrenia MPSVaR SR č. 411/2019 Z. z., ktorým sa ustanovujú vzory výpisov z osobného účtu a výkazov v doplnkovom dôchodkovom sporení. Cieľom opatrenia bolo predovšetkým zapracovať dôsledky ústavného zákona, ktorým došlo k určeniu jednotného dôchodkového veku, tzv. „zastropovaniu“, a odstrániť identifikované nedostatky z aplikačnej praxe. Vzor výpisov bol na podnet NBS doplnený aj o vysvetlenie k spôsobu zúčtovania odplaty za zhodnotenie, čo je výsledkom snahy NBS reagovať na podnety spotrebiteľov.

Spoluúčasť NBS na príprave celoeurópskeho vzoru výpisu z účtu sporiteľa

Téma zrozumiteľných a transparentných výpisov je nielen slovenskou témou. NBS sa prostredníctvom svojich zástupcov na pôde EIOPA podieľala na príprave celoeurópskeho vzoru výpisov z dôchodkového sporenia. Dlhodobým cieľom NBS v spolupráci s MPSVaR SR je, aby sa európske štandardy a koncepcie preniesli do prostredia SR a aby sa sporiteľom poskytli komplexné informácie jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom jednotným pre celý európsky dôchodkový systém.

2.3.3 Dohľad na mieste a dohľad na diaľku

Prieskum posudzovania informácií v režime primeranosti

V roku 2019 sa NBS zapojila do prieskumu ESMA organizovaného v rámci iniciatívy spoločných dohľadových aktivít. Prieskum sa zamerával na proces poskytovania a posudzovania informácií o primeranosti znalostí a skúseností klientov v oblasti investovania pomocou konkrétneho druhu finančného nástroja. Zisťovanie sa vykonalo dohľadom na diaľku formou dotazníka na vzorke deviatich obchodníkov s cennými papiermi. Posudzoval sa najmä súlad s právnym rámcom, procesy a postupy získavania informácií od klientov, obsahová stránka a vyhodnocovanie úrovne znalostí a skúseností klientov potrebnej na obchodovanie s požadovanými finančnými nástrojmi.

Dohľad na mieste preveril príčiny zvýšeného počtu sťažností spotrebiteľov

V oblasti dôchodkového sporenia boli v roku 2019 vykonané vo všetkých dôchodkových správcovských spoločnostiach a doplnkových dôchodkových spoločnostiach tematické dohľady na mieste. Zamerali sa na štruktúru a obsahovú stránku výpisov zasielaných sporiteľom a účastníkom. Vybraná oblasť tematických dohľadov vyplynula zo zvýšeného počtu podaní a sťažností zaslaných NBS, najmä klientov spoločností 3. piliera, ktorí vyslovili nespokojnosť s hodnotou svojich úspor na osobných dôchodkových účtoch v porovnaní s výškou odplát za zhodnotenie majetku, ktoré si uvedené spoločnosti účtovali. Z vykonaných dohľadov na mieste však vyplynulo, že spoločnosti postupovali v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov a údaje uvádzané vo výpisoch klientov 2. a 3. piliera odzrkadľovali nepriaznivý vývoj na finančných trhoch koncom roka 2018. Vývoj mal negatívny dosah aj na výkonnosť dôchodkových a doplnkových dôchodkových fondov. DSS a DDS si odplatu za zhodnotenie majetku v dôchodkovom a doplnkovom dôchodkovom fonde účtovali iba za obdobie, keď finančné trhy rástli.

NBS prvýkrát vykonala dohľad na mieste u poskytovateľov osobitného finančného vzdelávania

Novela zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, účinná od 23. 2. 2018, priniesla okrem iného aj zmeny v podobe vzdelávania, v periodicite a samotných pravidlách poskytovania osobitného finančného vzdelávania. Jednoznačne boli zadefinované osoby oprávnené poskytovať osobitné finančné vzdelávanie pre jednotlivé sektory a jednotlivé stupne odbornej spôsobilosti. Rozšírila sa tým pôsobnosť NBS aj na výkon dohľadu nad poskytovateľmi osobitného finančného vzdelávania. NBS preto prvýkrát v roku 2019 vykonala dohľad na mieste u poskytovateľov osobitného finančného vzdelávania. Posudzovala sa najmä kvalita poskytovaného osobitného finančného vzdelávania tak, aby vzdelávanie bolo pre účastníkov prínosom, zdrojom nových informácií a poznatkov.

Príprava rizikovo orientovaného dohľadu nad kapitálovým trhom

Dohľad na diaľku vykonával štandardné kontroly obchodníkov s cennými papiermi, správcovských spoločností, BCPB, centrálnych depozitárov, dôchodkových správcovských spoločností a doplnkových dôchodkových spoločností. Na vybranej vzorke boli preverovaní aj emitenti cenných papierov obchodujúcich na regulovanom trhu BCPB. Dohľad na diaľku sa zameral najmä na posudzovanie primeranosti vlastných zdrojov obchodníkov s cennými papiermi. Zároveň v roku 2019 dohľad na diaľku pripravoval

štruktúry rizikovo orientovaného dohľadu hlavne u obchodníkov s cennými papiermi a správcovských spoločností.

2.4 Prierezové témy

2.4.1 Makroprudenciálna politika

Prostredie nízkych úrokových mier prispelo k pokračujúcej kumulácii cyklických rizík, najmä úverovania domácností a k ďalšiemu poklesu úrokových marží. Oba fenomény predstavovali v roku 2019 hlavné riziká pre finančnú stabilitu Slovenska. Napriek týmto rizikám však bol slovenský bankový sektor stabilný, dostatočne kapitalizovaný a všetky riziká boli primerane pokryté.

Na trhu úverov domácnostiam aj naďalej pretrvávali významné riziká, na ktoré reagovala NBS

V druhej polovici roka 2019 sa opäť zrýchlil rast úverov na bývanie, čo súviselo najmä s intenzívnou konkurenciou a ďalším poklesom úrokových sadzieb. NBS na to reagovala sprísnením politiky v oblasti retailových úverov. S účinnosťou od 1. 1. 2020 znížila maximálny podiel splátky úveru na disponibilnom príjme z 80 % postupne na 60 %. Cieľom tohto kroku bolo najmä zníženie pravdepodobnosti, že dlžník nebude schopný splácať úver v čase stresu. Zníženie maximálneho podielu splátky na disponibilnom príjme nechráni iba banky, ale tiež domácnosti, ktoré budú v prípade finančnej krízy odolnejšie. Sprísnenie pravidiel by sa malo priaznivo prejavíť aj na spomalení rastu zadlženosti domácností a zmierení tlakov na trhu nehnuteľností.

NBS posilnila odolnosť bankového sektora zvýšením kapitálového vankúša

Na rastúce riziká reagovala NBS aj ďalším zvyšovaním miery proticyklického kapitálového vankúša. Buduje sa zvyčajne v dobrých časoch a jeho cieľom je zvýšiť odolnosť bánk v čase stresu. Hlavnými dôvodmi zvýšenia proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 2 % s účinnosťou od 1. 8. 2020 bol nadmerný rast úverov a neustále rastúce ceny nehnuteľností, ktoré v prostredí nízkych úrokových sadzieb prispievajú k tvorbe nerovnováh. Zvýšenie miery proticyklického kapitálového vankúša je potrebné vnímať aj v kontexte slabnúcej schopnosti bánk čeliť prípadným stratám v čase stresu, k čomu prispievajú aj klesajúce rizikové váhy.

Zvýšenie bankového odvodu predstavuje problém

Aktuálne nastavenie bankového odvodu nielenže pohlcuje výraznú časť zisku bánk, ale svojím časovo neobmedzeným rámcom zhoršuje celkovú perspektívu rozvoja bankového sektora. Okrem zníženia kapacity bánk vytvárať kapitálové vankúše môže mať bankový odvod aj negatívny vplyv na trhu úverov alebo ochotu vlastníkov bánk investovať v tomto sektore na Slovensku.

2.4.2 FinTech

Finančné technológie (FinTech) vo všeobecnosti reprezentujú oblasť technologických inovácií aplikovaných v praxi vo vzťahu k poskytovaniu rôznorodých finančných služieb – platobných služieb, bankovníctva, investičných služieb alebo poisťovníctva.

Spustenie inovačného hubu

S cieľom podporiť implementácie moderných technológií na slovenskom finančnom trhu a zlepšovať pravidlá jeho fungovania NBS v spolupráci s Ministerstvom financií SR 1. 4. 2019 spustila inovačný hub. Je určený záujemcom s reálnym podnikateľským plánom vo FinTech oblasti a skladá sa z niekoľkých komponentov.

Prehľad inovatívnych obchodných modelov a základnú orientáciu v regulácii poskytuje FinTech sekcia na webovom sídle NBS.⁸ Záujemcovia, ktorí majú reálny obchodný plán a nedokážu si poradiť s výkladom predpisov v pôsobnosti NBS, môžu využiť elektronický kontaktný formulár. Pomôže im štruktúrovať ich dopyt tak, aby príslušní experti NBS naň mohli rýchlo a kvalifikovane zareagovať. Napokon, vo vnútri NBS bol vytvorený proces, ktorý zabezpečuje identifikáciu a zapojenie expertov schopných poskytnúť rôzne uhly pohľadu na prijatý podnet. Ide o horizontálnu funkciu v NBS, ktorá kopíruje multidisciplinárny a prierezový charakter podnetov.

Činnosť inovačného hubu vykonáva NBS v súlade so svojím mandátom spôsobom, ktorý prispeje k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany finančných spotrebiteľov a iných klientov na finančnom trhu. Inovačný hub napĺňa ciele, s ktorými bol vytvorený. Má potenciál prispieť k zníženiu rizík spojených s finančnými inováciami a zvýšiť úžitok pre hospodárstvo i spotrebiteľov.

⁸ <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/fintech>

2.4.3 Informačná podpora

V roku 2019 bolo vytvorených niekoľko nových informačných systémov (IS) na základe požiadaviek regulácie aj v záujme zvýšenia finančného povedomia finančných spotrebiteľov. Naďalej boli prevádzkované a rozvíjané ostatné IS dohľadu.

Register bankových úverov a záruk bol nahradený novou verziou

Rok 2019 sa stal prelomovým rokom pre informačný systém register bankových úverov a záruk (RBUZ). Vzhľadom na to, že v septembri 2018 spustila ECB zber údajov na účely AnaCredit, dovtedajšiu verziu systému RBUZ po ukončení paralelnej prevádzky definitívne nahradila nová verzia systému. Na zvýšenie kvality údajov boli implementované nové analýzy extrémnych hodnôt a porovnania údajov na iné výkazy. Systém aktuálne plní požiadavky kladené zo strany ECB (systémy AnaCredit a RIAD) a v budúcnosti bude aj kľúčovým komponentom v medzinárodnej výmene kreditných údajov. Systém naďalej funguje aj ako register, ktorý poskytuje informácie bankám o úverovej angažovanosti klientov.

Zmeny v systéme Register subjektov

Register subjektov ako systém, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou RBUZ, prešiel niekoľkými dôležitými zmenami. Boli zavedené procesy a kontroly pre zabezpečenie kvality údajov na požadovanej úrovni v rámci medzinárodnej výmeny údajov so systémom ECB RIAD. V rámci zníženia záťaže na reportujúce subjekty boli integrované údaje zo Sociálnej poisťovne a súčasne sa zvýšila kvalita údajov zasielaná do ECB.

Rozšírená funkcionálnosť registra finančných agentov a finančných poradcov

V IS REGFAP (register finančných agentov a finančných poradcov) sa rozšíril rozsah zberaných údajov aj spôsob zobrazovania údajov o agentoch. V súlade s trendom digitalizácie sa zmenil aj spôsob notifikácie o pridelení IČO finančnému agentovi z klasickej pošty na elektronickú.

2.4.4 Riešenie krízových situácií

V oblasti riešenia krízových situácií sa útvár dohľadu aj v roku 2019 aktívne podieľal na procese rezolučného plánovania pre banky v pôsobnosti SRB, banky v pôsobnosti Rady pre riešenie krízových situácií, ktoré sú súčasťou skupiny s materskou spoločnosťou v členskom štáte EÚ mimo bankovej únie a banky vo výlučnej pôsobnosti Rady.

Vyvrcholením rezolučného plánovacieho cyklu 2018/2019 bolo určenie MREL tým bankám, ktorých prípadná krízová situácia sa bude riešiť v rezolučnom konaní, resp. mimo konkurzu. Splnenie tejto požiadavky zabezpečí v horizonte štyroch rokov dostatok vhodných (a legislatívou predpísaných) vnútorných zdrojov bánk pre prípad potreby riešenia ich krízovej situácie.

3 Ochrana finančných spotrebiteľov

Národná banka Slovenska (NBS) je orgánom ochrany spotrebiteľov pre oblasť finančného trhu od roku 2015. NBS v rámci ochrany spotrebiteľov vybavuje podania spotrebiteľov a iných klientov, ktorí sú nespokojní s finančnými službami. Tiež vykonáva dohľad na mieste a dohľad na diaľku, kde sa sústreďuje predovšetkým na to, či spotrebiteľia nie sú obeťami nekalých obchodných praktík alebo neprijateľných zmluvných podmienok. Ak sa zistí porušenie pravidiel a je potrebné dosiahnuť nápravu, ukladajú sa sankcie.

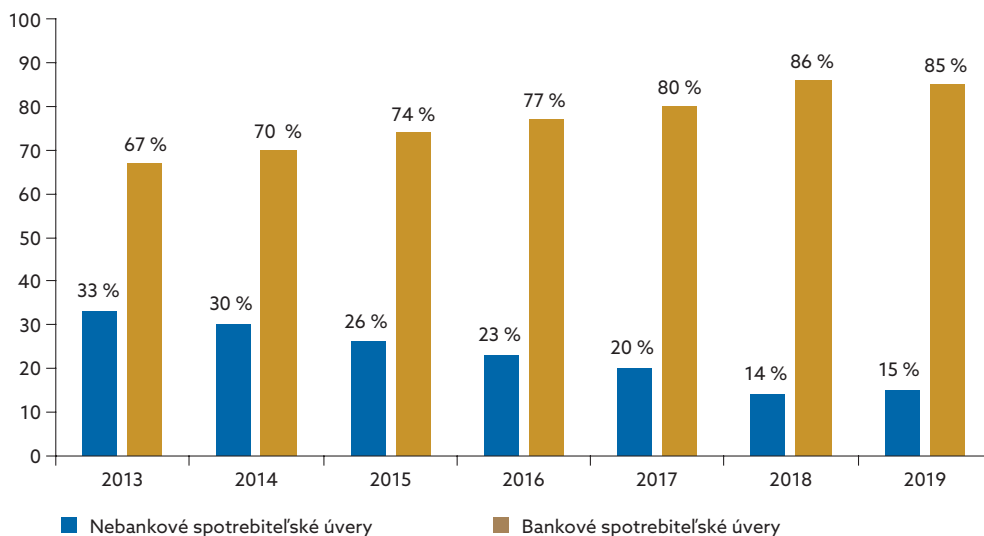
3.1 Témy pri výkone dohľadu

3.1.1 Od dohľadu poskytovania spotrebiteľských úverov k dohľadu nad ich vymáhaním

V čase, keď NBS prevzala v roku 2015 kompetenciu nad ochranou spotrebiteľov na finančnom trhu, až 256 subjektov poskytovalo spotrebiteľské úvery. Podnikali bez potreby povolenia NBS, lebo nová právna úprava vyžadovala povolenie NBS až od roku 2015. K 31. 12. 2019 malo 31 spoločností udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov v neobmedzenom rozsahu a jedna spoločnosť na poskytovanie spotrebiteľských úverov v obmedzenom rozsahu. Vývoj podielu bankových a nebankových spotrebiteľských úverov zobrazuje graf č. 24.

Graf 24

Vývoj podielu bankových a nebankových spotrebiteľských úverov (%)

Zdroj: NBS

V rokoch 2015 – 2017 nastali pri poskytovaní spotrebiteľských úverov ďalšie obmedzenia a aj spresňovanie regulácie. Zakázalo sa poskytnutie úveru v hotovosti, predaj doplnkových služieb predražujúcich úver a zaviedol sa ďalší cenový strop s vplyvom najmä na krátkodobé úvery so splatnosťou do jedného roka. Stanovila sa aj povinnosť viesť register úverov a povinnosť overiť si príjem klienta v Sociálnej poisťovni. Prijali sa podrobné pravidlá na preverovanie schopnosti splácať úver, určili sa limity úverovateľnosti spotrebiteľov a limity na dobu splatnosti úveru.

Na tento vývoj reagoval aj dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľov, ktorý preveroval činnosť nebankových poskytovateľov úverov hneď od prvých dní, ako získali povolenie. Porušenie pravidiel pri poskytovaní spotrebiteľských úverov, ktorými sa NBS zaoberala, dokumentuje štatistika v tabuľke č. 5.

Tabuľka 5 Štatistika podaní spotrebiteľov – bankovní a nebankovní veritelia

Rok	Počet podaní spolu	z toho podania na úvery poskytnuté			
		bankami		nebankovými veriteľmi	
		počet podaní	% z podaní	počet podaní	% z podaní
2016	2 410	6	0,20	425	17,60
2017	2 371	31	1,30	356	15,00
2018	1 949	131	6,70	136	7,00
2019	2 171	123	5,70	124	5,70

Zdroj: NBS

V roku 2019 dohľad naďalej vykonával priebežný monitoring pravidiel poskytovania spotrebiteľských úverov týkajúcich sa nebankových veriteľov, bánk a aj monitoring úverov na bývanie. Dohľad sa taktiež zamerl na preverenie praktík pri vymáhaní pohľadávok zo spotrebiteľských úverov, teda na konci úverového vzťahu. Inkasné spoločnosti, ktoré nakupujú pohľadávky zo spotrebiteľských úverov, musia mať podľa zákona od NBS povolenie na ich poskytovanie. Stali sa tak dohliadanými subjektmi a celý proces inkasa pohľadávky podlieha režimu dohľadu. Klienti môžu poslať podania do NBS a žiadať ochranu svojich práv. Skutočnosť, že aj v reálnom živote sa problémy presunuli od sťažností na nedostatky zmluvy o spotrebiteľskom úvere k sťažnostiam na proces vymáhania pohľadávok, odzrkadľuje tabuľka č. 6.

Tabuľka 6 Štatistika podaní spotrebiteľov – poskytnutie úveru a vymáhanie pohľadávky

Rok	Podania na úvery spolu	Podania na poskytnutie úveru nebankovými veriteľmi		Podania na vymáhanie pohľadávok	
		Počet	% z podaní	počet	% z podaní
2016	726	425	58,50	11	1,50
2017	655	356	54,40	28	4,30
2018	409	136	33,30	36	8,80
2019	408	124	30,40	66	16,20

Zdroj: NBS

NBS pri dohľade inkasných spoločností analyzovala najmä tieto riziká hroziace spotrebiteľom:

- Riziko vyplývajúce z nedostatočného preverenia nakupovanej pohľadávky zo spotrebiteľského úveru. Táto skutočnosť môže viesť k tomu, že vymáhané sumy nezodpovedajú dohodnutým zmluvným podmienkam alebo je vymáhaná už premlčaná pohľadávka, ktorú nemožno súdne vymáhať.
- Inkasná spoločnosť má záujem na vymáhaní pohľadávky a snaží sa s dlžníkom komunikovať, aby svoj dlh zaplatil. Ak v komunikácii používa nátlak, či už voľbou prostriedkov, obsahom komunikácie alebo frekvenciou kontaktovania, môže ísť o zakázanú nekalú praktiku.
- Súčasťou procesu vymáhania pohľadávky býva aj ponuka novej splátkovej dohody pre dlžníka. Ak dohoda obsahuje odplatu, ide o nový spotrebiteľský úver. S tým súvisí povinnosť dodržať všetky zákonné požiadavky a spotrebiteľovi nesmú byť zamlčané podstatné informácie.

NBS v rámci dohľadov na mieste v inkasných spoločnostiach preverovala všetky uvedené procesy a ak zistila nedostatky, žiadala nápravu. Taktiež vydala odporúčanie, ako upraviť procesy, aby rešpektovali všetky zákonné práva spotrebiteľa. Pri zistení závažných nedostatkov viedla sankčné konania.

3.1.2 Nekalé obchodné praktiky pri zasielaní predpisov poistného v neživotnom poistení

Od roku 2019 bola zavedená nová daň z poistenia v neživotnom poistení. V tejto súvislosti viaceré poisťovne avizovali klientom zvýšenie konečnej ceny poistenia pri produktoch neživotného poistenia. Začiatkom roka sa spotrebiteľia začali sťažovať na nové predpisy poistného, ktorými sa im jednostranne zvýšila cena poistenia zo strany poisťovne. Do NBS boli doručené desiatky takýchto podaní spotrebiteľov.

NBS vykonala plošný dohľad nad všetkými poisťovňami, ktoré ponúkali spotrebiteľom produkty neživotného poistenia. Zistila, že viaceré poisťovne porušili vlastné poistné zmluvy pri jednostrannom zvyšovaní konečnej ceny poistenia. V máji NBS vydala predbežné opatrenia voči poisťovňam, aby zastavila zasielanie klamlivých predpisov poistného ďalším klientom poisťovní. Vydaním predbežných opatrení NBS zabránila zaslaniu približne 360 000 klamlivých predpisov poistného spotrebiteľom.

Porušenie práv spotrebiteľa, pre ktoré viedla NBS sankčné konania voči siedmim poisťovňam, spočívalo v tom, že poisťovne jednostranne zvýšili konečnú cenu poistenia bez toho, aby na to mali oporu v poistnej zmluve alebo v zákone, čo NBS považovala za nekalú obchodnú praktiku.

Sankčné konania neboli v roku 2019 právoplatne ukončené. Právoplatnosť nadobudli len predbežné opatrenia, ktorými NBS začala sankčné konania. Preto zatiaľ nie je možné informovať o výške pokút a o povahe uložených sankcií.

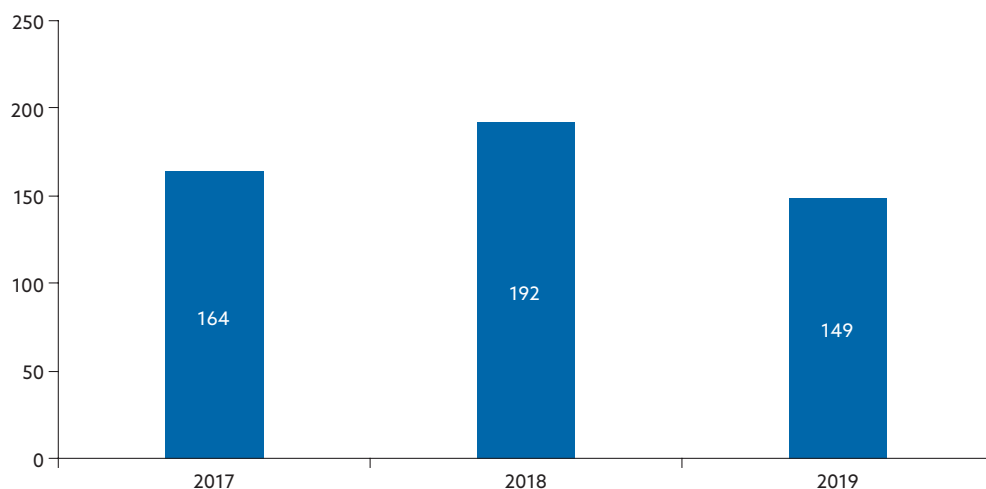
Dohľad v spotrebiteľskej oblasti v poisťovníctve sa zameriaval predovšetkým na oblasť neživotného poistenia. Koncom roka 2019 sa začala príprava na dohľad v oblasti investičného životného poistenia.

3.1.3 Monitoring reklamy a propagácie finančných produktov

Marketingová komunikácia je dôležitá súčasť vzájomnej interakcie poskytovateľov finančných služieb so spotrebiteľmi, ktorá v rôznej miere pôsobí na nákupné rozhodnutia adresátov reklamy. NBS monitoruje reklamné kampane finančných inštitúcií. V rokoch 2017 až 2019 zaznamenala spolu 505 kampaní (graf č. 25).

Graf 25

Počet zaznamenaných finančných kampaní v rokoch 2017 – 2019

Zdroj: NBS

Reklamné kampane sa posudzujú komplexne vo všetkých komunikačných prostriedkoch – na webových stránkach a sociálnych sieťach, v televízii, v rozhlase i tlači a na rôznych nosičoch umiestnených v exteriéri.

V súvislosti s najzávažnejšími problémami v reklame identifikovanými v praxi, NBS aj v minulosti vydala usmernenia, ktoré vysvetľujú obsah povinností týkajúcich sa dohliadaných subjektov v niektorých otázkach marketingu úverov a poisťovníctva.⁹

⁹ Metodické usmernenie Útvoru dohľadu nad finančným trhom NBS z 21. 4. 2015 č. 3/2015 k označovaniu a propagácii poisťovníctva a Stanovisko Útvoru dohľadu nad finančným trhom NBS z 24. 4. 2017 k niektorým otázkam týkajúcim sa propagácie ceny úverových produktov.

V roku 2019 sa NBS sústredila predovšetkým na to, aby dohliadaným subjektom dávala rýchlu spätnú väzbu na ich reklamu. Cieľom bolo upozorňovať na nedostatky a vyžadovať ich okamžitú nápravu, t. z. „naučiť“ dohliadané subjekty, ako v praxi naplniť štandardy reklamy vyžadovanými NBS.

Monitoringom reklamy **spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie** bánk a pobočiek zahraničných bánk pôsobiacich na Slovensku a nebankových veriteľov sa zistili nedostatky v komunikácii ceny úveru, podmienok získania úveru a v komunikácii benefitov ponúkaných popri úvere. Dohliadané subjekty promptne reagovali na požiadavky NBS a svoje reklamy upravili.

NBS preverila reklamné kampane na **účty** bánk a pobočiek zahraničných bánk. Najčastejšie sa nedostatky týkali nedostupnosti podmienok ponuky študentských účtov a propagácie výhod spojených so zriadením platobného účtu bez uvedenia podmienok ich získania.

Začiatkom roka 2019 NBS komplexne preverila propagáciu **cestovného poistenia** na webových stránkach poisťovní a pobočiek zahraničných poisťovní. Nedostatky sa identifikovali na troch webových stránkach a týkali sa najmä klamlivej komunikácie rozsahu poistného krytia produktov, nedostatočnej komunikácie výluk z poistenia pri uzatváraní poistenia online, prezentovania širšieho rozsahu poistnej ochrany pri produkte oproti tomu, aká bola jeho skutočná územná platnosť a chýbajúcich predzmluvných informácií pri uzatváraní poistnej zmluvy online.

NBS reagovala osobitným dohľadom na diaľku na opakujúce sa podnety spotrebiteľov týkajúce sa zavádzajúcich informácií o poskytovaní spotrebiteľských úverov na rôznych webových stránkach. NBS analyticky identifikovala viac ako 500 webových stránok s problematickým obsahom. Stránky v rôznej podobe a rozsahu zavádzajúcim až klamlivým spôsobom prezentovali ponuku úverových produktov. Analýza ukázala potrebu vykonať nápravu až pri 88 prevádzkovaných doménach. NBS žiadala nielen nápravu, ale aj to, aby sa nedostatky neopakovali.

3.1.4 Boj s neoprávneným podnikaním

Úlohou NBS je dohliadať aj na to, aby činnosti, na ktoré sa vyžaduje povolenie NBS, neboli vykonávané neoprávnenými osobami bez povolenia. Neoprávnené podnikanie v oblasti finančných služieb je rôznorodé. Vyskytuje sa vo všetkých sektoroch finančného trhu a podieľajú sa na ňom nielen subjekty so sídlom na Slovensku, ale často aj subjekty zo zahraničia, ktoré vykonávajú podnikanie bez oprávnenia svojim aktívnym marketingom a oslovovaním klientov na Slovensku.

Je dôležité, aby si spotrebiteľ v prvom rade overil na internetovej stránke NBS, či má subjekt povolenie na výkon činnosti. Zoznam subjektov je možné nájsť na: <https://subjekty.nbs.sk/>.

Ak NBS zistí, že niekto podniká na finančnom trhu bez povolenia alebo má dôvodné podozrenie, že ponuka môže byť podvodom, uvedené nahlasuje orgánom činným v trestnom konaní. NBS vykonáva aj vlastný prieskum a vydáva upozornenia na možné neoprávnené podnikanie alebo podozrivé internetové stránky na webovej stránke: www.nbs.sk/upozornenia. V roku 2019 NBS zverejnila 8 upozornení.

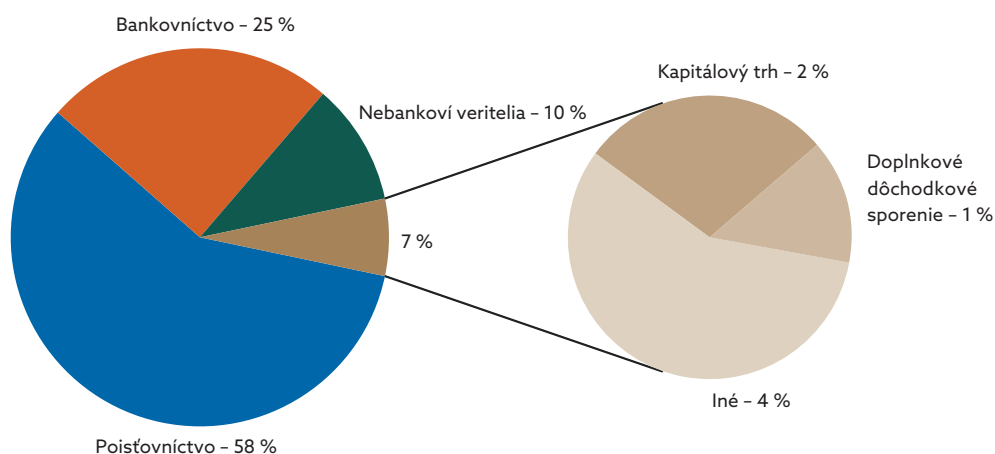
3.2 Podania spotrebiteľov

Vybavovanie podaní spotrebiteľov je dôležitou súčasťou ochrany spotrebiteľa, ktorú NBS vykonáva. Podania vytvárajú dôležitý informačný zdroj pre monitoring trhu. Cieľom vybavovania podaní je, aby spotrebiteľia a iní klienti dosiahli nápravu vecí, na ktorú sa sťažujú. Aj keď NBS nie je orgánom mimosúdneho riešenia sporov, každoročne sa podarí uzavrieť približne 50 % opodstatnených podaní v prospech klienta.

V roku 2019 bolo doručených do NBS celkom 2 171 podaní, čo predstavuje nárast o 11 % v porovnaní s rokom 2018. Až 58,2 % z celkového počtu doručených podaní (graf č. 26) sa týkalo poisťovní. Ide o prirodzený jav, pretože plnenie z poisťnej zmluvy sa má vyplácať väčšinou pri neprijemnej životnej situácii. Ak klient nedostane očakávané plnenie, domáha sa ho.

Graf 26

Štruktúra podaní finančných spotrebiteľov v roku 2019¹⁾

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) Podania voči finančným agentom sa osobitne nevykazujú, pretože klient sa spravidla nestážuje len na agenta, ale aj na finančný produkt v kombinácii s procesom jeho sprostredkovania.

NBS pri vybavení podania vyhodnotí, či je podanie opodstatnené. Takmer tretina (29,3 %) všetkých podaní bolo opodstatnených. Dohliada-

né subjekty pristúpili k dobrovoľnej náprave v 305 prípadoch po výzve NBS. Vo finančnom vyjadrení v takýchto prípadoch dohliadané subjekty vyplatili klientom takmer 405 000 €.

Podrobnejší prehľad o opodstatnenosti podaní a náprave voči klientom poskytuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka 7 Prehľad podaní podľa opodstatnenosti a dobrovoľnej nápravy					
Produkt	Počet podaní celkom	Podania v riešení	Opodstatnené podania		Suma nápravy (EUR)
			bez nápravy	s nápravou	
Bankovníctvo	539	77	45	75	64 111
bežné účty	232	33	12	43	60 290
úvery – spotrebiteľské	124	20	9	13	2 629
iné (v bankovníctve)	105	12	15	11	1 192
úvery na bývanie	78	12	9	8	-
Poistovníctvo	1 263	107	222	214	337 206
neživotné poistenie – PZP a čelné sklá	463	41	122	115	136 479
neživotné poistenie – zodpovednosť za škodu	329	4	11	12	7 241
poistenie osôb	200	23	32	34	110 143
neživotné poistenie – havarijné poistenie	127	12	28	30	29 135
neživotné poistenie – majetok	104	22	21	14	17 599
neživotné poistenie – iné	40	5	8	9	36 609
Nebankoví veritelia	226	70	36	5	1 184
spotrebiteľské úvery	124	46	26	4	1 184
vymáhačské spoločnosti	66	15	9	1	-
iné (mimo pôsobnosť NBS)	36	9	1	-	-
Iné	49	3	3	2	354
Kapitálový trh	34	2	4	1	24
Doplňkové dôchodkové sporenie	31	1	14	2	-
Sprostredkovatelia	29	2	6	6	1 464
Celkom	2 171	262	330	305	404 343

Zdroj: NBS

3.2.1 Poistenie

Pri **poistení majetku** sa klienti sťažujú najmä na nedostatočnú výšku poistného plnenia. Vybavovaním podaní NBS zistila, že náhrada škody na majetku, najmä na autách, nie je vždy vypočítaná podľa vyhlášky¹⁰, ktorá stanovuje pravidlá na určenie hodnoty majetku a jeho poškodenia. NBS tlačí na vyššiu transparentnosť, aby poškodený dostal od poisťovne podrobnú informáciu o kalkulácii náhrady.

Veľká časť podaní týkajúca sa **poistenia osôb** popisuje situácie, keď poisťovňa odmietla vyplatiť poistné plnenie s odôvodnením, že poistený pred vstupom do poistenia trpel chorobou, na základe ktorej potom nastala poistná udalosť. NBS pri vybavovaní podaní tvrdí, že ak poisťovňa vedome poistí chorého človeka, môže zamietnuť výplatu iba v prípade, ak existovala priama príčinná súvislosť medzi chorobou, ktorou poistený trpel pred vstupom do poistenia, a poistnou udalosťou. Nemôže ísť len o pravdepodobnosť alebo rizikový faktor.

V roku 2019 sa oproti roku 2018 zvýšil počet sťažností týkajúcich sa zamietnutia poistného plnenia z **poistenia zodpovednosti za škodu** pri výkone povolania alebo zamestnania. Poisťovňa odmietla plnenie preto, že nastalo porušenie povinností zo strany poisteného, najčastejšie pre nesprávnu údržbu alebo obsluhu. Podľa NBS v týchto prípadoch nemožno odmietnuť poistné plnenie, ale poisťovňa ho môže krátiť.

3.2.2 Spotrebiteľský úver

Z vybavovaných podaní k spotrebiteľským úverom v roku 2019 vyplynulo, že v porovnaní s minulosťou veritelia ponúkajú klientom kvalitnejšie zmluvy bez zásadných neprijateľných podmienok. Narástli však počty podaní na praktiky pri vymáhaní pohľadávok z úverov. Spotrebiteľia sa cítili obťažovaní zo strany inkasných spoločností nadmerným kontaktovaním formou textových správ a telefonátov. Vo väčšine prípadov však spotrebiteľia nevedeli predložiť dôkazy o tom, že boli obťažovaní. NBS radí spotrebiteľom, aby si ukladali všetky SMS správy a zaznamenávali históriu telefonických hovorov. NBS odporúča, aby upozornili volajúceho, že si hovor nahrávajú.

3.2.3 Finančné sprostredkovanie

Aj v roku 2019 bola dôkazná núdza problémom pri vybavovaní sťažností na sprostredkovanie finančných služieb. Sťažujúci sa klienti tvrdili NBS,

¹⁰ Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v platnom znení.

že finanční agenti pri dojednávani podmienok zmluvy tvrdili niečo iné, ako bolo v zmluve. Sľubovali im výhodné ponuky a vôbec ich neupozornili na riziká s ňou spojené. Ak neexistuje iný dôkaz, NBS vie tieto tvrdenia preveriť len z tzv. záznamu o finančnom sprostredkovaní a z toho, či boli klientom odovzdané všetky informácie. NBS klientom odporúča, aby svoje otázky a požiadavky zaslali agentovi aj e-mailom, aby neskôr vedeli dokázať, či boli splnené ich požiadavky a potreby.

3.2.4 Platobné služby

Pravidelne sa opakujú podania na zneužitie platobných nástrojov (internet banking, platobná a kreditná karta). V niekoľkých prípadoch išlo o tzv. phishing, keď sa podvodným spôsobom podarilo získať prístupové údaje k internet bankingu, a to nielen fyzických, ale aj právnických osôb. Ak klient oznámi prístupové údaje k svojim účtom alebo kartám v rozpore s obchodnými podmienkami banky, umožní tým nakladať s prostriedkami na účte a banka nie je povinná peniaze vrátiť.

3.2.5 Investovanie

Pri podaniach týkajúcich sa obchodovania s finančnými nástrojmi zaznamenala NBS niekoľko prípadov, v ktorých klienti utrpeli pomerne veľké finančné straty obchodovaním na zahraničných platformách. Obchodovanie s menovými pármami (FX alebo forex) a obchodovanie s finančnými derivátmi je vysoko rizikové. Tieto trhy nie sú určené neprofesionálom, preto často až tri štvrtiny klientov utrpia na obchodoch stratu. Väčšinou ide o zahraničné obchodné platformy, ktoré nepodliehajú dohľadu zo strany NBS. Aj v roku 2019 NBS upozorňovala spotrebiteľov na svojej internetovej stránke, aby nevstupovali do zmluvných vzťahov so subjektmi, ktoré nepodliehajú jej dohľadu, prípadne dôsledne zvažili riziká spojené s takýmto investovaním.

3.3 Krátke rešerše sankcií

V roku 2019 nadobudlo právoplatnosť 16 rozhodnutí v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov. NBS zverejňuje podľa zákona o dohľade na svojej internetovej stránke len právoplatné rozhodnutia v tejto oblasti.

3.3.1 Bankovníctvo – legislatívne účty

V júni 2019 nadobudlo právoplatnosť päť sankčných rozhodnutí voči bankám Slovenská sporiteľňa, a. s., ([rozhodnutie](#)), Všeobecná úverová banka, a. s., ([rozhodnutie](#)), Tatra banka, a. s., ([rozhodnutie](#)), Československá obchodná banka, a. s. ([rozhodnutie](#)), Prima banka Slovensko, a. s., ([rozhodnutie](#)), za používanie nekalých obchodných praktík pri komunikácii o le-

gislatívnych účtoch. Povinnosť bánk poskytnúť na žiadosť klienta tzv. legislatívne účty (základný bankový produkt, platobný účet so základnými funkciami) sa zaviedla v roku 2016. Ide o typy bežných účtov, pri ktorých je zákonom regulovaná cena za ich vedenie. Tieto účty musia spĺňať základné platobné funkcie spojené s bežným účtom. Právoplatnými rozhodnutiami boli uložené pokuty od 8 do 28-tisíc €.

3.3.2 Poistovníctvo – čelné sklá

Pomerne veľká skupina podaní, ktoré spotrebiteľia zašlú do NBS sa týka toho, že poisťovňa im ako poškodeným nepreplatila poškodenie čelného skla na automobile spôsobené kamienkom odskočeným spod kolies iného auta. V roku 2019 NBS vybavovala 138 takýchto podaní.

V roku 2019 nadobudli právoplatnosť sankčné rozhodnutia voči poisťovňam KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, ([rozhodnutie](#)) a KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, ([rozhodnutie](#)). Poisťovne použili nekalú obchodnú prax pri zamietnutí náhrady škody. Prax spočívala v tom, že poškodenému spotrebiteľovi odmietli plnenie bez toho, aby vykonali riadne zisťovanie okolností vzniku škody. Zároveň poškodenému neposkytli riadne odôvodnenie svojho postupu a dôvody odmietnutia náhrady škody. Okrem uloženia pokút NBS na základe rozhodnutí zakázala ďalej používať túto prax.

3.3.3 Poistovníctvo – nekalé obchodné praktiky, neprijateľné zmluvné podmienky

Poisťovňa Novis je jednou z novších poisťovní na slovenskom trhu. Aktívne ponúka poisťné produkty aj v niektorých členských krajinách EÚ. Na základe výmeny informácií medzi orgánmi dohľadu členských štátov EÚ sa NBS dozvedela, že niektoré orgány dohľadu preverujú súlad produktov poisťovne s regulačnými pravidlami. Aj keď do NBS neboli doručené opakujúce sa sťažnosti spotrebiteľov na poisťovňu, NBS z vlastného podnetu preverila dohľadom na diaľku predajné praktiky poisťovne a jej zmluvnú dokumentáciu používanú voči spotrebiteľom na Slovensku. NBS vyhodnotila spolu osem nekalých obchodných praktík a zosumarizovala osem zmluvných ustanovení ako neprijateľné obchodné podmienky.

Za takýto rozsah porušení NBS uložila poisťovní NOVIS Insurance Company, NOVIS Versicherungsgesellschaft, NOVIS Compagnia di Assicurazioni, NOVIS Poisťovňa a. s., ([rozhodnutie](#)) pokutu 175-tisíc € a poisťovní zakázala používať neprijateľné podmienky a nekalé praktiky. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v októbri 2019.

3.3.4 Poistovníctvo – predbežné opatrenia

NBS vydala predbežné opatrenia, na základe ktorých sú poisťovne ČSOB Poisťovňa, a. s., KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Union poisťovňa, a. s., Uniqa poisťovňa, a. s., povinné zdržať sa konaní, ktoré im NBS zakázala. Poisťovne nesmú pri produktoch vymenovaných v rozhodnutiach posilať spotrebiteľom predpisy poistného s jednostranným zvýšením ceny poistenia v dôsledku zavedenia poistnej dane. Poisťovne však môžu poslať predpis ako nový návrh ceny s poučením, ako môže spotrebiteľ tento návrh prijať a čo sa stane, ak ho neprijme.

3.3.5 Spotrebiteľský úver – vymáhanie pohľadávky

V júli 2019 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie voči spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., ([rozhodnutie](#)). Pohotovosť sa dopustila voči spotrebiteľom agresívnej obchodnej praktiky tým, že v procese vymáhania pohľadávky použila obťažovanie a nátlak na kontaktné osoby uvedené v úverovej zmluve. Kontaktným osobám zasielala upomienku s výzvou, aby v súčasnosti s dlžníkom zaplatili dlh a dlžnú čiastku z úverovej zmluvy označovala ako dlh kontaktnej osoby. Takýmto konaním Pohotovosť vytvárala obavu u kontaktnej osoby, že je podľa úverovej zmluvy zaviazaná (dlžná) a povinná konať tak, ako bolo uvedené v upomienke, aj keď jej záväzok ani taká povinnosť z ničoho nevyplývali. Okrem uloženej pokuty NBS zakázala Pohotovosti ďalej používať túto praktiku.

Právoplatným rozhodnutím zo septembra 2019 NBS zakázala spoločnosti Intrum Slovakia s. r. o., ([rozhodnutie](#)) používať nekalú obchodnú praktiku. Spoločnosť Intrum sa v procese vymáhania pohľadávky zo spotrebiteľských úverov dopustila voči dlžníkom – spotrebiteľom agresívnej obchodnej praktiky zasielaním dvoch listov. V prvom bol vytvorený nátlak a neprimeraný vplyv vyhrážaním sa, že ak dobrovoľne neuhradia svoj dlh, môže u nich doma vykonať návštevu advokát, aby si overil ich majetok a úhradu dlhu. V druhom liste vyzývali spotrebiteľov na úhradu dlhu pod hrozbou, že im súd prikáže zaplatiť všetky náklady vymáhania, súdne a exekučné trovy. NBS popri pokute zakázala používať takéto vyhrážky v komunikácii so spotrebiteľmi pri vymáhaní pohľadávky z úveru.

Rozhodnutie z decembra 2019 voči spoločnosti KRUK Česká a Slovenská republika s. r. o., podnikajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom KRUK Česká a Slovenská republika s. r. o., organizačná zložka, nie je sankčným rozhodnutím, avšak je rozhodnutím v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov. Ide o zrušenie predbežného opatrenia, ktoré bolo vydané 30. 5. 2019. NBS pristúpila k zrušeniu vydaného predbežného opatrenia, pretože spoločnosť KRUK v priebehu sankčného konania pristúpila

k náprave svojho konania. Rozhodnutie sa týkalo zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ktoré pôvodne uzatvárala so spotrebiteľmi spoločnosť Provident Financial, s. r. o., a ktoré neskôr odkúpila spoločnosť KRUK. Zrušeným predbežným opatrením NBS zakázala spoločnosti KRUK informovať spotrebiteľov – dlžníkov o nesprávnej výške dlhu. Nezákonnosť pôvodných nárokov spoločnosti Provident Financial, s. r. o. posúdila NBS rozhodnutím, ktoré nadobudlo právoplatnosť v roku 2018.

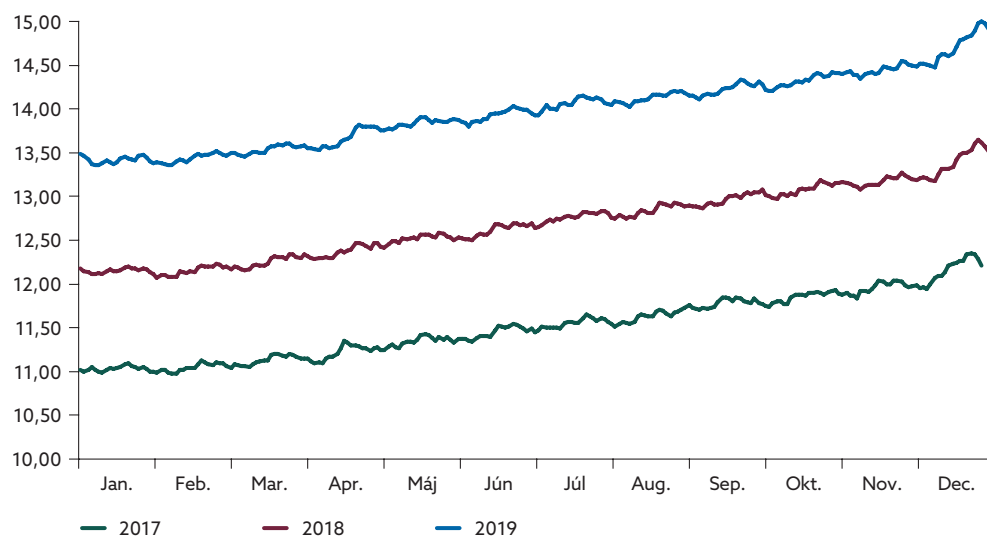
4 Emisná činnosť a peňažný obeh

4.1 Pokračujúci medziročný rast emisie eurovej hotovosti

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie¹¹ (ďalej len „emisía“) k 31. decembru 2019 dosiahla **14,8 mld. €**, z čoho hodnota emisie eurobankoviek predstavovala 14,6 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla hodnota emisie eurovej hotovosti o 9,5 % (o 1,3 mld. €), čo bol mierne nižší rast ako pred rokom. Kumulatívna hodnota emitovanej eurovej hotovosti v SR sa takmer stonásobila v porovnaní s hodnotou slovenských peňazí v obehu pred zavedením eura.

Graf 27

Denný vývoj emisie (mld. EUR)

Zdroj: NBS

¹¹ Po vstupe do eurozóny sa v peňažnom obeh v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o reálnej hodnote a množstve peňazí v obeh. NBS eviduje len eurobankovky a euromince, ktoré sama vydala a prijala z obeh. Kumulovaná čistá emisía predstavuje rozdiel medzi hodnotou (množstvom) eurobankoviek a euromincí vydaných do obeh a prijatých z obeh od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu.

Hodnota položky „obeživo“, zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, dosiahla k 31. 12. 2019 sumu 13,7 mld. €.¹² Hodnota emitovaných eurobankoviek v SR bola oproti „rozpočítanej“ hodnote vyššia o 918,3 mil. €.

Vývoj dennej emisie v roku 2019 charakterizovali rovnaké sezónne výkyvy emisie s ročným posunom hodnoty približne o 1,2 až 1,4 mld. € (graf č. 27). Maximálna hodnota emisie v roku 2019 sa dosiahla 23. 12. (15,0 mld. €).

Kým v hodnotovom vyjadrení takmer celú emisiu k 31. 12. 2019 predstavovali eurobankovky (98,6 %), pri množstve emitovaných eurových peňazí bol opačný pomer. Eurobankovky predstavovali iba 20,0 % (214,1 mil. kusov) z celkového počtu a zvyšných 80,0 %, (853,9 mil. kusov) tvorili euromince vrátane zberateľských euromincí (tabuľka č. 8).

Tabuľka 8 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia				Štruktúra v %	
	Stav k 31. 12. 2019		Ročná emisia za rok 2019		Stav k 31. 12. 2019	
	kusy	EUR	kusy	EUR	kusy	EUR
500 EUR	7 750 983	3 875 491 500,00	-953 940	-476 970 000,00	0,73	26,20
200 EUR	2 288 039	457 607 800,00	1 940 425	388 085 000,00	0,21	3,09
100 EUR	68 527 407	6 852 740 700,00	11 515 092	1 151 509 200,00	6,42	46,33
50 EUR	42 977 126	2 148 856 300,00	2 673 091	133 654 550,00	4,02	14,53
20 EUR	37 461 960	749 239 200,00	2 020 151	40 403 020,00	3,51	5,07
10 EUR	45 922 785	459 227 850,00	4 000 180	40 001 800,00	4,30	3,10
5 €	9 179 741	45 898 705,00	-77 432	-387 160,00	0,86	0,31
Eurobankovky spolu	214 108 041	14 589 062 055,00	21 117 567	1 276 296 410,00	20,05	98,63
2 EUR	64 353 908	128 707 816,00	4 746 857	9 493 714,00	6,03	0,87
1 EUR	21 691 183	21 691 183,00	54 071	54 071,00	2,03	0,15
50 centov	30 132 441	15 066 220,50	561 093	280 546,50	2,82	0,10
20 centov	33 186 627	6 637 325,40	-32 067	-6 413,40	3,11	0,05
10 centov	71 300 545	7 130 054,50	5 629 431	562 943,10	6,67	0,05
5 centov	97 770 079	4 888 503,95	7 875 434	393 771,70	9,15	0,03
2 centy	212 234 262	4 244 685,24	17 332 153	346 643,06	19,87	0,03
1 cent	322 742 017	3 227 420,17	38 488 034	384 880,34	30,22	0,02
Euromince spolu	853 411 062	191 593 208,76	74 655 006	11 510 156,30	79,90	1,30
Zberateľské euromince	535 535	10 674 980,00	56 735	922 090,00	0,05	0,07
Peniaze spolu	1 068 054 638	14 791 330 243,76	95 829 308	1 288 728 656,30	100,00	100,00

Zdroj: NBS

¹² Hodnota eurobankoviek v emisii v celej eurozóne k 31. 12. 2019 bola 1 292,7 mld. €. Podiel NBS na tejto hodnote bol podľa kľúča 1,0575 % v sume 13,67 mld. €.

Z eurobankoviek najvyšší podiel na emisii všetkých eurobankoviek podľa počtu kusov mala 100 € bankovka s 32,0 %¹³. Podiel 50 € bankovky, ktorá dosahovala najvyšší podiel na emisii v SR od zavedenia eura do roku 2015, sa v posledných dvoch rokoch znižoval a v roku 2019 dosiahol 20,1 %, čo je menej ako podiel 10 € bankovky (21,4 %).

Štruktúra emisie euromincí k 31. 12. 2019 (z hľadiska množstva) sa oproti predchádzajúcemu roku výraznejšie nezmenila a najvyšší podiel na emisii euromincí mali aj v roku 2019 euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt. Ich spoločný podiel na celkovej emisii obehových euromincí tvoril 62,7 % a tento podiel sa každý rok zvyšuje (pred rokom bol ich podiel 62 %). Z hľadiska hodnoty ich podiel tvorí len 3,9 % z celkovej hodnoty euromincí v emisii.

V roku 2019 pripadlo na obyvateľa SR¹⁴ v priemere 36,6 eurobankoviek v hodnote 2 532 € a takmer 149 euromincí (vrátane zberateľských euromincí) v hodnote 36 €. Priemerná hodnota emisie eurovej hotovosti na obyvateľa bola 2 568 €.

4.2 V máji boli do obehu uvedené posledné dve nominálne hodnoty eurobankoviek série ES2

Posledné dve nominálne hodnoty eurobankoviek série ES2 – 200 € a 100 € sa uviedli do obehu 28. 5. 2019. Eurobankovka v nominálnej hodnote 500 € nie je súčasťou série ES2.

Podiely ES2 100 € a 200 € na emisii a spracovaní sú uvedené v grafe č. 28. Výrazný podiel 100 € a 200 € na celkovom počte spracovaných eurobankoviek oboch sérií naznačuje, že vysoké nominálne hodnoty sú v peňažnom obehú využívané aktívne, a nielen ako uchovávateľ hodnoty.

Eurobankovky nominálnych hodnôt 5 € – 20 € ES2 sú už v peňažnom obehú vymenené. Eurobankovka ES2 50 € mala ku koncu decembra 2019 na kumulovanej čistej emisii 50 € podiel 86 % (37 mil. kusov). Jej podiel na spracovaní 50 € bankoviek dosiahol 93,5 %.¹⁵

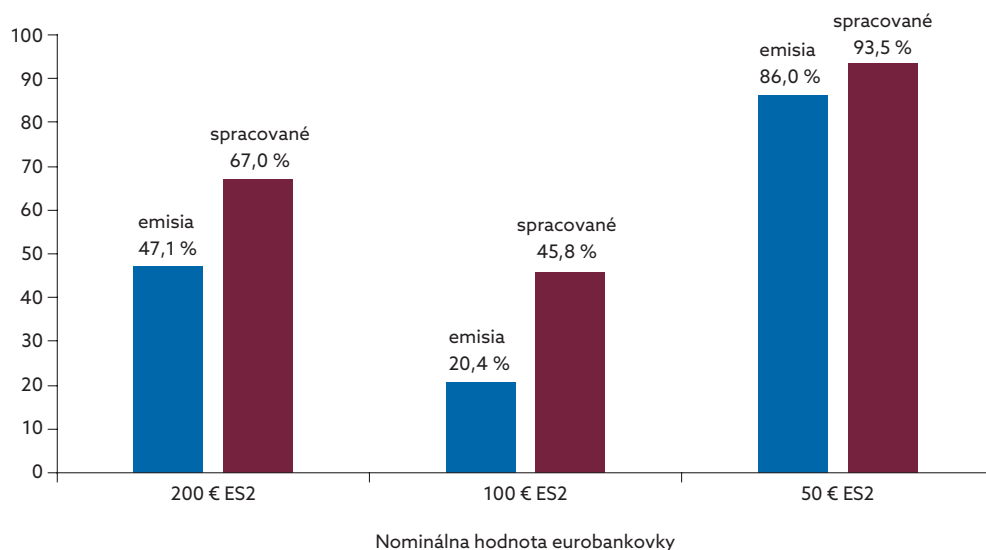
¹³ Najvyšší podiel na čistej emisii neznamena, že 100 € bankovka bola v sledovanom období najpoužívanjšou eurobankovkou. Pod vplyvom neregistrovanej migrácie kumulovaná čistá emisia nie je totožná s peňažným obehú danej krajiny.

¹⁴ Počet obyvateľov SR k 30. 11. 2019 bol 5 457 318, zdroj ŠÚ SR. Pri výpočte sa použilo priemerne množstvo/hodnota eurobankoviek a euromincí v emisii v SR v roku 2019.

¹⁵ Saturácia aktívneho peňažného obehu ES2 eurobankovky je vyššia v porovnaní so saturáciou vypočítanou na základe čistej emisie eurobankoviek kvôli eurobankovkám, ktoré z aktívneho obehu vypadli v dôsledku ich straty, držania ako zberateľského artikla alebo opustenia peňažného obehu eurozóny.

Graf 28

Podiel eurobankoviek druhej série na emisii a na spracovaní eurobankoviek danej nominálnej hodnoty k 31. 12. 2019 (podiel v %)

Zdroj: NBS

4.3 Výrazný nárast čistej emisie najmä 1- a 2-centových euromincí

V roku 2019 zaznamenala NBS výrazne vyššiu čistú emisiu 1- a 2-centových euromincí v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Tento nárast spôsobil najmä pokles ich návratnosti z obehu spolu s nárastom ich hrubej emisie (výdaja do obehu). NBS analyzovala dôvody zvýšenia emisie týchto euromincí a jednou z hlavných príčin bolo ukončenie bezplatnej akceptácie 1- a 2-centových euromincí na niektorých samoobslužných mincových zariadeniach v kombinácii s vysokými poplatkami za vklad, resp. manipuláciu 1- a 2-centových euromincí na strane komerčných bánk. Dá sa predpokladať, že znížená návratnosť týchto euromincí z obehu, v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je trvalým, a nie prechodným javom.

4.4 Zostávajúce slovenské koruny v peňažnom obeh

K 31. 12. 2019 zostalo v obeh 18,72 mil. kusov slovenských bankoviek (z toho najviac 20 Sk bankoviek v počte 10,03 mil. kusov). Hodnota zatiaľ nevrátených slovenských bankoviek bola 2,13 mld. Sk (70,8 mil. €). V obeh zostalo už iba približne 1,40 % z hodnoty slovenských bankoviek k 31. 12. 2007. Okrem bankoviek je v obeh 0,9 mil. kusov slovenských pamätných mincí v hodnote 0,7 mld. Sk (23,2 mil. €).

Z nevrátených slovenských korún pripadlo na 1 obyvateľa SR 3,4 kusov bankoviek v hodnote 391,0 Sk. Najpočetnejšou zostávajúcou korunovou bankovkou v obehu na jedného obyvateľa bola 20 Sk bankovka v počte takmer 1,8 kusa na obyvateľa. V roku 2019 sa z obehu vrátilo 47,0 tis. ks slovenských bankoviek v hodnote 27,2 mil. Sk (0,90 mil. €). V porovnaní s rokom 2018 ide o 3,30 % (1,6 tis. ks) pokles v kusovom a 1,2 % (o 344,5 tis. Sk) v hodnotovom vyjadrení.

4.5 Výroba eurobankoviek a euromincí

V roku 2019 mala NBS v zmysle Usmernenia ECB alokovanú tlač ES2 20 € eurobankoviek v celkovom objeme **56,39 mil.** kusov. Uvedené množstvo, okrem objemu eurobankoviek alokovaných pre NBS v roku 2019, zahŕňa navýšenie na nerealizovanú tlač 100 € ES1 v objeme 27,4 mil. kusov¹⁶ z roku 2018. Tlač eurobankoviek sa uskutočnila vo francúzskej tlačiarňi Oberthur Fiduciaire SAS so sídlom v Rennes. Dodávky sa zrealizovali v stanovených termínoch v zmysle schváleného harmonogramu.

Okrem eurobankoviek zabezpečila NBS v roku 2019 výrobu a dodanie euromincí určených na peňažný obeh (tabuľka č. 9).

Tabuľka 9 Euromince určené pre peňažný obeh dodané do zásob NBS v roku 2019

NH	Dodávky
10 cent	3 000 000
5 cent ¹⁾	4 025 000
2 cent ¹⁾	14 450 500
1 cent	32 000 000
Spolu	53 475 500

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) dodané množstvá zahŕňajú zmluvnú odchýlku +5 %

Razbu všetkých euromincí realizovala Mincovňa Kremnica, š. p. Zabezpečila aj výrobu a adjustáciu 20 100 kusov euromincí z každej nominálnej hodnoty s letopočtom razby 2019 určených do šiestich ročníkových súborov slovenských euromincí.

V súlade s emisným plánom pamätných a zberateľských euromincí na rok 2019 vydala NBS v minulom roku:

- šesť rôznych zberateľských euromincí z drahých kovov, z ktorých päť bolo vyrazených zo striebra a jedna zo zlata (tabuľka č. 10)

¹⁶ ES1 100 € bankovky boli prepočítané podľa platného kľúča ekvivalentov pre výrobu – Production Equivalent Key (PEK) na ES2 20 €.

- 1,0 mil. kusov pamätných euromincí v nominálnej hodnote 2 eurá k 100. výročiu úmrtia Milana Rastislava Štefánika, ktorých emisia bola 25. 4. 2019.

Predaj numizmatického zberateľského materiálu realizovala NBS prostredníctvom domácich a zahraničných zmluvných partnerov.

Tabuľka 10 Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2019				
Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú eurominca pripomína	Počet (ks)		Oznámenie NBS o vydaní euromincí
		spolu	PROOF	
10 € ¹⁾	Zavedenie eura v Slovenskej republike – 10. výročie	10 600	7 300	č. 297/2018 Z. z.
10 € ¹⁾	Milan Rastislav Štefánik – 100. výročie úmrtia	13 650	10 000	č. 69/2019 Z. z.
10 € ¹⁾	Univerzita Komenského v Bratislave – 100. výročie vzniku	10 400	7 300	č. 97/2019 Z. z.
10 € ¹⁾	Michal Bosák – 150. výročie narodenia	9 150	6 150	č. 260/2019 Z. z.
10 € ¹⁾	Vymenovanie Alexandra Rudnaya za ostrihomskeho arcibiskupa – 200. výročie	9 600	6 600	č. 285/2019 Z. z.
100 € ²⁾	Veľkomoravské knieža Mojmír I.	4 100	4 100	č. 284/2019 Z. z.

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) Strieborná zberateľská eurominca 2) Zlatá zberateľská eurominca.

4.6 Spracovanie eurobankoviek a euromincí

V roku 2019 vydala NBS do obehu 332,9 mil. kusov, z obehu prijala 311,7 mil. kusov a spracovala 313,8 mil. kusov eurobankoviek (348,1 mil. kusov v roku 2018). Medziročný pokles množstva spracovaných eurobankoviek približne o 10 % ovplyvnila nižšia návratnosť 50 € (pokles o 16 %) a 10 € eurobankoviek (pokles o 14 %) na spracovanie do NBS. Tento pokles kompenzovalo zvýšené množstvo opätovne vrátených eurobankoviek do peňažného obehu bankami a spracovateľmi peňazí.

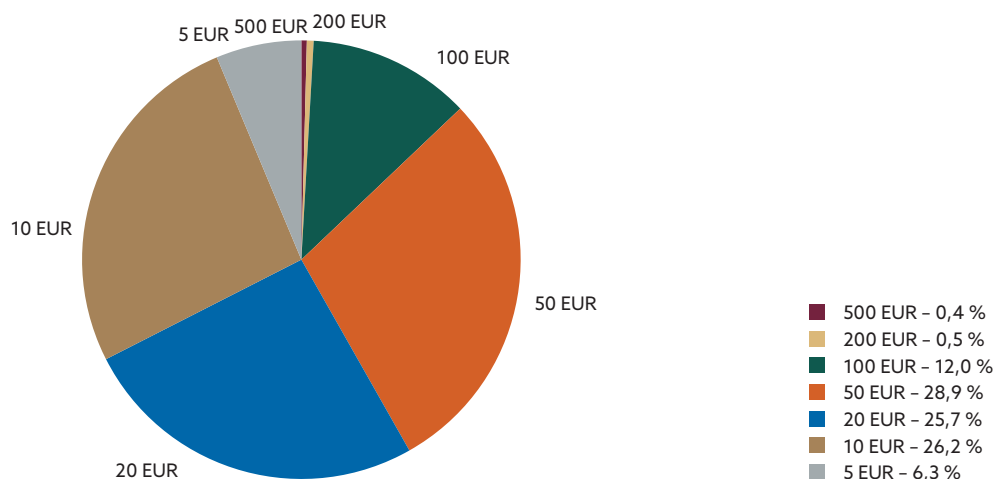
Prijaté množstvo eurobankoviek z obehu bolo približne 1,6-krát vyššie v porovnaní s priemerným množstvom eurobankoviek v emisii. V praxi to znamená, že v priemere každých 7 mesiacov sa skontrolujú všetky eurobankovky emitované NBS.¹⁷ Tým sa zabezpečuje primeraná čistota peňazí v obehu, čo smeruje k zabezpečeniu integrity eura a k dôvere verejnosti v eurobankovky.

Najčastejšie spracovávanou bola už tradične eurobankovka nominálnej hodnoty 50 € (graf č. 29), ktorá patrí k najviac používaným eurobankovkám v hotovostnom peňažnom obehu.

¹⁷ Určitá časť hotovosti sa aktívne nepodieľa na peňažnom obehu, a preto sa nevracia do NBS na spracovanie.

Graf 29

Štruktúra spracovaných eurobankoviek v NBS v roku 2019

Zdroj: NBS

Pri spracovaní eurobankoviek sa ako neupotrebitelných vytriedilo a zničilo 49,3 mil. kusov eurobankoviek, čo je v porovnaní s rokom 2018 pokles o 11,7 %. Pokles množstva zničených eurobankoviek spôsobilo najmä nižšie množstvo prijatých 50 € bankoviek ES1 z obehu, ktoré sa v NBS po ich výmene za sériu ES2 on-line ničia na zariadeniach na spracovanie peňazí.

Nižšie množstvo vytriedených eurobankoviek sa premietlo i v poklese miery vytriedenia eurobankoviek, ktorá dosiahla v priemere 15,7 % (pred rokom 16,0 %), čo bolo menej ako je priemerná miera za eurozónu (16,7 %).

Pretrvávajúcu spokojnosť s kvalitou eurobankoviek na Slovensku potvrdil on-line prieskum v eurozóne realizovaný v roku 2019.¹⁸ Z celkového počtu zaslaných odpovedí až 86 % (89 % v roku 2018, 88 % v roku 2017) odpovedajúcich vyjadrilo spokojnosť s kvalitou obiehajúcich eurobankoviek.

V roku 2019 bolo vydaných do obehu 329,1 mil. kusov euromincí a z obehu bolo prijatých 254,4 mil. kusov euromincí.

Vzhľadom na vyššiu životnosť euromincí v porovnaní s eurobankovkami sa pri spracovaní 255,2 mil. kusov mincí (266,8 mil. ks v roku 2018) vytriedilo ako neupotrebitelných len 177 tis. kusov euromincí. Z hľadiska štruktúry bol podiel jednotlivých nominálnych hodnôt spracovávaných euromincí takmer rovnaký s rozpätím od 10,1 % do 15,7 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom výrazne kleslo množstvo spracovaných 1- a 2-centových euromincí, čo súvisí s poklesom ich návratnosti z peňažného obehu do NBS na spracovanie.

¹⁸ Predchádzajúci on-line prieskum v eurozóne („Online poll“) sa uskutočnil v rokoch 2018 a 2017.

Okrem NBS spracovávajú a opätovne vydávajú do obehu eurobankovky a euromince aj banky a ďalší spracovatelia eurovej hotovosti, ktorým NBS udelila súhlas na ich spracovanie. Činnosť spracovateľov podlieha pravidelnej kontrole NBS.

4.7 Celkový počet falzifikátov zadržaných na území SR sa medziročne zvýšil

V roku 2019 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 3 438 falzifikátov bankoviek a mincí, čo je skoro o pätinu viac, ako v predchádzajúcom roku (tabuľka č. 11).

Tabuľka 11 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v rokoch 2017 až 2019 (kusy)

Rok	EUR	SKK	Ostatné meny	Spolu
2017	4 045	3	781	4 829
2018	2 720	5	82	2 807
2019	3 391	1	46	3 438

Zdroj: NBS

Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo 10,5 % zadržaných pred uvedením do peňažného obehu políciou. Ostatné (89,5 %) boli zadržané v obehu bankami a spracovateľskými spoločnosťami.

Jedna štvrtina všetkých falzifikátov bola minulý rok zadržaná v Bratislavskom kraji (25,9 %). Nasledoval Košický kraj s 19,3 % podielom. Najmenej s podielom 2,7 % bolo zadržaných v Trenčianskom kraji.

4.8 Falzifikáty eurových platidiel

Z celkového počtu bolo v roku 2019 zadržaných 3 391 falzifikátov eurových platidiel (1 970 kusov falzifikátov eurobankoviek a 1 421 kusov falzifikátov euromincí) v celkovej hodnote 229 652,50 €. Falzifikátov eur bolo zadržaných približne o štvrtinu viac ako v predošlom roku (tabuľka č. 12).

Tabuľka 12 Prehľad zadržaných falzifikátov eurobankoviek a euromincí (kusy)

Rok	Počet kusov zadržaných falzifikátov eurobankoviek a euromincí										Spolu
	0,5 EUR	1 EUR	2 EUR	5 EUR	10 EUR	20 EUR	50 EUR	100 EUR	200 EUR	500 EUR	
2017	201	109	771	37	44	340	1 853	290	66	334	4 045
2018	179	97	973	32	51	141	704	393	54	96	2 720
2019	153	120	1148	20	156	265	898	283	90	258	3 391

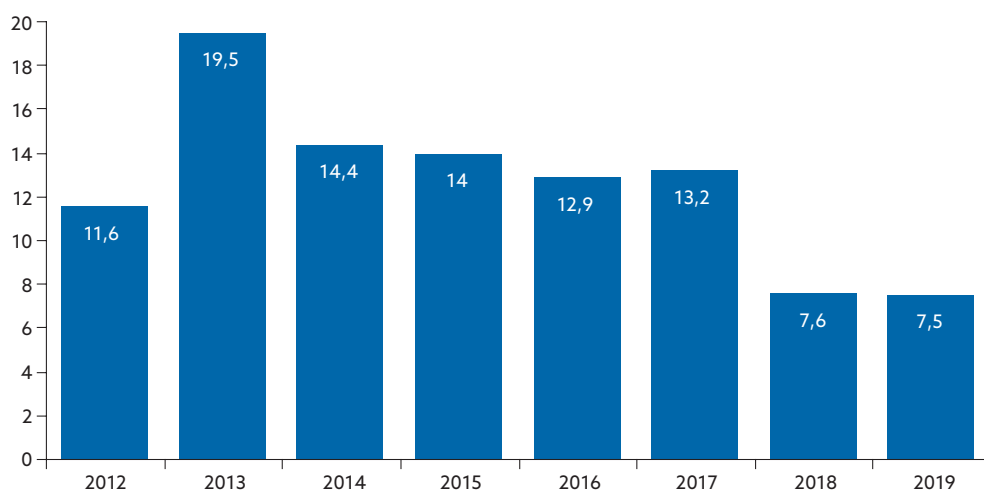
Zdroj: NBS

Napriek zvýšenému počtu zadržaných falzifikátov eur je možné konštatovať, že množstvo falzifikátov v roku 2019 aj v posledných rokoch je dlhodobo nízke.

Z celkového počtu falzifikátov eurobankoviek v eurozóne bolo len 0,37 % zadržaných na území Slovenskej republiky. Na jeden milión eurobankoviek v obehu pripadalo len približne 7,5 kusov falzifikátov eurobankoviek a na jeden milión euromincí pripadali menej ako 2 kusy falzifikátov euromincí. Možnosť, že sa fyzické osoby alebo právnické osoby stretnú v rámci obehu s falošnou eurobankovkou alebo euromincou je nízka.

Graf 30

Falzifikáty eurobankoviek zadržaných v obehu na milión eurobankoviek v obehu

Zdroj: NBS

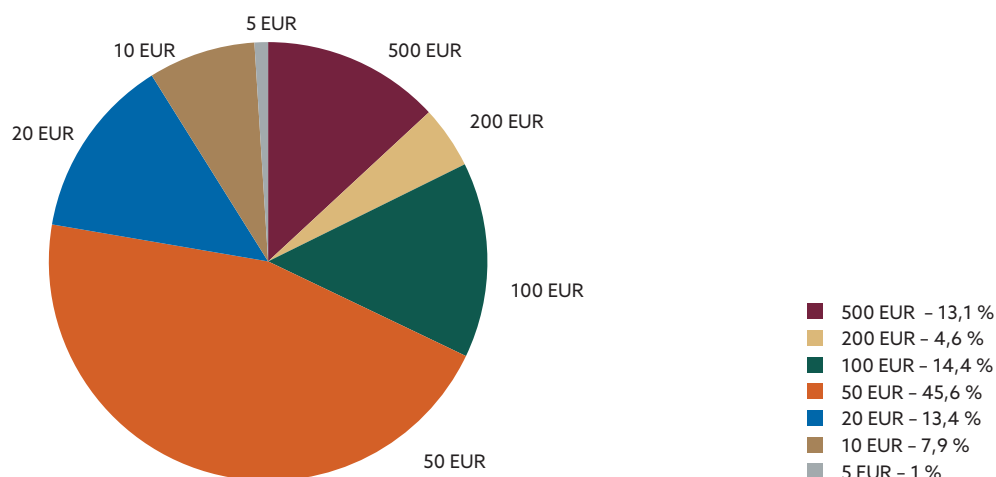
Nízky počet zadržaných falzifikátov na Slovensku v posledných rokoch je kombináciou viacerých faktorov – najmä zavedením novej série eurobankoviek s kvalitnejšími ochrannými prvkami, úzkou spolupracou s orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré sa zaoberajú ekonomickou kriminalitou v oblasti ochrany meny, dlhodobo fungujúcim systémom vzdelávania v oblasti overovania pravosti platidiel v bankovom a finančnom sektore, ale aj skutočnosťou, že Slovensko je pre veľké falšovateľské dielne a ich distribútorov pravdepodobne len tranzitnou krajinou.

Vývoj počtu zadržaných falzifikátov eurobankoviek sa pohybuje približne na úrovni 150 kusov falzifikátov mesačne. Štatistiku ovplyvňujú väčšinou samostatné prípady (1 – 2 krát do roka), v rámci ktorých polícia zadrží väčšie množstvo falzifikátov eurobankoviek pred uvedením do obehu. Kvalitu zadržaných falzifikátov eurobankoviek je možné odhaliť bez použitia technických pomôcok, ak sa venuje dostatočná pozornosť prijímaniu peňazí.

V roku 2019 bolo zadržaných spolu 1 970 falzifikátov eurobankoviek, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená nárast približne o jednu tretinu (33,9%). Štruktúra falzifikátov eurobankoviek je za posledné roky podobná. V roku 2019 bolo zadržaných v SR najviac falzifikátov nominálnych hodnôt 50 € (45,6%) a 100 € (14,4%). V eurozóne je najviac falšovanou eurovou bankovkou 50 € (36,8%), za ňou nasleduje 20 € bankovka (26,5%).

Graf 31

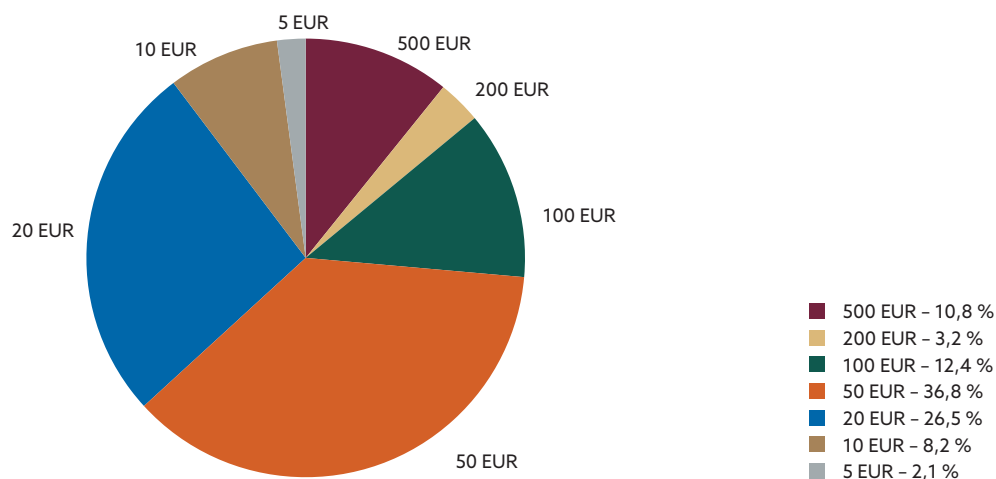
Štruktúra zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR

Zdroj: NBS

Graf 32

Štruktúra zadržaných falzifikátov eurobankoviek v eurozóne

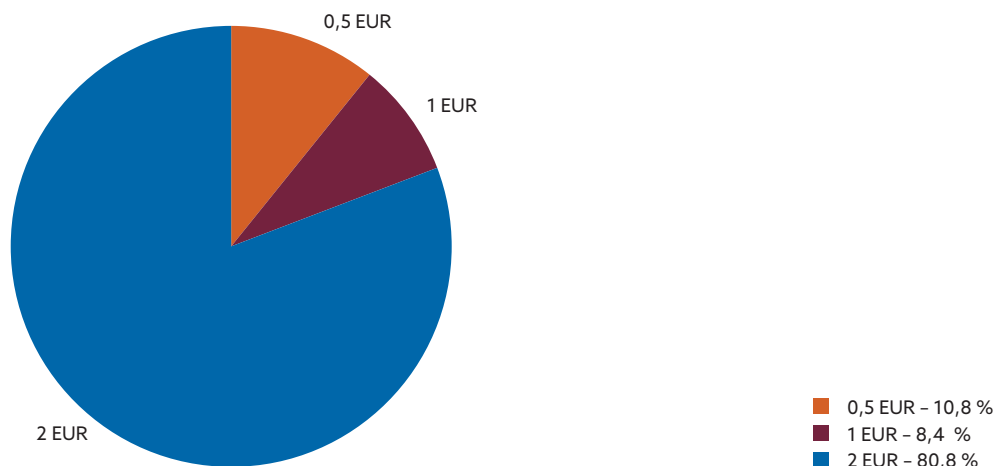
Zdroj: NBS

V hodnotenom roku bolo zadržaných spolu 1 421 falzifikátov euromincí, čo je o 14 % viac, ako v predchádzajúcom roku. Všetky boli zadržané v obehu. Z hľadiska kvality vyhotovenia falzifikátov euromincí ide v prevažnej miere o falzifikáty s veľmi dobrou technickou úrovňou vyhotovenia. Falzifiká-

ty nominálnej hodnoty 2 € tvorili 80,8 % zo všetkých zadržaných falzifikátov eurových mincí (grafy č. 33 a č. 34).

Graf 33

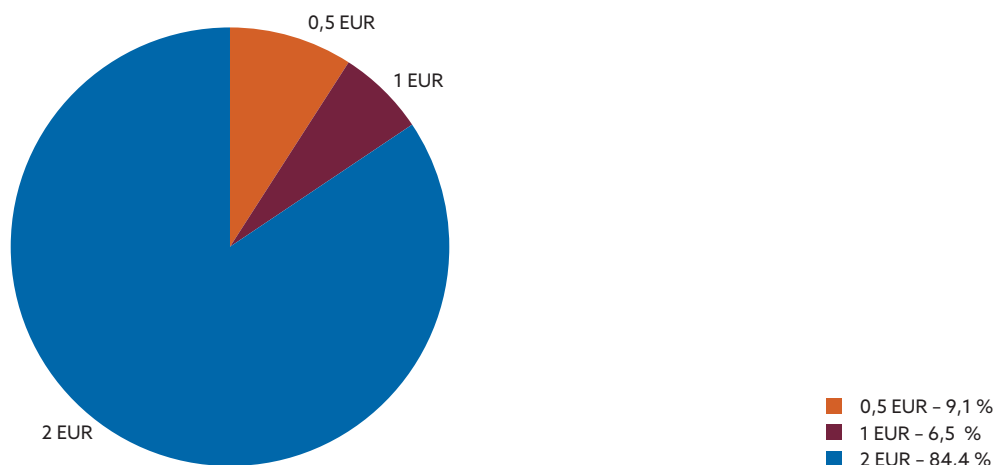
Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR

Zdroj: NBS

Graf 34

Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v eurozóne

Zdroj: NBS

4.9 Falzifikáty slovenských korún a ostatných cudzích mien

V roku 2019 sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi výrazne znížil počet zadržaných falzifikátov slovenských korún a ostatných cudzích mien. V hodnotenom období bol zadržaný už len jeden falzifikát SKK. Súčasne bolo zadržaných 17 kusov falzifikátov amerických dolárov, čo je skoro o dve

tretiny menej ako v roku 2018. Podobne ako v predošlých rokoch bola najviac falšovanou bankovkou 100 USD, ktorá tvorila približne 95 % zo všetkých zadržaných falzifikátov USD. Na území Slovenskej republiky boli ešte zadržané falzifikáty GBP (19 ks), PLN (1 ks) a HUF (9 ks).

5 Platobné služby a platobné systémy

5.1 Platobné služby

Oblasť platobných služieb a platobných systémov upravuje predovšetkým zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa do slovenskej legislatívy preniesla Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.

Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES)

Súčasťou slovenského právneho poriadku v oblasti platobných služieb sú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/518 z 19. marca 2019, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 924/2009, pokiaľ ide o niektoré poplatky za cezhraničné platby v Únii a o poplatky za menovú konverziu,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 260/2012 zo 14. marca 2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/847 z 20. mája 2015 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/751 z 29. apríla 2015 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu,
- delegované a vykonávacie nariadenia podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.

Do tejto kategórie patrí aj opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spojenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka identifikačných kódov

a opatrenie NBS č. 6/2013 o identifikátore príjemcu inkasa a registri identifikátorov príjemcov inkás.

Mimosúdne riešenie sporov

Zrušením Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sa mimosúdne riešenie sporov podľa zákona o platobných službách rieši prostredníctvom subjektu alternatívneho riešenia sporov. Ten je oprávnený riešiť spotrebiteľské spory súvisiace s poskytovaním platobných služieb. Výber konkrétneho subjektu alternatívneho riešenia sporov je na rozhodnutí spotrebiteľa. V prípade právnických osôb je mimosúdne riešenie sporov zabezpečené prostredníctvom rozhodcovského riešenia sporov alebo iného mimosúdneho riešenia sporov súvisiacich s poskytovaním platobných služieb.

5.2 Platobné systémy Slovenskej republiky

5.2.1 Platobný systém TARGET2 a TARGET2-SK

NBS prevádzkuje od roku 2009 platobný systém TARGET2-SK ako komponent systému [TARGET2](#). Rok 2019 uplynul bez výrazných prevádzkových incidentov, ktoré by zásadne ohrozili systém a jeho účastníkov. Nevyskytli sa ani problémy, ktoré by ohrozili plynulé spracovanie platieb, alebo narušili samotnú prevádzku systému TARGET2 v NBS.

Okrem dennej prevádzky systému NBS zabezpečovala konzultačnú podporu účastníkom a pravidelné testovanie procedúr na obnovu činnosti. Podieľala sa aj na koordinácii vývoja, zmien, testovania a nasadzovania nových verzií programového vybavenia platformy SSP, na ktorej sa systém TARGET2 prevádzkuje. Novými verziami programového vybavenia sa do platformy SSP zavádzajú nové funkčné prvky a zmeny, ktoré Eurosystem schválil na základe požiadaviek užívateľov systému. Odstraňujú sa nimi tiež chyby identifikované v predchádzajúcej verzii.

Súčasťou systému TARGET2 sú aj služby [TARGET2 Securities \(T2S\)](#) a [Target Instant Payment Settlement \(TIPS\)](#). T2S je technická platforma, ktorá zabezpečuje plynulé vyrovnanie cezhraničných obchodov s cennými papiermi prostredníctvom účtov cenných papierov, ktoré sú vedené v centrálnych depozitároch a účelových peňažných DCA účtov. Peňažné DCA účty sú vedené centrálnymi bankami a sú vyhradené len na vyrovnanie peňažnej časti obchodov s cennými papiermi v peniazoch centrálnych bánk. TIPS je celoeurópska platobná služba, ktorá umožňuje rýchle, bezpečné a nepretržité vyrovnanie okamžitých platieb v priebehu niekoľkých sekúnd 24 hodín denne/7 dní v týždni/365 dní v roku.

V júni 2019 NBS organizovala pracovné stretnutie s účastníkmi TARGET2-SK, ktoré prinieslo najmä informácie o:

- zmenách týkajúcich sa novej verzie SSP rel. 13.0 – migrácia zo služby SwiftNet Browse na SWIFT WebAccess a spustenie novej rozšírenej služby ECONS (Enhanced Contingency Solution), ktorá predstavuje nové riešenie pre nepredvídané udalosti v TARGET2-SK. Nová verzia SSP rel. 13.0 bola nasadená do produkcie 18. 11. 2019.
- prebiehajúcim projekte T2/T2S Consolidation, ktorý je zameraný na vývoj nových služieb pre účastníkov v oblasti riadenia likvidity a RTGS služieb a zároveň na adaptáciu existujúcich služieb na meniace sa potreby účastníkov. Projekt bude uvedený do prevádzky 22. 11. 2021.

V roku 2019 NBS prijala a zverejnila:

- rozhodnutie NBS č. 20/2019 z 12. novembra 2019, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 4/2010 o postupoch vyrovnania pre pridružené systémy TARGET2-SK v znení neskorších predpisov,
- rozhodnutie NBS č. 21/2019 z 12. novembra 2019, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 7/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia PM účtu v TARGET2-SK v znení neskorších predpisov,
- rozhodnutie NBS č. 22/2019 z 12. novembra 2019, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 9/2018 o podmienkach otvorenia a vedenia TIPS účelového peňažného účtu (TIPS DCA) v rámci TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 23/2019 z 12. novembra 2019, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 10/2018 o podmienkach otvorenia a vedenia T2S účelového peňažného účtu (T2S DCA) v rámci TARGET2-SK.

5.2.2 Platby realizované prostredníctvom TARGET2-SK

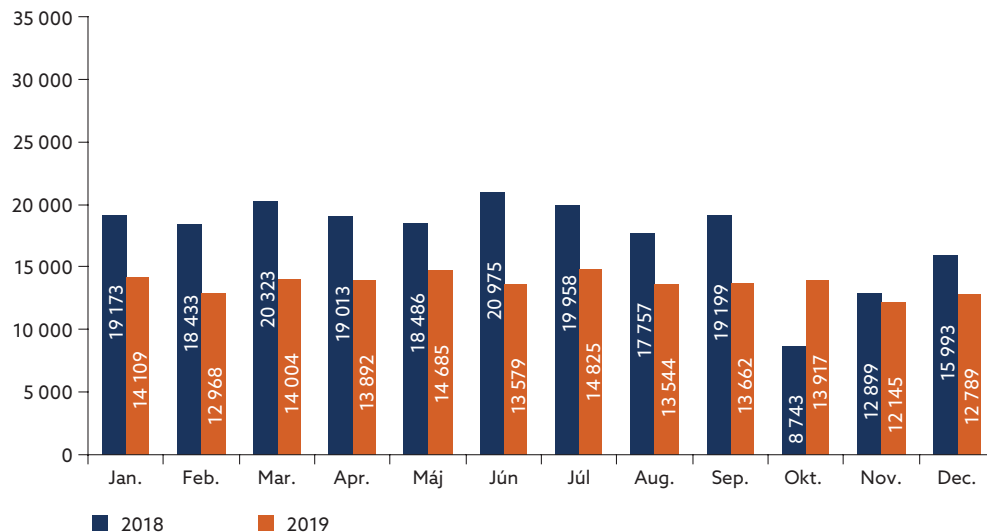
V roku 2019 bolo do platobného systému **TARGET2-SK** zapojených spolu 36 účastníkov: 32 priamych účastníkov a 4 pridružené systémy – SIPS; Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s.; SIA Slovakia, a. s., a Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s. V roku 2019 do produkčného prostredia platobného systému TARGET2-SK nepristúpili žiadni noví účastníci.

V uplynulom roku sa prostredníctvom platobného systému TARGET2-SK spracovalo vyše 160 tis. transakcií v celkovej hodnote vyše 600 mld. €. V porovnaní s rokom 2018 nastal pokles počtu uskutočnených transakcií o vyše 20 % (takmer 47 tis. transakcií), ale ich hodnota vzrástla v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 14 % (vyše 76 mld. €), čo je premietnuté do grafov č. 35 a č. 36.

V roku 2019 mal TARGET2-SK 255 prevádzkových dní. Denne sa v systéme spracovalo v priemere 644 platobných transakcií v celkovej hodnote vyše 2,3 mld. €.

Graf 35

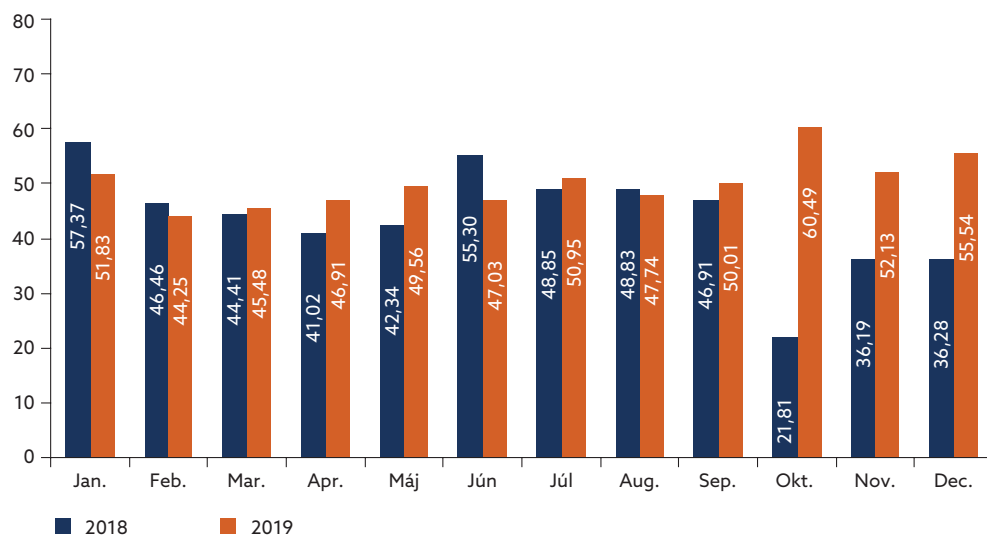
Porovnanie počtu platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2018 a 2019

Zdroj: NBS

Graf 36

Porovnanie hodnoty platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2018 a 2019 (mld. EUR)

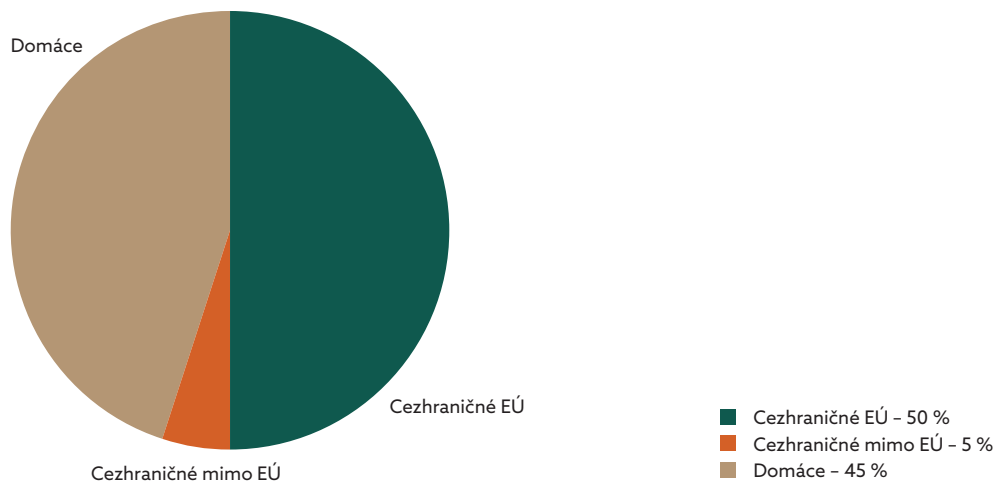
Zdroj: NBS

Percentuálny podiel počtu klientskych a medzibankových platieb spracovaných v roku 2019 bol v pomere 62:38 v prospech klientskych platieb. Z hľadiska hodnoty spracovaných platieb bol však podiel klientskych a medzibankových platieb v pomere 6,5:93,5, teda rovnako ako v posledných rokoch výrazne v prospech medzibankových platieb.

Služby systému TARGET2 využívalo **24 krajín EÚ**. Z hľadiska štruktúry smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK bolo zaznamenaných 45 % domácich a 55 % cezhraničných platieb. Ukazovateľ hodnoty zaslaných platieb vyznieva v rovnakom pomere 55:45 v prospech cezhraničných platieb (grafy č. 37 a č. 38).

Graf 37

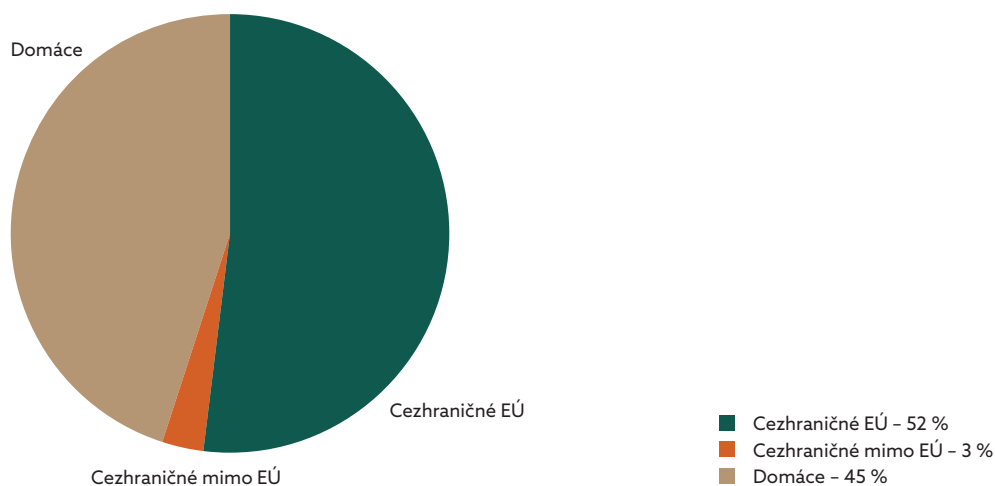
Pomer počtu cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v roku 2019

Zdroj: NBS

Graf 38

Pomer hodnoty cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v roku 2019

Zdroj: NBS

5.2.3 Platobný systém SIPS

Modernizácia SIPS pokračovala

Systém SIPS je retailový platobný systém. NBS ako prevádzkovateľ jeho prostredníctvom zabezpečuje spracovanie klientskych platieb v eurách.

Prostredníctvom platobného systému SIPS sa spracovávali domáce aj cezhraničné SEPA úhrady a SEPA inkasá. Spracovanie SEPA úhrad a SEPA inkás smerovaných na poskytovateľov platobných služieb, ktorí nie sú účastníkmi platobného systému SIPS, zabezpečila NBS prostredníctvom paneurópskeho klíringového domu – systému STEP2, ktorého je priamym účastníkom.

Spôsob spracovania platieb a vyrovnaní výsledkov spracovania platieb sa v platobnom systéme SIPS v porovnaní s predchádzajúcim rokom nezmenil. Aj v roku 2019 sa platby spracovávali v štyroch klíringových cykloch opakujúcich sa v každom prevádzkovom dni. Vyrovnanie výsledkov spracovania platieb účastníkov platobného systému SIPS z jednotlivých klíringových cyklov sa realizovalo v platobnom systéme TARGET2-SK, ktorého je platobný systém SIPS pridruženým systémom.

Počas roku 2019 sa harmonizovala funkčnosť platobného systému SIPS s funkčnosťou systému STEP2 a s pravidlami Európskej platobnej rady pre SEPA úhrady a SEPA inkasá. V roku 2019 NBS pokračovala v modernizácii zúčtovacieho centra platobného systému SIPS. Modernizácia bude pokračovať až do augusta roku 2020, kedy bude do prevádzky uvedený nový modul zúčtovacieho centra s využitím moderných informačných technológií.

Okrem zabezpečovania prevádzky platobného systému SIPS pokračovala NBS vo vydávaní identifikátorov príjemcov inkás (tzv. CID-ov) pre fyzické alebo právnické osoby, ktoré mali záujem o iniciovanie SEPA inkás. Všetky vydané CID-y sú evidované v registri identifikátorov inkás, ktorý prevádzkuje NBS. Od roku 2013 do konca roku 2019 bolo vydaných 502 CID-ov.

5.2.4 Platby realizované prostredníctvom SIPS

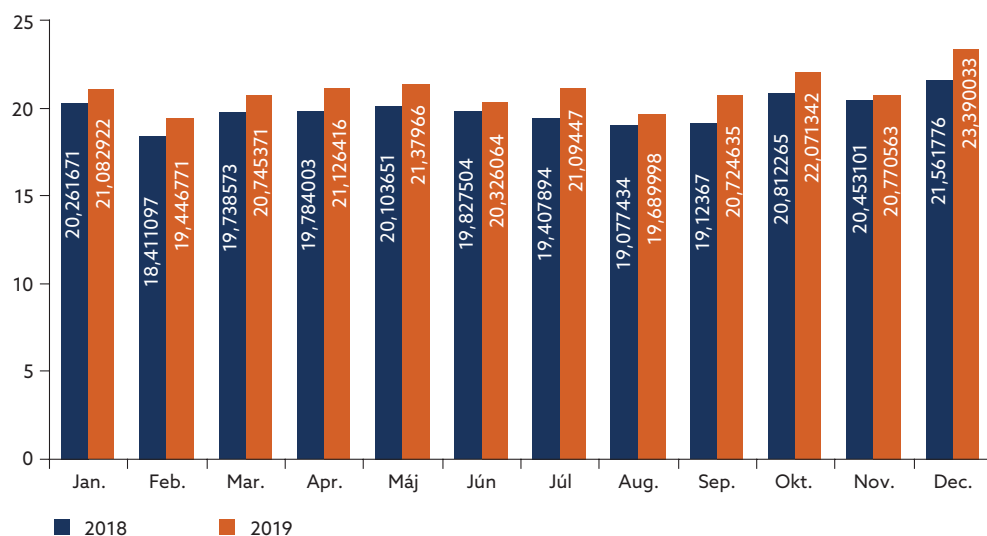
Štatistika platobného systému SIPS

Počas roku 2019 sa počet účastníkov retailového platobného systému SIPS v porovnaní s predchádzajúcim rokom nezmenil. V systéme SIPS bolo zapojených 25 účastníkov, z toho 22 domácich a 3 zahraniční poskytovatelia platobných služieb.

V systéme SIPS bolo spracovaných viac ako 251,8 mil. transakcií v celkovej hodnote takmer 281 459,8 mil. €. V porovnaní s predchádzajúcim rokom tak počet spracovaných transakcií vzrástol o viac ako 5,5 %, v hodnote sa zachoval trend nárastu o takmer 5 %. Porovnanie rokov 2018 a 2019 podľa jednotlivých mesiacov rokov zobrazujú grafy č. 39 a č. 40.

Graf 39

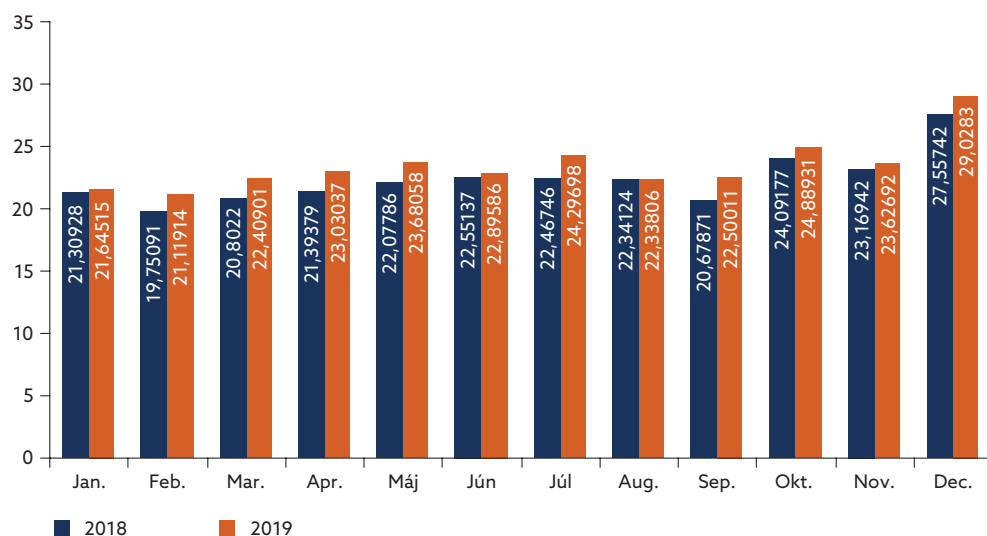
Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2018 a 2019
(mil.)

Zdroj: NBS

Graf 40

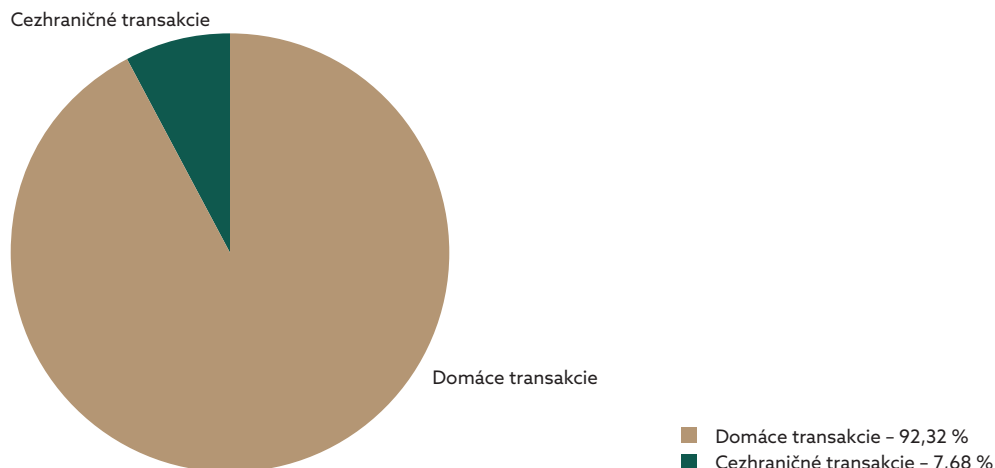
Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2018 a 2019
(mld. EUR)

Zdroj: NBS

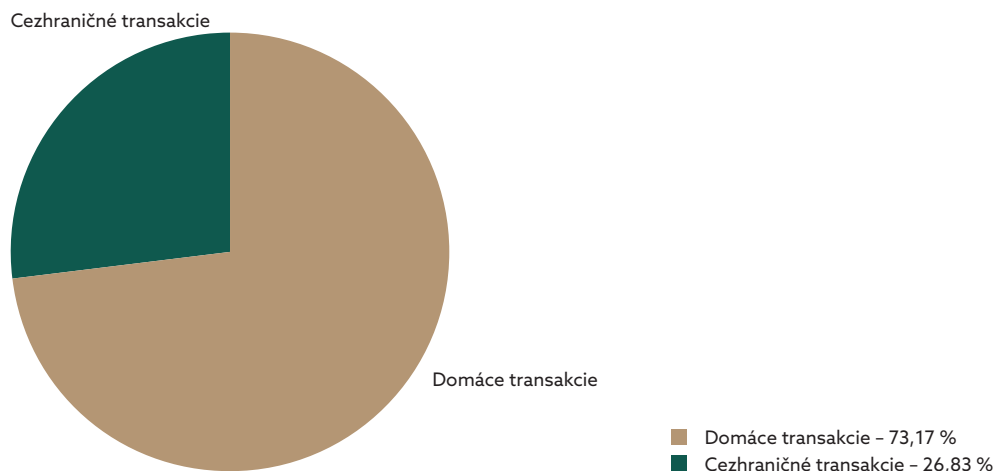
V súvislosti so zavedením SEPA priestoru naďalej rastie podiel počtu cezhraničných transakcií: z celkového počtu spracovaných transakcií predstavoval výšku 7,7 % (v predchádzajúcom roku to bol podiel 7,16 %). V hodnote transakcií predstavoval podiel 26,8 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamenalo zníženie podielu o 1,1 %. Grafy č. 41 a č. 42 zobrazujú podiel domácich a cezhraničných transakcií spracovaných systémom SIPS v roku 2019.

Graf 41
Podiel počtu domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2019

Zdroj: NBS

Graf 42
Podiel hodnoty domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2019

Zdroj: NBS

V rámci rozdelenia spracovaných transakcií podľa platobných nástrojov dominovalo spracovanie SEPA úhrad. V počte predstavoval podiel 93 %, pričom zvyšných 7 % pripadlo na spracovanie SEPA inkás. V hodnote predstavoval podiel spracovaných SEPA úhrad až 99,4 % vo vzťahu k SEPA inkásom zastávajúcim výšku 0,6 %.

5.2.5 Platobné karty

K 31. 12. 2019 bolo v SR aktívnych 5 323 720 platobných kariet, z toho viac ako 99 % predstavovali karty s bezkontaktnou technológiou. Počet platobných kariet sa zvýšil v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer o 2 %. Trhu naďalej dominovali karty s logami dvoch najväčších kartových schém VISA a MasterCard.

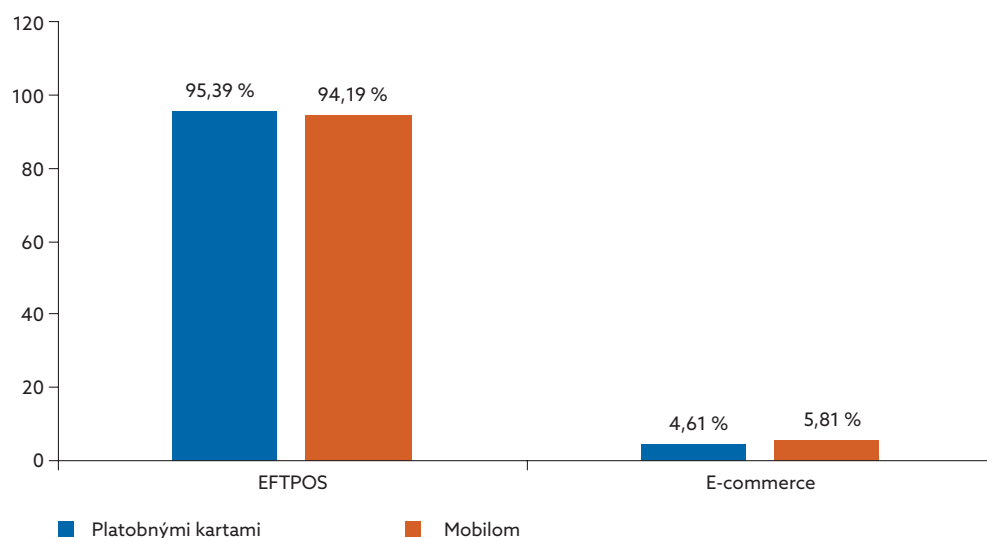
V roku 2019 sa uskutočnilo takmer 629 miliónov kartových transakcií, z toho takmer 64 % bezkontaktnou technológiou. Celková hodnota kartových transakcií vykonaných prostredníctvom platobných kariet bola viac ako 28,4 mld. €. V počte transakcií platobnými kartami nastal nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 11,8 % a v hodnote transakcií o 5,3 %. Z nich sa takmer 85 % transakcií uskutočnilo na Slovensku, pričom ich podiel v hodnote predstavoval viac ako 87 %. Držitelia platobných kariet platia najmä na EFTPOS termináloch.

Počet bankomatov sa na slovenskom trhu v porovnaní s predchádzajúcim rokom nezmenil, spolu je to 2 778 bankomatov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom počet hotovostných výberov z bankomatov klesol o 1,2 %, ale hodnota transakcií vzrástla o 3 %. Celková hodnota hotovostných výberov predstavovala takmer 15,5 mld. € a hodnota vkladov hotovosti 1,9 mld. €. Priemerná hodnota výberu hotovosti z bankomatu bola 165 €.

Ku koncu roka akceptovali platobné karty obchodníci na 57 845 EFTPOS termináloch a v 3 643 elektronických obchodoch na internete, čo bolo o 746 (jedna štvrtina), viac ako v predchádzajúcom roku. Ich prostredníctvom sa počas roka uskutočnilo takmer 19 mil. transakcií v celkovej hodnote takmer 0,77 mld. €. Celkový počet platieb u obchodníkov v kamenných obchodoch a na internete bol 412 mil. v hodnote 9,4 mld. €, čo predstavuje nárast o 33,69 % v počte a o 32,97 % v hodnote transakcií. Počet platieb u obchodníkov v porovnaní s výberom hotovosti z bankomatov tvorí až 85 %, pričom ich hodnota stále predstavuje viac ako 50 %. Grafy č. 43 a č. 44 zobrazujú podiely transakcií uskutočnených platobnými kartami a mobilom podľa typu zariadení.

Graf 43

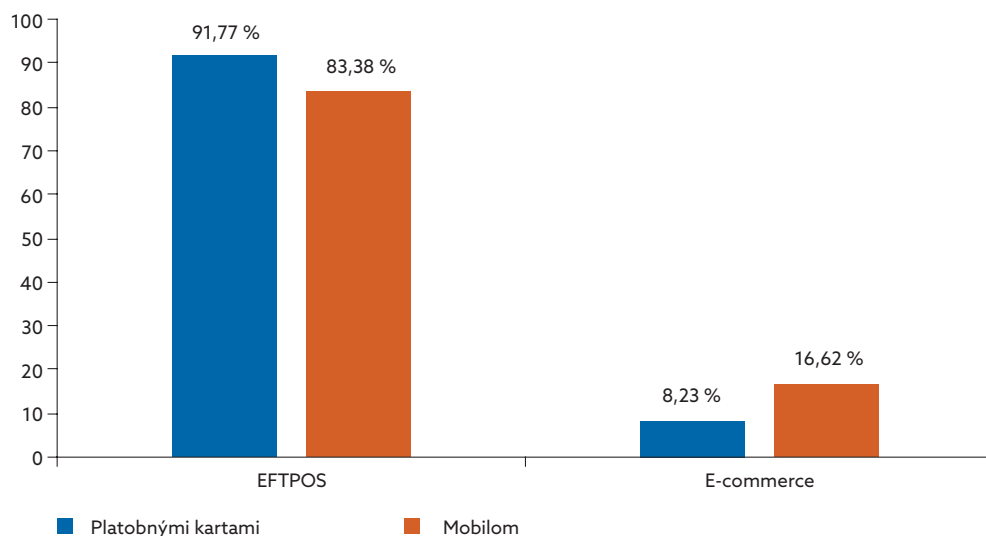
Podiel počtu transakcií v roku 2019 podľa typu zariadení

Zdroj: banky a pobočky zahraničných bánk

Graf 44

Podiel hodnoty transakcií v roku 2019 podľa typu zariadení

Zdroj: banky a pobočky zahraničných bánk

Väčšina slovenských bánk v roku 2019 spustila pre svojich držiteľov platobných kariet MasterCard a VISA mobilné platby Google Pay a Apple Pay, niektoré banky tiež možnosť platiť inteligentnými hodinkami s aplikáciou Garmin Pay a Fitbit Pay. Postupné zavádzanie týchto služieb sa počas roka prejavilo v rýchlo rastúcom počte takýchto transakcií. Kým v 1. štvrtroku 2019 bol počet transakcií uskutočnených mobilom 0,8 mil., za posledný štvrtrok 2019 to bolo viac ako 6,6 mil. Počas roku 2019 sa zrealizovalo prostredníctvom mobilu viac ako 13,6 mil. transakcií v celkovej hodnote takmer 262 mil. €. Držitelia platobných kariet používajú mobily častejšie na platby nižších súm. Priemerná hodnota transakcie pri platbe mobilom v roku 2019 bola 19,25 € a pri platbe fyzickou platobnou kartou 45,80 €.

5.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami

Hodnotenie SSS a ich liniek

Eurosystem pokračoval v hodnotení systémov vyrovňovania transakcií s finančnými nástrojmi (Securities Settlement Systems – SSS) a ich liniek v novom režime. Cieľom hodnotenia je dosiahnuť, aby úverové operácie Eurosystemu boli adekvátne zabezpečené (akceptovateľnou zábezpekou – kolaterálom). Kladné zhodnotenie depozitárov (resp. ich SSS) a ich liniek znamená, že sú vyhlásené za akceptovateľné na ich použitie v úverových operáciách Eurosystemu.

Nový režim hodnotenia SSS a ich liniek spočíva v dvojstupňovom hodnotení:

- a) na základe platného [Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 909/2014](#), ktoré ustanovuje jednotné požiadavky na vyrovnanie transakcií s finančnými nástrojmi v EÚ,
- b) na základe ďalších požiadaviek Eurosystemu, ktorých plnenie má byť zabezpečené právnymi predpismi alebo zmluvnými dojednaniami.

6 Štatistika

Národná banka Slovenska metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje široké portfólio štatistík, ktoré slúžia na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, stability finančného systému Slovenskej republiky, iných činností Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), Eurostatu, BIS a iných medzinárodných inštitúcií.

Údajovú základňu tvoria údaje finančných aj nefinančných subjektov. Okrem interných používateľov NBS ju využívajú aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a široká verejnosť.

6.1 Vývoj v oblasti štatistiky

Menová a finančná štatistika v oblasti bankového sektora, sektora investičných fondov a ostatných finančných sprostredkovateľov poskytovala v roku 2019 užívateľom stabilné údaje bez dodatočných požiadaviek zo strany užívateľov, najmä ECB. Vďaka vzájomnej spolupráci sa kvalita údajov poskytovaných bankami za úrokovú štatistiku nových obchodov zvýšila zrealizovanými revíziami údajov za znovuprerokované úvery.

Počas roka slovenský bankový sektor zisťoval prínosy a náklady k navrhovaným novým požiadavkám ECB týkajúcim sa údajov za bilančnú štatistiku eurozóny. Výsledky zisťovania sa premietli do návrhu novely nariadenia a usmernenia ECB. Prehĺbila sa spolupráca na úrovni využívania mikroúdajov protistrán vykazovaných bankami z národného úverového registra na zostavovanie agregovaných štatistických údajov. Pri zostavovaní a analýze údajov a štatistických výstupov sa opäť pokročilo prepojením metadátového popisu a zdrojových údajov. Významným krokom bolo realizovanie zmeny vo výkazoch predkladaných za našu centrálnu banku zo statického zberu údajov na položkový dynamický zber.

V oboch databázach cenných papierov Európskeho systému centrálnych bánk (Centralizovaná databáza vydaných cenných papierov – CSDB a Databáza držby cenných papierov – SHSDB), do ktorých pravidelne prispieva aj NBS, sa pokračovalo vo zvyšovaní kvality údajov. ECB spustila vylepšenú verziu interaktívnej platformy na riadenie kvality údajov v CSDB, ktorá podporuje zostavovanie národných agregátov za štatistiku vydaných cen-

ných papierov. V roku 2019 pokračovali projekty a testy smerujúce k prepojeniu kľúčových databáz ECB. Ich cieľom je aktívne prepojenie oboch databáz cenných papierov (CSDB a SHSDB) s databázou registra inštitúcií a pridružených subjektov (RIAD) a s analytickou úverovou databázou (AnaCredit). Vzájomná konzistentnosť údajov uvedených v databázach ECB je kľúčová na detailné analýzy finančného trhu a finančnej stability.

Slovensko pristúpilo v septembri 2019 k najvyššiemu štandardu Medzinárodného menového fondu na šírenie údajov o ekonomike a finančnom trhu označovanému ako SDDS Plus (Special Data Dissemination Standard Plus). Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Štatistický úrad Slovenskej republiky reportujú dáta za Slovensko. V súvislosti s prechodom zo štandardu SDDS na SDDS Plus nastalo rozšírenie zverejňovaných údajových kategórií z 21 na 30, až 7 z 9 nových kategórií je v kompetencii NBS. Ide napríklad o údaje za indikátory finančnej stability, bilančné údaje ostatných finančných korporácií, údaje o držbe dlhových cenných papierov aj o rozsahu a štruktúre priamych zahraničných investícií v SR a štvrtročných finančných účtoch.

V štatistike štvrtročných finančných účtov pokračovala harmonizácia s údajmi platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície na pozadí benchmarkovej revízie vybraných údajov zastrešenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky. V roku 2019 začala štatistika finančných účtov vykazovať vládou emitované dlhopisy v ich trhovej hodnote.

Vo februári 2019 bol podpísaný Dodatok č. 4 k Rámcovej zmluve o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi NBS a Štatistickým úradom Slovenskej republiky z 21. 5. 2013, ktorým sa menili čl. 4 a čl. 6 v dôsledku zmeny zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podpísaním dodatku sa aktualizovali aj prílohy k Rámcovej zmluve: Príloha č. 1 – Zoznam štatistických údajov a štatistických informácií poskytovaných Národnej banke Slovenska Štatistickým úradom Slovenskej republiky a Príloha č. 2 – Zoznam štatistických údajov a štatistických informácií poskytovaných Štatistickému úradu Slovenskej republiky Národnou bankou Slovenska.

Eurostat vydal 2. 8. 2019 rozšírený a upravený manuál na zostavenie deficitu a dlhu, ktorý poskytuje dodatočné usmernenie (doplňuje ustanovenia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii – ESA 2010) na správne zaznamenanie štatistiky verejných financií, najmä na správne vyčíslenie príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu a z toho vyplývajúceho deficitu a dlhu. Zmeny s význam-

ným vplyvom na údaje procedúry nadmerného odpočtu sa zapracovali pri októbrovej notifikácii 2019 za obdobie rokov 2015 až 2018, čo malo v jednotlivých rokoch vplyv na zvýšenie deficitu o 0,1 až 0,3 % HDP. Spolu s implementáciou nového manuálu sa uskutočnila aj tzv. benchmarková revízia. Jej úlohou (približne každých päť rokov) je zvyšovanie kvality štatistických údajov prostredníctvom používania nových zdrojových údajov, nových postupov a odhadov. Revízia sa premietla do všetkých oblastí štatistiky verejných financií: ročných, štvrťročných, finančných a nefinančných účtov za sektor verejnej správy.

V roku 2019 vstúpilo do platnosti nové Usmernenie (ECB/2019/17). Dopĺňa pôvodné Usmernenie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2018/876 z 1. júna 2018 o Registri údajov o inštitúciách a pridružených osobách (ECB/2018/16). Najvýraznejšia zmena sa týkala povinnosti reportovať referenčné údaje o penzijných fondoch. Keďže jednou z prioritných úloh registra je pravidelne publikovať oficiálny zoznam finančných inštitúcií, vytvoril sa nový zoznam týkajúci sa oblasti penzijných fondov. ECB kládla v roku 2019 dôraz na riadenie dátovej kvality referenčných údajov v registri. V spolupráci s pracovnou skupinou Riad Hub Network vytvorila nový report, ktorý sumarizuje všetky údaje nachádzajúce sa v registri pre jednotlivé krajiny. Zefektívnil sa pohľad na kvalitu vykázaných údajov a prípadné odstraňovanie nekonzistentnosti a chýb. Pokračovalo sa aj v úsilí o prepojenie ECB databázy cenných papierov CSDB a databázy RIAD. Pre každú krajinu sa definovali špecifické kroky, ktoré sa postupne implementovali v jednotlivých fázach projektu. Koncom roku 2019 bola úspešnosť zhody pre slovenských emitentov na úrovni takmer 100 %. Databáza registra inštitúcií a pridružených subjektov obsahuje v súčasnosti vyše 60 tis. slovenských entít (28 MFIs, 94 IFs, 42 PSRIs, 36 ICs, 36 PFs a zvyšok AnaCredit relevantné entity).

V oblasti poisťného trhu sa pozornosť sústredila na zabezpečenie včasného zberu požadovaných údajov v podmienkach novej taxonómie Solventnosti II definovanej Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA). Nová taxonómia priniesla v systéme ŠZP zmenu v plánovaní vykazovacích povinností a s tým súvisiacu intenzívnu komunikáciu so subjektmi. Pokračovali aj práce na zvyšovaní kvality reportovaných údajov. Definovali sa interné vnútrovýkazové a medzivýkazové kontroly nad rámec taxonómie Solventnosti II a testovali sa kontroly relevantné na štvrťročné vykazovanie.

V roku 2019 ECB otvorila aktívnu komunikáciu s krajinami reportujúcimi štvrťročné a ročné štatistické údaje s cieľom zlepšiť ich kvalitu a medzinárodnú porovnateľnosť. Uskutočnilo sa niekoľko zisťovaní formou dotazníkov, pripomienkových konaní k dokumentom, na základe ktorých ECB

definovala 4 hlavné metodické okruhy. Tie sa začali riešiť v rámci vytvorených pracovných skupín. Jednou z riešených oblastí je jednotné pokrytie vykazujúcich subjektov pre ročnú štatistiku, kde sa zo strany ECB zvolil princíp vykazovania za všetky subjekty so sídlom na území reportujúcej krajiny (tzv. home princíp) a prioritným zdrojom údajov boli určené výkazy Solventnosti II. V súlade s touto požiadavkou sa zrevidovali ročné údaje za referenčné roky 2016 až 2018.

V oblasti kapitálového trhu vyplynula potreba zapracovania nového hlásenia o internalizovanom vyrovnaní – Ocp (IVT) 21-04 do systému ŠZP. Ide o povinnosť vyplývajúcu z ustanovení čl. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 a zo zmien a doplnení smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012. Sú tam aj informácie subjektov, s povolením poskytovať služby podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 566/2001 Z. z. o transakciách, ktoré boli vyrovnané mimo systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi prevádzkovanými centrálnymi depozitármi. Po spracovaní údajov nastáva výmena údajov medzi NBS a Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy (ESMA). Vyhodnocujú sa aj potenciálne riziká, ktoré vyplývajú z činnosti internalizácie vyrovnania.

V oblasti dôchodkového sporenia sa ukončili legislatívne a softvérové procesy zabezpečujúce požiadavky na zber a spracovanie údajov za penzijné fondy. Do EIOPA boli za tretí štvrťrok po prvýkrát predložené údaje o zamestnaneckých dôchodkových schémach, ktoré NBS vyzbierala prostredníctvom Štatistického zberového portálu v nadväznosti na Rozhodnutie EIOPA-BoS/18-114 o požiadavkách na pravidelné poskytovanie údajov. Za tretí štvrťrok sa do ECB po prvýkrát, súbežne s pôvodnou štruktúrou údajov, zaslali údaje rozšírené o geografické členenie v súvislosti s Nariadením ECB o požiadavkách na štatistické vykazovanie pre penzijné fondy (ECB/2018/2).

V oblasti štatistiky platobnej bilancie sa v roku 2019 uskutočnila významná revízia údajov za vybrané oblasti bežného účtu platobnej bilancie. Hlavným dôvodom zmien bola veľká „benchmarková“ revízia údajov národných účtov a metodická revízia údajov štatistiky zahraničného obchodu zrealizovaná Štatistickým úradom Slovenskej republiky. Revízie sa vykonali v súlade s Harmonizovanou európskou revíznou politikou pre makroekonomické štatistiky a národnou politikou revízií. Údaje platobnej bilancie sa revidovali najmä v položkách tovarov a služieb. V zahraničnom obchode s tovarmi nastala zmena metodiky vykazovania vývozu a dovozu energií (zemný plyn a elektrina) a vybraných komodít. Súčasne sa zmenilo aj referenčné obdobie pre štatistiku obchodu s nečlenskými krajinami. Hlavná zmena v oblasti služieb spočívala v zapracovaní osobitnej úpravy

dane (MOSS) pri dodaní cezhraničných telekomunikačných a elektronických služieb.

V spolupráci so Štatistickým úradom Slovenskej republiky sa vykonávali prípravné práce na implementáciu nového nariadenia o európskej podnikovej štatistike (FRIBS), vrátane konzultácií k metodike a rozsahu zbieraných údajov v oblasti štatistiky cezhraničných služieb. Významným rozšírením bude členenie služieb podľa spôsobu ich dodania (Mode of Supply) a ekonomickej charakteristiky podniku (STEC).

V októbri 2019 boli po prvýkrát publikované údaje za štatistiku platobnej bilancie, medzinárodnej investičnej pozície a zahraničného dlhu vo formáte zverejňovania SDDS Plus.

V štatistike platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície pokračovala harmonizácia s údajmi štvrťročných finančných účtov. V roku 2019 nastalo ďalšie významné zosúladenie údajov medzi oboma štatistickými oblasťami.

Vykazovanie za subjekty, na ktoré sa vzťahuje devízová ohlasovacia povinnosť v predkladaní hlásení prostredníctvom štatistického zberového portálu, sa rozšírilo o nové požiadavky medzinárodných inštitúcií, predovšetkým ECB, týkajúce sa zostavovania platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície. Povinnosť predkladania hlásení pre štatistiku nebankových subjektov je upravená v ustanoveniach devízového zákona a zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 602/2003 Z. z. Štruktúra, rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, spôsob, postup a miesto predkladania sú ustanovené opatrením Národnej banky Slovenska z 25. septembra 2018 č. 280/2018 Z. z. o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

6.2 Informačné systémy

Údaje na štatistické účely a pre dohľad sa v roku 2019 zbierali, spracovávali a uchovávali prostredníctvom informačného systému Štatistický zberový portál (IS ŠZP). Na základe potrieb vykazovania údajov dohľadu pre Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA), Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) a ECB sa do IS ŠZP implementovali nové taxonómie. Niektoré čiastkové funkčnosti sa optimalizovali v oblasti vykazovania pre ESMA.

Koncom roka 2019 bolo v IS ŠZP zaevidovaných 4 089 subjektov – 28 z bankového sektora, 47 z ostatného finančného sprostredkovania, 38 z poistného trhu, 116 z kapitálového trhu (obchodníci s cennými papiermi, podie-

lové fondy, správčovské spoločnosti, burza cenných papierov a centrálni depozitári cenných papierov), 52 z trhu dôchodkového sporenia, 3 356 subjektov vykazujúcich podľa opatrenia NBS o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona a 452 ostatných subjektov.

V roku 2019 bolo naprojektovaných 655 výkazov na zber údajov podľa národnej legislatívy, 306 výkazov bolo na základe legislatívy EBA, 110 pre EIOPA a 2 výkazy podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady o správcoch alternatívnych investičných fondov (AIFMD).

Pokračovala aj transformácia a migrácia historických údajov všetkých výkazov zbieraných v rokoch 2012 - 2015 do systému IS ŠZP. V rámci migrácie údajov sa vykonala zmena v systéme umožňujúca vykonávať tzv. technickú migráciu.

V roku 2019 sa dokončil úplný prechod z BI nástroja QlikView na Qlik Sense serverové riešenie. Z hľadiska infraštruktúry sa architektúra rozšírila o samostatný vývojový server. Počet licencií sa navýšil na 64. V rámci konzultačných, školiacich aj interných prác sa pokračovalo v rozširovaní modulov z oblastí štatistiky cenných papierov, bilančnej štatistiky, štatistiky úrokových sadzieb, ostatných finančných sprostredkovateľov, štatistiky platobnej bilancie, vládnej štatistiky, finančných účtov a štatistiky z oblasti priamych zahraničných investícií a služieb. Qlik Sense sa tiež využil na výstupnú agregáciu údajov pre BACH (štatistika Bank for the Accounts of Companies Harmonised).

7 Ekonomický výskum

Prioritné témy ekonomického výskumu vychádzajú zo strednodobej stratégie výskumu. Výskum v NBS sa zameriava na tematické oblasti ako menová politika a inflácia, finančná stabilita, spoločná európska mena a konvergencia Slovenska v rámci EÚ. Niektoré projekty prinášajú metodické novinky v oblasti ekonomického modelovania. Ďalšie sa zaoberajú otázkami trhu práce, reálnej ekonomiky alebo fiškálnej politiky.

Množstvo a kvalita výskumných publikácií NBS v roku 2019 zodpovedali štandardom z minulých rokov. Podarilo sa udržať pozitívny trend vo zviditeľňovaní výstupov v zahraničných indexovaných časopisoch. K úspechu prispievala spolupráca s odborníkmi z ESCB aj z domácich a zahraničných akademických inštitúcií. Rok 2019 bol produktívny aj v počte zverejnených výskumných štúdií a analytických komentárov dostupných na webových stránkach NBS.

Vo vedeckých časopisoch indexovaných v zahraničných databázach sa publikovalo 5 článkov. Ide o renomované medzinárodné žurnály: *Journal of Corporate Finance*, *The European Journal of Finance*, *Open Economies Review* a *Journal of Statistical Computation and Simulation*. Jednu výskumnú štúdiu NBS uverejnil *Ekonomický časopis*, ktorý je indexovaným časopisom Slovenskej akadémie vied.

Štandardnou formou výstupu výskumných projektov sú štúdie zverejnené [na webovej stránke banky](#), ktoré sú orientované na ďalšie publikovanie vo vedeckých časopisoch. Na stránkach NBS sa v roku 2019 zverejnilo 9 výskumných štúdií. Niektoré z nich boli podľa príslušnosti zahraničných spoluautorov súčasne zverejnené na stránkach zahraničných univerzít a centrálnych bánk.¹⁹ V roku 2019 vznikli aj 2 príležitostné štúdie a 7 analytických komentárov – majú popisný charakter a obsahujú čiastkové výsledky relevantné pre Slovensko.

Výskumná [štúdia v oblasti menovej politiky](#) analyzovala ad-hoc verbálnu komunikáciu ECB medzi zasadnutiami rady guvernérov. Využitím textovej analýzy autori vytvorili ukazovateľ príklonu k menovému uvoľneniu, reštrikcii alebo nemennosti pozície menovej politiky. Zistilo sa, že ukazovateľ dokáže dobre predpovedať budúce rozhodnutia o menovej politike. Výsledky potvrdzujú dôležitosť transparentnosti komunikácie menovej authority.

¹⁹ Halle Institute for Economic Research, Univerzita Karlova, Wirtschaftsuniversität Wien, Magyar Nemzeti Bank a Federal Reserve Board of Washington D.C.

Výskum v oblasti širšie definovaných tém trhu práce a reálnej ekonomiky sa zaoberal novými metódami odhadu produkčnej medzery, analýzou dopytu zamestnávateľov po digitálnych zručnostiach a výsledkami tretej vlny zisťovania finančnej situácie a spotreby domácností (HFCS). [Štúdia o produkčnej medzere slovenskej ekonomiky](#) používala popri údajoch HDP aj 37 výberových ukazovateľov, ktoré sú zverejňované v určitom predstihu pred najnovšími údajmi HDP a nepodliehajú výrazným revíziám. Výsledkom je stabilnejší odhad produkčnej medzery na konci pozorovaného obdobia v porovnaní so štandardnými metódami.

[Štúdia o digitálnych zručnostiach](#) analyzovala veľké množstvo inzerátov uverejnených na portáli profesia.sk. Autori zistili, že domáce podniky častejšie vyžadujú znalosť informačných technológií ako zahraniční zamestnávatelia. To platí pre všetky profesie okrem manuálnych pozícií v priemysle. Výsledky naznačujú, že potenciál transferu náročných technológií zo strany zahraničných spoločností môže byť pomerne obmedzený.

Príležitostná [štúdia o najnovších výsledkoch zisťovania HFCS](#) ukázala, že čisté bohatstvo domácností sa v rokoch 2014 – 2017 zvýšilo zhruba o 40 %. Keďže väčšinu bohatstva slovenských domácností tvorí vlastné bývanie, tento vývoj súvisí najmä s dynamickým rastom cien nehnuteľností. Do veľkej miery dlhové financovanie vlastného bývania zároveň spôsobilo zvýšenie zadlženosti domácností.

V tematickej oblasti ekonomického modelovania sa publikovali 3 štúdie. [Prvá](#) z nich nadväzuje na literatúru, podľa ktorej zmeny v dlhodobej inflácii spôsobujú veľkú časť dynamiky rizikovej prémie štátnych dlhopisov USA. Autori navrhujú niekoľko modelových riešení na vysvetlenie javu. Ďalšie dva články odhadujú štatistický model prežitia na podnikových údajoch. Autori testovali pomocou modelu rôzne [firemné](#) a [inštitucionálne](#) faktory, ktoré ovplyvňujú pravdepodobnosť prežitia podnikov. Z rozšírenej databázy podnikov z 15 rozvíjajúcich sa ekonomík východnej Európy sa potvrdilo, že kvalita inštitúcií zvyšuje pravdepodobnosť prežitia spoločností.

[Štúdia súvisiaca s fiškálnou politikou](#) skúmala vplyv vládnych výdavkových šokov na dynamiku výnosovej krivky amerických vládnych dlhopisov. Autori rozlišujú oznámenia o plánovanej fiškálnej expanzii od samotných neočakávaných nárastov vládnych výdavkov. V oblasti spoločnej európskej meny a konvergenie sa zverejnila [výskumná štúdia](#), ktorá odhadovala vplyv zavedenia eura na vývoz slovenských a estónskych podnikov a pravidelná [analýza konvergenie](#).

Analýza potvrdila relatívne zlepšenie pozície Slovenska voči priemeru EÚ v oblasti rastu ekonomiky a produktivity za rok 2018. To je po niekoľkých rokoch stagnácie reálnej konvergenie po roku 2014 pozitívna správa. Slo-

vensko však naďalej stráca relatívnu pozíciu vo viacerých rebríčkoch kvality inštitúcií alebo podnikateľského prostredia.

Medzinárodné projekty prebiehali v dvoch aktívnych výskumných sieťach ESCB (HFCN a PRISMA) a v nezávislej sieti CompNet. Aj pri tvorbe iných výskumných štúdií mali pracovníci NBS spoluautorov zo zahraničných inštitúcií.²⁰ Aktivita NBS v sieti HFCN (Household Finance and Consumption Network) sa v roku 2019 sústredila na prípravu databázy z tretej vlny zisťovania na zverejnenie. Po validácii v ECB boli slovenské údaje sprístupnené odbornej verejnosti na výskumné účely. Najnovšie výsledky zhrnuté v [príležitostnej štúdií](#) umožňujú odhadovať riziká spojené so zadlžovaním domácností a skúmať vplyv opatrení makroprudenciálnej politiky a menovej politiky na hospodárenie domácností.

Výskumná sieť PRISMA (Price-setting Microdata Analysis Network) sa zameriava na mikroekonomickú analýzu stanovovania cien v podnikoch. NBS sa zapojila do riešenia viacerých tém, napríklad merania dôsledkov zmien DPH na cenovú úroveň.

Rámec ESCB presahuje spolupráca vo výskumnej sieti CompNet, ktorá sa orientuje na analýzu konkurencieschopnosti na základe podnikových údajov. Zástupcovia NBS v roku 2019 spolupracovali na rozšírení databázy a prispeli k rozvoju siete ako členovia riadiacej komisie.

Výskumní pracovníci NBS prednášali v roku 2019 okrem aktivít výskumných sietí ESCB aj na podujatiach akademických inštitúcií, centrálnych bánk a medzinárodných organizácií²¹. V rámci technickej pomoci pred zavedením eura prednášali v Bulharsku.

NBS podporuje spoluprácu s akademickými inštitúciami formou programu hosťujúceho výskumníka. V roku 2019 tak absolvovali krátkodobú stáž dvaja zahraniční akademickí pracovníci. Národná banka Slovenska zorganizovala 17 seminárov výskumného charakteru. Vyše tretina seminárov vytvorila priestor na získanie odbornej spätnej väzby na vlastné výskumné projekty NBS. Uskutočnili sa aj 3 diskusné semináre na aktuálne témy hospodárskej politiky.

²⁰ Birkbeck University of London, Hitotsubashi University, Univerzita Karlova, Middlesex University London, Université Paris Nanterre, Wirtschaftsuniversität Wien, Česká národní banka, Federal Reserve Board of Washington D.C., Magyar Nemzeti Bank, Österreichische Nationalbank, European Trade Union Institute a LIS Data Center.

²¹ Podujatia Carlton University Ottawa, Banque Centrale du Luxembourg, Banque de France, Economic Modelling (konferencia časopisu), Mendelova Univerzita v Brne, OECD, Österreichische Nationalbank, Wirtschaftsuniversität Wien, Ekonomickej univerzity v Bratislave a Slovenskej akadémie vied.

8 Európske záležitosti a medzinárodná spolupráca

8.1 Európske záležitosti

Európska únia

Hlavným podujatím v agende EÚ z pohľadu NBS bolo aprílové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v [Bukurešti](#). Hlavnými témami rokovaní boli priority ďalšieho inštitucionálneho cyklu a postupu pri budovaní únie kapitálových trhov.

Zástupcovia NBS sa zúčastnili na septembrovom neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN v [Helsinkách](#). Účastníci diskutovali najmä o odolnosti infraštruktúry finančného trhu, o úlohe finančného sektora v boji proti hybridným hrozbám aj o tzv. reštarte únie kapitálových trhov.

8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami

Medzinárodný menový fond (MMF) a Svetová banka (SB)

K najvýznamnejším udalostiam brettonwoodských inštitúcií patrili v roku 2019 jarné a výročné zasadnutia MMF a SB vo Washingtone. Súčasťou [jarných zasadnutí](#) boli prezentácie aktuálnych vydaní publikácií multilaterálneho dohľadu MMF – Svetového ekonomického výhľadu (WEO) a Správy o globálnej finančnej stabilite (GFSR). Delegáti rokovali aj o potrebe obnovenia multilaterálneho systému a budovania odolnejšej a inkluzívnejšej ekonomiky. Nechýbala diskusia o spolupráci pri globálnych výzvach, akými sú najmä zmena klímy, demografické zmeny a migrácia.

Počas [výročných zasadnutí](#) MMF a SB Rada guvernérov MMF prerokovala okrem jesenného vydania WEO a GFSR aj výročnú správu a finančné výkazy MMF. Delegáti diskutovali aj o spôsobe, ako preklenúť ekonomické rozdiely v jednotlivých členských štátoch pomocou multilaterálnej spolupráce, o FinTechu a digitálnej transformácii.

Zasadnutie výboru IMFC počas výročných zasadnutí MMF a SB (október 2019, Washington, D. C.)

V máji experti MMF navštívili NBS v rámci konzultácií podľa čl. IV Dohody o MMF. Expertný tím MMF diskutoval so zástupcami NBS o otázkach makroekonomického vývoja a výhľade v SR, o vývoji platobnej bilancie a jej stave, o finančnom sektore v SR a aktuálnej situácii v oblasti makroprudenciálnej politiky.

Experti MMF potvrdili, že bankový systém SR zostáva naďalej dostatočne kapitálovo vybavený, ale ziskovosť je pod tlakom v súvislosti s veľmi nízkymi úrokovými sadzbami. Upozornili na to, že dekáda silného rastu úverov výrazne zvýšila zadlženosť domácností.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

Vo februári 2019 navštívil Slovensko generálny tajomník OECD Ángel Gurría. Na pôde Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR prezentoval [Ekonomický prehľad SR 2019](#).

Experti NBS spolupracovali na tvorbe [Ekonomického prehľadu SR 2019](#) a aktívne sa zapájali do činností jednotlivých výborov OECD.

Od 22. do 23. 5. 2019 SR po prvýkrát predsedala Ministerskému zasadnutiu Rady OECD.

V decembri 2019 sa experti NBS zúčastnili na stretnutí so zástupcami OECD v rámci prípravy analýzy OECD Regulatory Policy Review of the Slovak Republic.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD)

V januári 2019 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov NBS a EBRD k príprave Hodnotiacej správy EBRD k situácii na kapitálových trhoch na Slovensku.

Témou 28. výročného zasadnutia Rady guvernérov EBRD v máji 2019 v Sarajeve bolo spájanie ekonomík pre silnejší rast. Účastníci sa zaoberali integráciou krajín západného Balkánu do Európskej únie a investičnými príležitosťami v tomto regióne.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Guvernér NBS sa zúčastnil na pravidelných zasadnutiach guvernérov členských centrálnych bánk BIS. Diskutovalo sa na nich o aktuálnych témach vrátane inovácií a úlohe centrálnych bánk v oblasti finančnej inklúzie, o makroekonomických dôsledkoch nízkej ziskovosti bánk a o centrálnom bankovníctve. Guvernéri tiež diskutovali o stratégiách v oblasti riadenia ľudských zdrojov v centrálnych bankách.

Na 89. výročnom valnom zhromaždení BIS v Bazileji zastupoval NBS viceguvernér Ľudovít Ódor. Okrem schvaľovania výročnej správy BIS a výsledkov finančného hospodárenia diskutovali predstavitelia centrálnych bánk o zblížovaní právnych predpisov v regulačnej oblasti a o regulácii bánk v ére tieňových FinTech bankových subjektov.

Viceguvernér NBS Ľudovít Ódor sa zúčastnil aj na 18. výročnej konferencii BIS v Zürichu. Konferencia sa venovala digitálnej ekonomike a inováciám vo finančnom sektore.

8.3 Zahraničná technická spolupráca

V oblasti technickej spolupráce sa NBS v roku 2019 zapájala popri bilaterálnych projektoch aj do multilaterálnych projektov EÚ.

V rámci bilaterálnej spolupráce s centrálnymi bankami Ukrajiny a Bieloruska NBS zorganizovala študijné a pracovné návštevy v oblasti operačného rizika, verejného obstarávania a platobných systémov.

V roku 2019 NBS poskytla zahraničnú technickú pomoc v oblasti auditu centrálnej banke Mongolska.

Expertí NBS z odboru ochrany finančných spotrebiteľov sa v rámci projektu financovaného zo zdrojov EÚ zapojili do technickej spolupráce s Národnou bankou Srbska. V rámci EÚ projektu pre centrálnu banku Bieloruska sa expert z odboru dohľadu na makroúrovni dvakrát zúčastnil na expertnej misii.

Zasadnutie riadiaceho výboru projektu EÚ zameraného na vzdelávanie pracovníkov centrálnych bánk západného Balkánu (NBS, 12. 12. 2019).

NBS sa v roku 2019 aktívne zapojila aj do projektu EÚ orientovaného na centrálné banky západného Balkánu. Zorganizovala trojdňový seminár v oblasti štatistiky a [zasadnutie riadiaceho výboru](#) tohto tréningového a vzdelávacieho projektu.

9 Komunikácia

NBS sa snaží byť modernou, otvorenou a témami inšpirujúcou bankou. Svoju komunikáciu orientuje na odbornú a širokú verejnosť s cieľom prinášať aktuálne informácie o vývoji slovenskej a európskej ekonomiky. Medzi priority komunikácie patrí aj budovanie dobrého mena a dosiahnutie pozitívneho vnímania centrálnej banky v domácom a medzinárodnom prostredí. Je dôležité, aby NBS komunikovala inovatívne, adresne a zrozumiteľne nielen o svojich činnostiach, ale poskytovala aj aktuálne informácie týkajúce sa Európskej centrálnej banky, menovej politiky, financií, ochrany spotrebiteľa, finančného vzdelávania a finančnej gramotnosti. V roku 2019 banka zintenzívnila komunikáciu navonok – systémovo prostredníctvom sociálnych sietí, ktoré sú vhodným nástrojom na zvýšenie frekvencie vydávaných správ aj na rozšírenie celkového záberu komunikácie o ďalšie oblasti pôsobnosti NBS, ale aj vizuálne cez osvetlenie budovy pri významných príležitostiach.

Významnou témou komunikácie v roku 2019 bolo 10. výročie zavedenia eura na Slovensku a v rámci internej komunikácie inovácia logotypu NBS. Témou, ktorá rezonovala v komunikácii celej eurozóny, bolo uvedenie 100- a 200-eurovej bankovky do obehu. Nové eurobankovky série Európa boli uvedené do obehu 28. 5. 2019, séria bankoviek ES2 sa tým skompletizovala. Slovenská verejnosť sa s novým dizajnom bankoviek oboznámila vopred, už počas Dňa otvorených dverí NBS v roku 2018.

Posledný septembrový víkend sa NBS po prvýkrát zapojila do populárneho multižánrového festivalu *Biela noc* na Slovensku. Umelecká inštalácia svetelných lúčov *Play of light* vytvorila na budove NBS svetelný maják.

NBS komunikovala tému finančnej gramotnosti, ktorá zarezonovala najmä v druhom polroku 2019, kedy NBS prezentovala [Stratégiu NBS na podporu finančnej gramotnosti](#). Mediálne vyhľadávanou témou bolo aj 30. výročie Nežnej revolúcie, ku ktorému NBS pripravila osobitnú webovú podstránku www.nbs.sk/november89 s jedinečnými historickými údajmi, fotkami, skenmi dokumentov, štatistikami a prepočtami. Podstránka priniesla fakty o bankovom systéme v prelomovom roku, kurze československej koruny, emisii bankoviek a o bežnom živote bankových úradníkov. Pri tejto príležitosti bola budova NBS slávnostne nasvietená.

Medzi dôležité ekonomické témy so širším mediálnym pokrytím patrili opatrenia NBS na zmenu výšky úverov a komentáre k návrhu vlády SR na zvýšenie bankového odvodu.

9.1 Externá komunikácia

NBS komunikuje s verejnosťou a žiadateľmi o informácie prevažne elektronicky. V roku 2019 bolo spracovaných spolu 3 734 otázok, podnetov, sťažností na postup dohliadaných subjektov a iných žiadostí o informácie. Z tohto počtu prijala NBS 3 164 žiadostí na adresy určené na komunikáciu s verejnosťou (info@nbs.sk, webmaster@nbs.sk), 38 žiadostí bolo riešených ako žiadosti v zmysle zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (infozakon@nbs.sk). V ďalších 532 podnetoch žiadali médiá NBS o zaujatie stanoviska. Súčasťou štatistiky nie sú telefonické otázky či osobné návštevy žiadateľov priamo v sídle NBS.

Odborné podujatia a výstavy

V roku 2019 si NBS pripomenula 10 rokov od zavedenia eura v Slovenskej republike. V januári sa uskutočnila medzinárodná konferencia *10 years of the Euro in Slovakia (10 rokov eura na Slovensku)*, ktorá hodnotila slovenské skúsenosti v eurozóne po desiatich rokoch a ďalšie smerovanie eurozóny.

V apríli sa v spolupráci s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), Medzinárodnou organizáciou pre poisťovníctvo (IAS) a Medzinárodnou organizáciou pre dôchodky (IOPS) v Bratislave konala konferencia *the Joint Conference on Synergies between Insurance and Pensions*, ktorá sa venovala výzvam v sektore poisťovníctva.

V máji sa v spolupráci so spoločnosťou HUMUSOFT, s. r. o., uskutočnila odborná konferencia, ktorej cieľom bolo oboznámiť verejnosť s možnosťami využitia moderných výpočtových nástrojov vo finančnom sektore a makroekonomickom modelovaní.

V novembri sa na pôde NBS uskutočnil seminár *Sporiteľ na prvom mieste: Ako zreformovať druhý dôchodkový pilier na Slovensku?*, na ktorom vystúpili viceguvernér Ľudovít Ódor a Pavol Povala z Norges Bank Investment Management.

V decembri Národná banka Slovenska zorganizovala v spolupráci s Inštitútom finančnej politiky, Radou pre rozpočtovú zodpovednosť a Útvorom hodnoty za peniaze diskusné podujatie **Rozpočet 2.0: Ako posunúť Slovensko do prvej ligy vo verejných financiách**. Diskusia spojila ekonomických

expertov, politikov a analytikov. Jej cieľom bolo odštartovať konštruktívny dialóg o verejných financiách. Účastníkom debaty sa prihovorili guvernér Peter Kažimír, viceguvernér Ľudovít Ódor, minister financií SR Ladislav Kamenický, riaditeľ Útvaru hodnoty za peniaze Štefan Kišš, riaditeľ Inštitútu finančnej politiky Eduard Hagara, predseda Rady pre rozpočtovú zodpovednosť Ivan Šramko a jej člen Juraj Kotian. V druhej časti diskutovali predstavitelia politických strán Caroline Lišková, Miroslav Beblavý, Ivan Švejna, Eduard Heger, Tomáš Meravý, Štefan Holý, Ján Remeta, Radomír Šalitroš a Marián Viskupič.

Pri príležitosti 75. výročia vypuknutia Slovenského národného povstania NBS usporiadala výstavu Hrdinovia Slovenskej národnej banky v SNP. Súčasťou výstavy boli originály archívnych dokumentov, ktoré potvrdzujú účasť prvej slovenskej centrálnej banky a jej úradníkov na čele s guvernérom Imrichom Karvašom v SNP. Zamestnanci centrálnej banky zároveň zohrali významnú úlohu vo financovaní a organizácii povstania. Výstavu tematicky rozšírili súbory fotografií Tlačovej agentúry Slovenskej republiky a Múzea SNP v Banskej Bystrici s názvom *Vstali z popola*.

9.2 Interná komunikácia

V roku 2019 NBS v rámci internej komunikácie priebežne informovala zamestnancov o procesoch vo vnútri banky. Išlo o informačné kampane k témam: životné prostredie, nový dizajn manuál a logotyp, zmeny v IT oblasti. Vznikol nový komunikačný formát – videá guvernéra. Guvernér NBS nimi informuje zamestnancov o dôležitých témach, ktoré majú vplyv na chod inštitúcie alebo NBS ako zamestnávateľa.

NBS zorganizovala aj druhý ročník charitatívnych vianočných trhov s ponukou výrobkov chránených dielní, ktoré boli otvorené aj pre verejnosť. Výťažok z podujatia putoval ľuďom so zdravotným znevýhodnením.

S cieľom posilniť tímového ducha bolo pre zamestnancov zorganizovaných viacero interných podujatí zameraných na prepojenie pracovných a voľnočasových aktivít: spoločenský večierok, turistický pochod pre zamestnancov a ich rodinných príslušníkov i športovo-relaxačný deň.

9.3 Publikácie NBS a web

V roku 2019 NBS vydávala oficiálne publikácie s mesačnou, štvrťročnou a ročnou periodicitou a v spolupráci s ECB vydala Ekonomický bulletin, Výročnú správu a Správu ECB o činnosti dohľadu. Z informačných a pro-

pagačných materiálov vydala leták *Národná banka Slovenska v Eurosysteme* v slovenskom a anglickom jazyku, sadu letákov k eurobankovkám Poznaj svoje peniaze, materiály k 100- a 200- eurovej bankovke a užívateľskú príručku ku Generácii Euro. NBS zverejnila tiež 9 výskumných štúdií, 12 analytických komentárov a 127 rýchlych komentárov. Periodické odborné publikácie zverejňovala NBS na webovom sídle v elektronickej forme vo formátoch pdf. V rámci prehodnotenia svojich komunikačných aktivít smerom k verejnosti Národná banka Slovenska rozhodla o ukončení vydávania časopisu *Biatic* k 31. 12. 2019.

V roku 2019 pokračovali práce na úpravách štruktúry viacerých sekcií webu s cieľom zvýšiť prehľadnosť a zjednodušiť orientáciu na stránkach. NBS zabezpečila detailnú analýzu obsahu, ktorá bola podkladom na verejné obstarávanie budúceho webového sídla. Webové stránky za rok 2019 navštívilo viac ako 2,8 milióna používateľov, čo je asi 7 % nárast oproti roku 2018. Počet zobrazení stránok dosiahol hranicu 15,7 mil., podobne ako v roku 2018.

9.4 Múzeum mincí a medailí

Múzeum mincí a medailí v Kremnici, založené v roku 1890, spravuje zbierkový fond s takmer 100-tisíc zbierkovými predmetmi. Vo svojich stálych expozíciách predstavuje najzaujímavejšie zbierkové predmety. Verejnosť ich môže vidieť v numizmaticko-historickej expozícii *Líce a rub peňazí – Peniaze a medailérstvo v dejinách Slovenska* a na Mestskom hrade v Kremnici s Kostolom sv. Kataríny. Do 30. 9. 2019 k nim patrila aj dlhodobá výstava *Pôvab kameninových záhrad* v Meštianskom dome. Výstavu, ktorá bola verejnosti prístupná od 3. 4. 2013, videlo takmer 30-tisíc návštevníkov.

Múzeum mincí a medailí bolo v septembri organizátorom Medzinárodnej numizmatickej konferencie *NUMISMATICA CENTROEUROPAEA IV*, ktorá mala rekordný počet účastníkov – viac ako 80 z 11 krajín. Hlavnou témou konferencie boli *Vojna a mier v dejinách peňazí*. V galérii múzea sa uskutočnilo 5 domácich a 1 zahraničná výstava výtvarného umenia: *Cesta kremnickej čipky, Pavol Hammel – Melódia farieb, Sebastian Mikołajczak – AVERZ / REVERZ, Kremnické gagy 2019 – Karikaturisti, Stanislav Lubina a Jozef Vydrnák – Dialóg s linkou a Textilná tvorba 2019*. V expozícii *Líce a rub peňazí* sa uskutočnil 25. ročník *Medzinárodného sympózia umeleckého šperku Kremnica 2019*.

Súčasťou výstavných podujatí boli aj vzdelávacie programy a tvorivé dielne. Novinkou roka 2019 bola *Hudobná hodinka v múzeu* v Kostole sv. Kataríny zameraná na prezentáciu organu a interpretáciu rôznych skladieb.

Múzeum sa zúčastnilo na 15. zberateľskom veľtrhu *Bratislavské zberateľské dni* a formou výpožičiek zbierkových predmetov sa podieľalo na troch zahraničných výstavách: *Český a rímský kráľ Václav IV. – Gotické umění krásného slohu kolem roku 1400* (Praha), *Johanna Kandl Materiál: Čím sa maľuje a prečo* (Viedeň) a *Fascinácia mestom – urbanizácia Európy v stredoveku a Magdeburské právo* (Magdeburg).

V roku 2019 pripravilo Múzeum mincí a medailí aj podujatia pre širokú verejnosť a zapojilo sa do medzinárodných projektov: *Jarný koncert*, *Noc múzeí a galérií*, séria rodinných podujatí *Čaro keramiky*, *Piknik na hrade*, *Príbehy v múzeu* a *Letná noc múz: Strašidlá na hrade*. Súčasťou letných podujatí býva každoročne koncert v rámci festivalu *Cap à l'Est v regióne*. V rámci *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* s vyhlásenou témou *Umenie a zážitok* sa uskutočnila kunsthistorická prednáška *Krása stredovekých sôch* a koncert.

V spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom – Knížnicou Jána Kollára v Kremnici pripravilo múzeum podujatie *Kremnica zrakom a slovom Mateja Bela, rozprávanie o histórii Kremnice v 18. storočí*. Jeseň patrila

Jarný koncert v Kostole sv. Kataríny.

Augustové Príbehy v múzeu.

Detskému Halloweenu v Kremnici a seniorskej Jeseni v múzeu. Záver roka priniesol Stretnutie s Mikulášom, Vianočné mini trhy s Adventným koncertom a špeciálne sviatočné podujatie Vianoce na hrade.

Sviatočné Vianoce na hrade.

Adventný koncert Vianočná Janais.

Stále expozície, príležitostné výstavy a podujatia Múzea mincí a medailí v Kremnici v roku 2019 navštívilo viac ako **60-tis.** návštevníkov zo Slovenska a zahraničia.

10 Inštitucionálny rozvoj

10.1 Inštitucionálny rámec

NBS začala plniť svoje funkcie ako nezávislá centrálna banka SR 1. januára 1993. Súčasťou **Eurosystemu** je NBS od 1. januára 2009. Eurosystem zoskupuje centrálné banky krajín EÚ, ktoré prijali euro ako svoju menu a Európsku centrálnu banku. Guvernér NBS je členom Rady guvernérov ECB, ktorá je najvyšším rozhodovacím orgánom Eurosystemu.

NBS prispieva k činnosti Eurosystemu a ESCB aj svojou účasťou vo výboroch a pracovných skupinách.

- Výbor pre účtovníctvo a menový príjem
- Výbor pre bankovky
- Výbor pre kontroling
- Výbor Eurosystemu/ESCB pre komunikáciu
- Výbor pre finančnú stabilitu
- Výbor pre informačné technológie
- Výbor interných audítorov
- Výbor pre medzinárodné vzťahy
- Právny výbor
- Výbor pre operácie na trhu
- Výbor pre menovú politiku
- Výbor pre organizačný rozvoj
- Výbor pre trhovú infraštruktúru a platby
- Výbor pre riadenie rizík
- Výbor pre štatistiku
- Rozpočtový výbor
- Konferencia pre ľudské zdroje

10.2 Organizácia a riadenie

Banková rada Národnej banky Slovenska

Banková rada Národnej banky Slovenska (banková rada) je najvyšším riadiacim orgánom NBS. Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (zákon o NBS), ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a Organizačný poriadok NBS.

Banková rada mala v roku 2019 päť členov.

Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernéra NBS.

S účinnosťou od 1. 1. 2015 má banková rada podľa zákona o NBS šesť členov. Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné. Členovia bankovej rady vymenovaní pred 1. 1. 2015 majú päťročné funkčné obdobie. Guvernérovi, viceguvernérovi a ďalšiemu členovi bankovej rady začína funkčné obdobie plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do funkcie. Tá istá osoba môže byť opätovne vymenovaná za člena bankovej rady, za guvernéra alebo viceguvernéra najviac na dve funkčné obdobia.

K 31. 12. 2019 boli členmi bankovej rady:

- Ing. Peter Kažimír, guvernér (od 1. 6. 2019),
- Mgr. Ľudovít Ódor, viceguvernér,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií, platobné systémy a peňažnú hotovosť,
- prof. Ľuboš Pástor, PhD., externý člen.

Členstvo doc. Ing. Jozefa Makúcha, PhD., guvernéra, sa skončilo 1. 6. 2019.

Banková rada na svojom 20. rokovaní v dňoch 21. – 22. 10. 2019 rozhodla o zverejňovaní čistých príjmov členov bankovej rady. Čisté príjmy zahŕňujú všetky príplatky, poskytnuté benefity, odmeny a ostatné príspevky a funkčné pôžitky vyplatené členom bankovej rady. K 31. decembru 2019 banka neviduje žiadne nesplatené úvery voči členom bankovej rady, rovnako k 31. decembru 2018.

Tabuľka 13 Čisté príjmy členov Bankovej rady		
Meno	Funkcia	31. 12. 2019
Ing. Peter Kažimír	guvernér	98 271
Mgr. Ľudovít Ódor	viceguvernér	146 359
RNDr. Karol Mrva	člen	116 310
Ing. Vladimír Dvořáček	člen	116 462
prof. Mgr. Ľuboš Pástor, M.A. PhD.	člen	36 171

Výkonná rada Národnej banky Slovenska

Výkonná rada Národnej banky Slovenska (výkonná rada) bola zriadená bankovou radou 1. 8. 2012 podľa § 6 ods. 2 písm. i) zákona o NBS. Výkonná rada je riadiacim, výkonným a koordinačným orgánom NBS.

Členmi výkonnej rady sú guvernér, výkonní riaditelia a ďalší vedúci zamestnanci poverení guvernérom.

Na spoločnej fotografii vpredu zľava: viceguvernér Ľudovít Ódor a guvernér NBS Peter Kažimír, v druhom rade zľava: člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií, platobné systémy a peňažnú hotovosť Karol Mrva a člen Bankovej rady NBS Ľuboš Pástor.

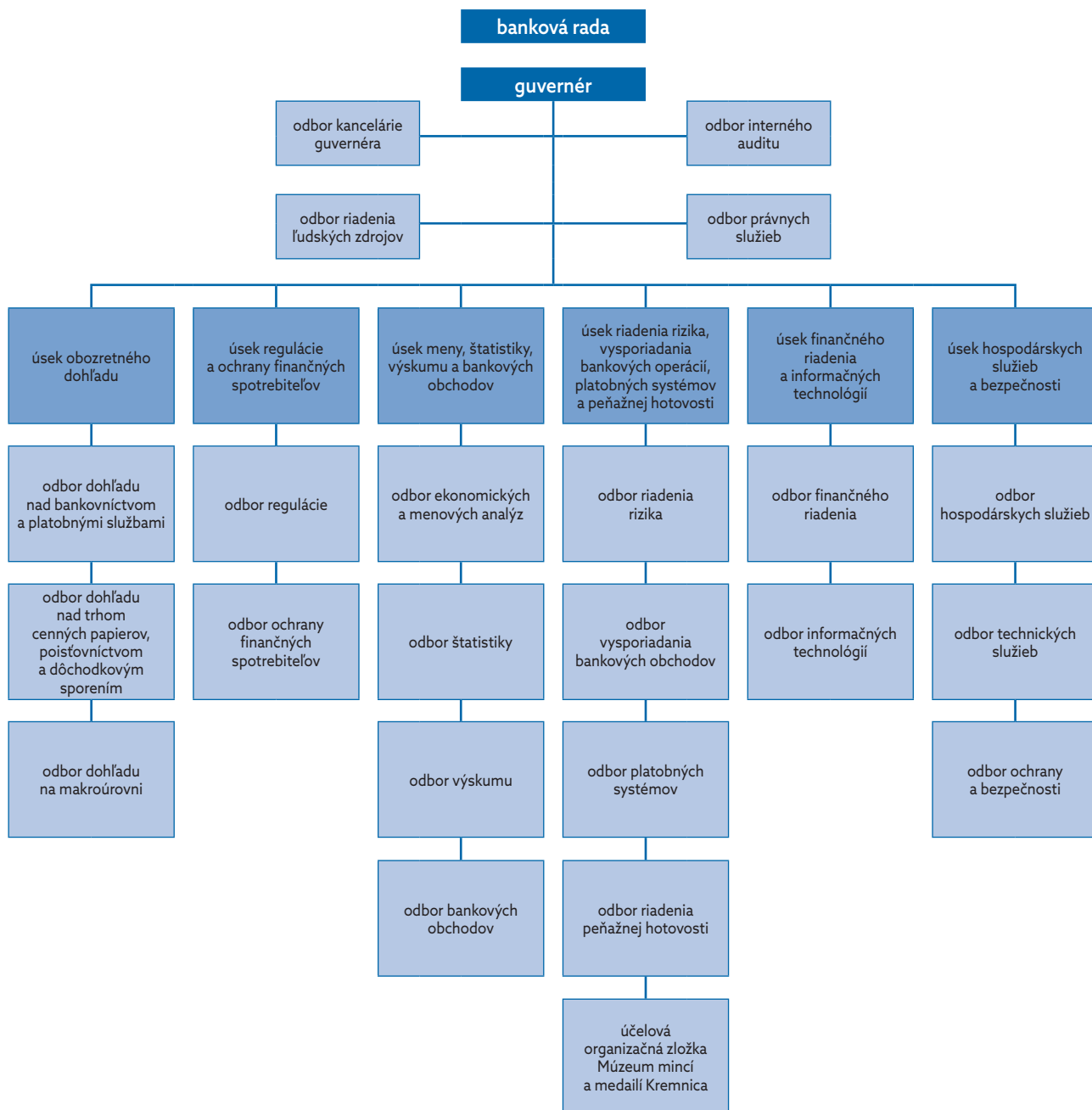
K 31. 12. 2019 boli členmi výkonnej rady:

- Ing. Peter Kažimír, guvernér (od 1. 6. 2019),
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií, platobné systémy a peňažnú hotovosť,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad,
- Mgr. Júlia Čillíková, výkonná riaditeľka pre reguláciu a ochranu finančných spotrebiteľov,
- Ing. Renáta Konečná, generálna riaditeľka odboru ekonomických a menových analýz,
- Ing. Jaroslav Mikla, výkonný riaditeľ pre finančné riadenie a informačné technológie (od 7. 6. 2019)

Skončené členstvo v roku 2019:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér (do 1. 6. 2019),
- Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, podpredseda výkonnej rady a výkonný riaditeľ pre hospodárske služby a bezpečnosť (do 31. 5. 2019),
- Ing. Miroslav Uhrin, výkonný riaditeľ pre finančné riadenie, bankové obchody a informačné technológie (do 6. 6. 2019),
- JUDr. Janette Šamová, výkonná riaditeľka pre právne služby a ľudské zdroje (do 30. 9. 2019).

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. 12. 2019

V roku 2019 boli schválené tri novely Organizačného poriadku NBS, z ktorých jedna nadobudla účinnosť 1. 1. 2020. V dôsledku organizačných zmien nastali zmeny organizačnej štruktúry NBS, úprava funkčnej náplne a zmena názvu niektorých organizačných útvarov.

10.3 Ľudské zdroje

K 31. 12. 2019 bolo v evidenčnom stave NBS 1 109 zamestnancov. Pracovný pomer v roku 2019 skončilo 73 zamestnancov. V roku 2019 sa uskutočnilo 105 výberových konaní na obsadenie 108 voľných systemizovaných pracovných miest a bolo prijatých 79 nových zamestnancov.

Medzi národnými centrálnymi bankami ESCB, Európskou centrálnou bankou a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami sa uskutočňuje výmena zamestnancov, ktorej cieľom je podporiť mobilitu v rámci ESCB, výmenu skúseností, know-how a rozvoj ľudských zdrojov. V roku 2019 pôsobilo v ECB, EIOPA a v Cross-National Data Center in Luxembourg 18 zamestnancov NBS.

Podmienky a formy odmeňovania zamestnancov NBS v roku 2019 upravoval vnútorný pracovný predpis. Priemerná mesačná mzda za rok 2019 dosiahla hodnotu 2 563,98 €, čo predstavuje medziročný rast o 8,3 %.

Pri prvom skončení pracovného pomeru po vzniku nároku na starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok bolo vyplatené odchodné 28 zamestnancom. K 31. 12. 2019 NBS evidovala 929 sporiteľov doplnkového dôchodkového sporenia.

10.4 Etické zásady NBS

Národná banka Slovenska sa usiluje pri výkone svojich právomocí a úloh o dodržiavanie najvyšších štandardov etického správania. NBS po prvý raz v roku 2019 na svojom webovom sídle zverejnila časť o [Etických zásadách](#). Cieľom je posilniť dôveru verejnosti v nezávislé, nestranné, odborné a transparentné konanie svojich zamestnancov.

Dňa 1. januára 2019 nadobudol účinnosť jednotný [Kódex správania pre vysokopostavených úradníkov Európskej centrálnej banky](#) nahrádzajúci dovtedy platné osobitné kódexy Rady guvernérov ECB, Rady pre dohľad ECB a Výkonnej rady ECB. Zástupcovia NBS v Rade guvernérov ECB a Rade pre dohľad ECB sa ním zaviazali, rovnako ako všetci ďalší vysokopostavení úradníci ECB, dodržiavať najvyššie normy integrity.

10.5 Riadenie operačného rizika

Riadenie operačného rizika je neoddeliteľnou súčasťou riadenia činností Národnej banky Slovenska. Hlavnou úlohou riadenia operačného rizika je prispievať k plneniu strategických úloh a činností NBS prostredníctvom ochrany dobrého mena a aktív NBS pred poškodením, stratou alebo zneužitím.

V roku 2019 Národná banka Slovenska pokračovala v identifikácii operačných rizík a incidentov vo svojich procesoch, v ich hodnotení, riešení, sledovaní, v predkladaní správ vedúcim zamestnancom a v každodennom riadení rizík, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na procesy, systémy, zamestnancov a finančné aktíva. V tejto súvislosti banková rada schválila ročnú správu o riadení operačných rizík, na základe ktorej sa akceptovali operačné riziká alebo navrhli plány na ich zmiernenie.

10.6 Vzdelávanie a služby pre verejnosť

Odborné vzdelávanie

Národná banka Slovenska zabezpečovala vzdelávanie a rozvoj zamestnancov v súlade s ich plánmi vzdelávania a rozvoja na príslušný kalendárny rok a aktuálnou pracovnou situáciou organizačného útvaru.

Vzdelávacie podujatia zaznamenali účasť 1 043 zamestnancov v 6 oblastiach vzdelávania a rozvoja: odborné vzdelávanie, manažérske vzdelávanie a rozvoj, vzdelávanie v oblasti informačných technológií, sociálnych kompetencií, jazykové a všeobecné vzdelávanie.

Odbornosť si zamestnanci zvyšovali aj na medzinárodných podujatiach organizovaných centrálnymi bankami v rámci ESCB, národnými orgánmi dohľadu a ďalšími vzdelávacími inštitúciami: Joint Vienna Institute či Financial Stability Institute.

NBS sa podieľala na vzdelávaní a rozvoji zamestnancov iných centrálnych bánk organizovaním seminárov *Credit Review File – Path of Analysis* a *English in Legal and Contractual Central Banking Practice* a tréningovej aktivity *Eurosystem Accounting and Reporting Framework*.

Poslucháči vysokých škôl, z Európskej únie alebo mimo nej, mali príležitosť rozvinúť si vedomosti a získať cenné skúsenosti absolvovaním vysokoškolskej stáže v NBS.

NBS zapájala zamestnancov do vzdelávania a rozvoja formou lektorskej a konzultačnej činnosti so špecifickým zameraním.

Vzdelávanie verejnosti

Národná banka Slovenska predstavila koncom roka 2019 [Stratégiu NBS na podporu finančnej gramotnosti](#), ktorú odprezentovala na svojej webovej stránke, v médiách, v regiónoch a na sociálnych sieťach. Dôvodom na zintenzívnenie komunikácie je nízka finančná gramotnosť obyvateľov Slovenska, ktorá vedie k ich nespokojnosti s finančnými službami a je

častou príčinou ekonomických problémov spotrebiteľov. NBS vychádza z presvedčenia, že akokoľvek dôsledná regulácia nebude dostatočne účinná bez finančného vzdelávania. Preto sa snaží spolupracovať s viacerými inštitúciami a organizáciami, ktoré by vytvorili sieť profesionálov na podporu vzdelávania v tejto oblasti. V nadväznosti na Stratégiu NBS na podporu finančnej gramotnosti odštartoval v pilotnej fáze projekt pod názvom *Vzdelávanie terénnych pracovníkov Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) – „train the trainer“*. Ambíciou projektu je vyškolenie terénnych pracovníkov ÚPSVaR, ktorí sa v práci stretávajú s osobami v hmotnej núdzi.

NBS sa v oblasti finančnej gramotnosti zameriava na kontinuálne **formálne (inštitucionálne) vzdelávanie** mládeže, žiakov základných a stredných škôl, učiteľov a **neformálne vzdelávanie** dospelých populácie (vzdelávacie kampane na praktické a aktuálne témy v oblasti osobných financií). Najmä pre základné a stredné školy organizuje prednášky o hlavných úlohách centrálnej banky a na odborné témy: euromena, ochranné prvky eurobankoviek a euromincí, menová politika Eurosystemu a bankový systém v SR, ochrana finančných spotrebiteľov. V roku 2019 navštívilo NBS 2 671 študentov zo 104 škôl. V ústredí NBS alebo priamo v školách v rôznych mestách Slovenska sa na workshopoch zameraných na finančnú gramotnosť, osobné financie a orientáciu na finančnom trhu zúčastnilo 1 254 žiakov základných a stredných škôl. Experti NBS navštívili symbolický počet 10 vybraných slovenských škôl s prednáškou o finančnej gramotnosti a o 10. výročí eura na Slovensku.

NBS pripravila v roku 2019 pre širokú verejnosť **on-line kvíz: Máte finančnú gramotnosť v malíčku?** Spolu sa na ňom zúčastnilo 5 107 žiakov stredných škôl. Podstránka <https://www.nbs.sk/sk/ofs> je venovaná ochrane finančného spotrebiteľa a zameriava sa na základné vzdelávacie témy a správanie spotrebiteľov v rôznych životných situáciách.

Súťaž o menovej politike pre študentov stredných škôl Eurosystemu – Generácia Euro

Stredoškolská súťaž Generácia Euro sa konala súčasne v 12 krajinách eurozóny. Slovensko patrí pravidelne medzi štáty s najvyšším počtom zapojených tímov v prepočte na počet obyvateľov (v roku 2019 patrilo Slovensku 3. miesto).

Do 8. ročníka súťaže sa zapojilo 96 tímov. Do druhého kola postúpilo 39 tímov a 26 tímov poslalo krátke video na tému *Vysvetli ako a prečo Európska centrálna banka zabezpečuje cenovú stabilitu*. Víťazom národného finále v NBS sa stal tím z Bilingválneho gymnázia M. Hodžu v Sučanoch, ktorý sa zúčastnil aj na odovzdávaní cien v ECB.

Cena guvernéra NBS

Cena guvernéra NBS je pravidelná súťaž prác, do ktorej sa môžu zapojiť študenti vysokých škôl na Slovensku, ale aj slovenskí občania študujúci v zahraničí. Guvernér NBS Jozef Makúch udelil v januári Cenu guvernéra NBS autorom 3 dizertačných prác z roku 2018. Guvernér Peter Kažimír udelil v novembri už po siedmykrát Cenu guvernéra NBS trom autorom študentských prác z roku 2019 – išlo o dve dizertačné a jednu diplomovú prácu.

Dni finančného spotrebiteľa v NBS

V dňoch 23. – 24. 10. 2019 sa uskutočnil druhý ročník podujatia *Dni finančného spotrebiteľa* (DFS) na tému *Ako sa má správať zodpovedný spotrebiteľ?* Cieľom podujatia bolo rozšírenie praktických vedomostí v oblasti finančnej gramotnosti žiakov základných a študentov stredných škôl, vzdelávacích pracovníkov a seniorov. Do aktivít, ktoré predchádzali DFS, sa zapojilo takmer 10-tis. žiakov a študentov z celého Slovenska. Víťazné tímy sa následne zúčastnili na Dni finančného spotrebiteľa. Pre účastníkov boli okrem tematických prednášok a interaktívneho vzdelávania pripravené aj ďalšie sprievodné aktivity – náučný chodník finančného spotrebiteľa, hra o notebook, moderovaná interaktívna hra, magnetická tabuľa, výstava *Od slovenskej koruny k euru*, poradňa pre finančných spotrebiteľov, informácie o ochranných prvkoch bankoviek a o tom, ako rozpoznať falzifikáty.

Dni finančného spotrebiteľa 2019.

Interaktívne vzdelávanie v kongresovej sále NBS na Dňoch finančného spotrebiteľa 2019.

Registratúra a archív

Oddelenie registratúry a archívu zabezpečuje správu registratúrnych záznamov vytvorených a doručených do NBS počas celého ich životného cyklu až po vyradenie alebo trvalé uloženie v archíve. Počet dokumentov preberaných do registratúrneho strediska NBS vzrástol o 80 % oproti roku 2018 na 9 400 prevzatých spisov. Registratúrne stredisko prevzalo 120 bežných metrov dokumentov z obdobia do roku 2016.

Koncom roka sa zástupcovia NBS zúčastnili na zasadnutí archivarov centrálnych bánk ESCB/SSM vo Frankfurte nad Mohanom a odprezentovali jedinečné riešenie využívania QR kódov a čítačiek čiarových kódov pri evidencii, ukladaní, umiestňovaní, skenovaní archívnych dokumentov aj pri ich predkladaní na štúdium.

Pri príležitosti uvedenia striebornej zberateľskej mince v nominálnej hodnote 10 eur *Michal Bosák – 150. výročie narodenia* pripravil archív prednášku spojenú s výstavou originálov archívnych dokumentov o živote a diele Michala Bosáka.

V roku 2019 boli originály dokumentov z archívu NBS po prvýkrát v jeho histórii zapožičané do zahraničia – na výstavu na hrade Špilberk v Českej republike. Výpožičku tvorili technické plány architekta Friedricha Weinwurma z rokov 1930 – 1932 k obytným komplexom *Nová doba* a *Unitas* v Bratislave.

NBS na svojej webovej stránke 8. 10. 2019 sprístupnila **Bádateľský portál archívu NBS**. Zaujímavosťou o históriu peňažníctva v ňom nájdete spracovaný prehľad informácií o väčšine peňažných inštitúcií, ktorých fondy archív NBS uchováva, životopisy historických osobností slovenského peňažníctva, informácie o archíve NBS a jeho aktivitách a službách pre verejnosť. Portál je ojedinelým projektom určeným verejnosti i zamestnancom NBS. Umožňuje získavať informácie o dokumentoch, elektronicky si zarezervovať termín návštevy bádateľne archívu aj dokumenty na predloženie z elektronických archívnych pomôcok.

V rámci poskytovania služieb verejnosti archív zaznamenal 37 bádateľských návštev, registratúra a archív vybavili viac ako 400 externých a interných žiadostí. Externí žiadatelia sa zaujímali predovšetkým o dokumentáciu k majetkovým právam v zaniknutých peňažných ústavoch. Z archívnych fondov bol v zahraničí veľký záujem o rozsiahlu Zbierku cenných papierov obsahujúcu doteraz 1 903 účastín a dlhopisov rôznych domácich i zahraničných právnických osôb od roku 1843 po rok 1996.

Knižnica

Dokumentačné stredisko zabezpečuje knižnično-informačné, konzultačné, rešeršné a výpožičné služby pre zamestnancov NBS i pre odbornú verejnosť a študentov ekonomických odborov. Stredisko počas celého roka zabezpečovalo zamestnancom na základe ich požiadaviek odborné knihy, periodiká, denníky a databázy.

Používatelia online katalógu uskutočnili spolu 5 426 vyhľadávaní, stiahli si 1 200 elektronických dokumentov. Medzi najvyhľadávanejšie termíny v roku 2019 patrili platobné služby, finančné trhy, dejiny centrálného bankovníctva, nepriame dane, ochrana spotrebiteľa. Pokračovalo aj budovanie knižnično-informačného fondu z domácich a zahraničných zdrojov. Dokumentačné stredisko spracovalo spolu 4 875 nových záznamov, realizovalo 1 914 výpožičiek a vypracovalo 64 odborných rešerší.

V rámci zapojenia do Týždňa slovenských knižníc pripravilo stredisko program pre zamestnancov NBS. Jeho súčasťou bola prezentácia noviniek a služieb dokumentačného strediska a dodávateľov odborných znalostných databáz.

V rámci budovania vzťahov a odbornej spolupráce sa NBS zúčastnila vo Franfurte nad Mohanom *10th ESCB/SSM Information management Network Meeting, Digital, the new typical*, kde aktívne prezentovali poznatky z informačnej praxe.

10.7 Environmentálna politika

NBS má dlhodobý zodpovedný prístup k otázkam životného prostredia a dôsledne sa riadi platnou legislatívou v oblasti životného prostredia. Prispieva k ochrane životného prostredia a rieši výzvy spôsobené klimatickými zmenami. Ochrana životného prostredia ovplyvňuje každodennú prevádzku a procesy.

Rok 2019 bol bohatý na aktivity v oblasti zvyšovania environmentálneho povedomia. NBS sa stala členom Skupiny pre zelenší finančný systém (Network for Greening the Financial System) – tzv. Koalície odhodlaných, ktorá v súčasnosti združuje 46 centrálnych bánk a úradov dohľadu. Zaoberá sa stratégiou podpory financovania vplyvov klimatických zmien a investícií do tzv. low-carbon economy. NBS sa zapojila aj do viacerých medzinárodných a celoslovenských kampaní ako *Hodina Zeme*, *Svetový deň Zeme*, *Do práce na bicykli*. Veľký úspech mala kampaň pre zamestnancov na odbúranie spotreby jednorazových plastových pohárov – každý zamestnanec dostal keramický hrnček, čo sa okamžite prejavilo významným znížením spotreby jednorazových pohárov. Odbúralo sa aj používanie jednorazových plastových pohárov pri nápojových automatoch a nahradili sa ekologickými papierovými. Pri rokovaní a pracovných stretnutiach sa obmedzilo používanie nápojov v PET fľašiach a nahradili ich nápoje v sklenených fľašiach.

NBS prispela k zlepšeniu pracovného prostredia zamestnancov nákupom a umiestnením interiérovej zelene v spoločných priestoroch budovy aj vysadením stromov na terasách budovy a exteriérových rastlín pred budovou NBS.

Pravidelným servisom a profylaktickými prehliadkami technologických zariadení NBS boli splnené preventívne opatrenia na bezpečnú, ekonomickú a ekologickú prevádzku. Pri obstarávaní a nákupe technológií, kancelárskej techniky, IT-technológií, elektronických spotrebičov aj iných tovarov, prác a služieb NBS naďalej dôsledne zohľadňovala environmentálne charakteristiky a požiadavky do opisu zákaziek, vyhodnotenia ponúk aj v zmluvných podmienkach. Podporovala tým nákup energeticky úsporných a ekologicky udržateľných produktov a služieb. Novou osvetľovacou sústavou a výmenou svietidiel na svojich prevádzkach expozitúr z pôvodných žiarivkových na ekologické LED svietidlá sa dosiahlo zníženie energetickej spotreby. Zároveň sa zvýšil pracovný komfort a bezpečnosť na pracoviskách.

Výmenou plynových kotlov v expozitúre Nové Zámky za nové kondenzačné kotly sa znížila spotreba plynu a emisií CO₂ asi o 20 %. V budove ústredia

sa vymenila čistička odpadových vôd v autoumyvárni za novú technológiu s pieskovou filtráciou bez škodlivých chemických látok. Od roku 2019 má autodoprava 4 nové osobné automobily spĺňajúce najvyššiu emisnú normu EURO 6d. Vo svojich objektoch NBS preferuje používanie recyklovaných hygienických toaletných papierov a utierok, ekologických čistiacich prostriedkov a využívanie mechanických postupov čistenia. V odpadovom hospodárstve NBS dbá na dôkladné separovanie zložiek komunálneho odpadu, najmä papiera, skla a plastov. Likvidácia odpadov sa vo všetkých objektoch realizuje zmluvnými partnermi spĺňajúcimi legislatívne podmienky na nakladanie s odpadmi.

Správa nezávislého audítora a účtovná zvierka NBS k 31. 12. 2019

Národná banka Slovenska SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“), ktorá zahŕňa súvahu k 31. decembru 2019, výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2019 a výsledku jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade s Usmernením Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 v znení neskorších predpisov (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov sa bližšie uvádza v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, ktoré sú relevantné pre náš audit účtovnej závierky, a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že získané audítorské dôkazy poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS zodpovedá za zostavenie a verné zobrazenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz v súlade s usmernením ECB a zákonom o účtovníctve, a za interné kontroly, ktoré Banková rada NBS považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, aby neobsahovala významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky Banková rada NBS zodpovedá za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú reálnu možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá obsahuje názor audítora. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, ale nie záruku, že audit vykonaný podľa Medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí prípadnú významnú nesprávnosť. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak by bolo opodstatnené očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov, ktoré boli prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/o-nas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálnej prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 245 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.

V rámci auditu v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus počas celého auditu. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a vykonávame audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre názor audítora. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej účtovnej závierky v dôsledku podvodu je vyššie ako riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídanie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie aby sme vyjadrili názor na efektivnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód, ako aj primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich informácií zverejnených Bankovou radou NBS.
- Predkladáme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne používa účtovnú zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú takéto zverejnené informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery však vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane zverejnených informácií, ako aj to, či účtovná závierka verne zobrazuje uskutočnené transakcie a udalosti.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.

SPRÁVA K ĎALŠÍM POŽIADAVKÁM ZÁKONOV A INÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky sme zodpovední za oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a za vyhodnotenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Výročnú správu sme ku dňu vydania správy audítora z auditu účtovnej závierky nemali k dispozícii.

Keď získame výročnú správu, vyhodnotíme, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS, a na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky vyjadríme názor, či:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2019 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho uvedieme, či sme zistili významné nesprávne informácie vo výročnej správe na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky.

Bratislava 3. marca 2020

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

V mene spoločnosti
Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

S Ú V A H A
Národnej banky Slovenska

AKTÍVA	Pozn.	k 31.12.2019 v tis. EUR	k 31.12.2018 v tis. EUR
A1 Zlato a pohľadávky v zlate	1	1 379 644	1 142 102
A2 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	2	9 103 406	7 093 274
A3 Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	3	874 462	877 053
A4 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách	4	2 766 448	2 025 916
A5 Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky	5	533 540	1 166 540
A6 Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny	6	15 070	16 529
A7 Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách	7	22 406 480	22 276 945
A8 Dlh verejnej správy v eurách		0	0
A9 Pohľadávky v rámci Eurosystemu	8	10 157 079	10 492 010
A10 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
A11 Ostatné aktíva	9	5 047 053	5 068 450
A12 Strata		0	0
AKTÍVA SPOLU		52 283 182	50 158 819
PASÍVA			
L1 Bankovky v obeh	10	13 670 747	12 428 298
L2 Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky	11	3 012 873	2 282 672
L3 Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	12	1 532 155	2 371 382
L4 Emitované dlhové certifikáty		0	0
L5 Závazky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách	13	967 858	973 855
L6 Závazky voči nerezidentom eurozóny v eurách	14	25 249 177	25 113 626
L7 Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	15	1 063 593	1 557 192
L8 Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	16	2 892 800	1 912 559
L9 Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF	17	420 114	413 818
L10 Závazky v rámci Eurosystemu	18	918 315	884 468
L11 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
L12 Ostatné záväzky	19	453 213	463 235
L13 Rezervy	20	675 931	675 559
L14 Účty precenenia	21	856 544	552 022
L15 Základné imanie a rezervné fondy	22	357 797	357 797
L16 Zisk	35	212 065	172 336
PASÍVA SPOLU		52 283 182	50 158 819

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT
Národnej banky Slovenska

	Pozn.	31.12.2019 v tis. EUR	31.12.2018 v tis. EUR
1.1 Úrokové výnosy		399 746	320 899
1.2 Úrokové náklady		(169 116)	(114 720)
1 Čistý výsledok z úrokov	24	230 630	206 179
2.1 Realizované zisky/(straty) z finančných operácií		16 444	16 328
2.2 Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií		(45 471)	(38 314)
2.3 Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata		0	(30 000)
2 Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík	25	(29 027)	(51 986)
3.1 Výnosy z poplatkov a provízií		2 464	2 752
3.2 Náklady na poplatky a provízie		(1 353)	(1 111)
3 Čistý výsledok z poplatkov a provízií	26	1 111	1 641
4 Výnos z akcií a podielových účastí	27	24 668	17 603
5 Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu	28	91 995	99 658
6 Ostatné výnosy	29	22 828	16 044
Celkový čistý výsledok		342 205	289 139
7 Personálne náklady	30	(53 455)	(47 456)
8 Administratívne náklady	31	(25 124)	(23 369)
9 Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	32	(9 243)	(9 022)
10 Služby súvisiace s výrobou bankoviek	33	(3 383)	(4 911)
11 Ostatné náklady	29	(3 859)	(3 161)
12 Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem	34	(35 076)	(28 884)
ZISK	35	212 065	172 336

POZNÁMKY
k účtovnej závierke k 31. decembru 2019

Bratislava, 3. marec 2020

A. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O NÁRODNEJ BANKE SLOVENSKA

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993.

Zavedením eura na Slovensku k 1. januáru 2009 sa NBS stala riadnym členom Eurosystemu a riadi sa Protokolom o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „Štatút“).

V zmysle § 39, ods. 5 zákona o NBS banka predkladá ročnú správu o výsledku hospodárenia na preukovanie Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka. Popri údajoch o účtovnej zvierke NBS a výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť NBS. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, NBS je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Zloženie bankovej rady k 31. decembru 2019 bolo nasledovné:

Meno	Funkčné obdobie v bankovej rade		Funkcia v súčasnosti
	od	do	
Ing. Peter Kažimír	1.6.2019	1.6.2025	guvernér
Mgr. Ľudovít Ódor	20.2.2018	20.2.2024	viceguvernér
RNDr. Karol Mrva	1.6.2012	2.6.2023	člen
Ing. Vladimír Dvořáček	2.4.2014	3.4.2025	člen
prof. Mgr. Ľuboš Pástor, M.A. PhD.	15.3.2015	15.3.2021	člen

Doc. Ing. Jozef Makúch ukončil činnosť v bankovej rade dňom 1.6.2019.

B. ÚČTOVNÉ ZÁSADY A POSTUPY

(a) Právny rámec a účtovné zásady

Banka uplatňuje princípy účtovania podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 v znení neskorších predpisov (ďalej len „Usmernenie ECB“). Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie. V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. V súlade s týmto právnym rámcom banka aplikuje nasledovné základné účtovné princípy:

- princíp ekonomickej reality a transparentnosti,
- princíp obozretnosti,
- zohľadnenie posúvahových udalostí,
- princíp významnosti,
- akruálny princíp,
- princíp kontinuity,
- princíp konzistentnosti a porovnateľnosti.

Aktíva a pasíva sa v súvahe vykazujú len vtedy, ak je pravdepodobné, že akékoľvek budúce ekonomické úžitky s nimi súvisiace budú plynúť v prospech alebo na ťarchu banky, všetky riziká a úžitky boli prevedené na banku a možno spoľahlivo určiť cenu alebo hodnotu aktíva, resp. záväzku. Pre devízové transakcie, finančné nástroje, s výnimkou cenných papierov, a prislúchajúce časové rozlíšenie sa uplatňuje ekonomický princíp. V deň uzatvorenia obchodu sú transakcie zachytené na podsúvahových účtoch. Ku dňu vysporiadania obchodu sa podsúvahové záznamy stornujú a obchod sa účtuje v súvahe. O ostatných hospodárskych operáciách a obchodoch s cennými papiermi sa účtuje podľa princípu vyrovnania hotovosti, tzn. v deň uzatvorenia obchodu sa nevykonajú žiadne účtovné zápisy a účtuje sa až v deň vysporiadania transakcie v súvahe.

Časové rozlíšenie úrokov súvisiacich s finančnými nástrojmi sa počíta a účtuje denne. Pre časové rozlíšenie prémie a diskontu sa používa IRR metóda (internal rate of return), v ostatných prípadoch sa uplatňuje lineárna metóda, alebo metóda definovaná pre príslušný finančný nástroj. Časové rozlíšenie úrokov sa vykazuje oddelene od finančného nástroja v položke „Ostatné aktíva“ alebo „Ostatné záväzky“. Časové rozlíšenie diskontu a prémie sa vykazuje spolu s finančným nástrojom.

Prí účtovnej závierke postupuje banka v zmysle odporúčaných harmonizovaných postupov pre zostavenie poznámok k účtovným výkazom národnej centrálnej banky v Eurosysteme.

Banka nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku v zmysle § 22 zákona o účtovníctve.

(b) Oceňovanie majetku a záväzkov

Finančné aktíva a záväzky, okrem cenných papierov držaných do splatnosti, cenných papierov držaných na účely menovej politiky a neobchodovateľných majetkových účastí, sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými kurzami a cenami. Pre cudzie meny vrátane súvahových a podsúvahových transakcií je oceňovanie realizované pre každú menu osobitne, cenné papiere sú oceňované osobitne pre každý ISIN kód, pri úrokových a menovo-úrokových swapoch a futures je oceňovaný každý obchod individuálne. V prípade zlata sa nerozlišuje medzi cenovými a kurzovými oceňovacími rozdielmi.

Cenné papiere držané na účely menovej politiky sú oceňované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. V prípade znehodnotenia je k poslednému kalendárnemu dňu roka vytvorená rezerva, ktorá sa následne každoročne prehodnocuje. Rezerva na zníženie hodnoty cenných papierov nadobudnutých v rámci programu pre trhy s cennými papiermi (ďalej len „SMP“), tretieho programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP3“), programu nákupu cenných papierov podnikového sektora (ďalej len „CSPP“) a cenných papierov emitovaných medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami nadobudnutých v rámci programu nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu (ďalej len „PSPP“) sa tvorí vo výške percentuálnych podielov na splatenom kapitáli ECB platných v čase, kedy došlo k prvotnému znehodnoteniu. Banka tvorí rezervu v plnej výške v prípade znehodnotenia cenných papierov nadobudnutých v rámci programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP1“) a cenných papierov emitovaných vládou Slovenskej republiky obstaraných v rámci programu PSPP (pozri pozn. 7).

Bežné účty a poskytnuté/prijaté vklady a úvery sa oceňujú v menovitej hodnote.

Majetkové účasti, okrem podielového fondu BIS Investment Pool Sovereign China v mene CNY (ďalej len „BISIP“) a fondov Exchange Traded Funds v mene USD (ďalej len „ETF“), sú ocenené v obstarávacích cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. Na zníženie hodnoty majetkových účastí sa tvorí opravná položka účtovaná do hospodárskeho výsledku. Podielový fond BISIP sa oceňuje na mesačnej báze na základe čistej hodnoty aktív fondu zasielanej Bankou pre medzinárodné zúčtovanie

v Bazileji vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“). Fondy ETF sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými cenami za každý cenný papier (ISIN) osobitne.

Kurzy hlavných cudzích mien, prepočítané k jednému euru, použité na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2019 boli:

Mena	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
GBP	0,85080	0,89453	(0,04373)
USD	1,12340	1,14500	(0,02160)
JPY	121,94000	125,85000	(3,91000)
XDR	0,81044	0,82277	(0,01233)
CNY	7,82050	7,87510	(0,05460)
EUR/ozs*	1 354,104	1 120,961	233,14300

* 1 ozs (trójska unca) = 31,1034807 g

(c) Účtovanie a vykazovanie výnosov

Realizované zisky a straty vznikajú z denného ocenenia zmeny stavu majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi transakčnou a priemernou cenou príslušného finančného nástroja alebo meny. Účtujú sa priamo do výkazu ziskov a strát.

Nerealizované zisky a straty sú výsledkom mesačného ocenenia majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi priemernou cenou v účtovníctve a strednou trhovou cenou k ultimu mesiaca príslušného finančného nástroja alebo meny. Nerealizované zisky sú vykázané vo vlastnom imaní na účtoch rozdielov z ocenenia (pozri pozn. 21). Nerealizované straty, ktoré prevyšujú nerealizované zisky z ocenenia daného finančného nástroja alebo meny, sú vykázané vo výkaze ziskov a strát. Nerealizované straty z jedného finančného nástroja alebo meny sa nekompenzujú s nerealizovanými ziskami z iného finančného nástroja alebo meny. V prípade nerealizovanej straty na konci roka je priemerná obstarávacia cena upravená na výšku koncoročného výmenného kurzu alebo trhovej ceny oceňovanej položky. Nerealizované straty z ocenenia úrokových a menovo-úrokových swapov a obchodovateľných cenných papierov sa v nasledujúcich rokoch amortizujú do výnosov.

Prémie a diskonty nakúpených cenných papierov sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát kompenzovane ako úrokový výnos.

Pri vykazovaní úrokových nákladov alebo výnosov plynúcich zo záporných úrokových sadzieb sa postupuje podľa harmonizovaných odporúčaní, v zmysle ktorých sa tieto kompenzujú s ostatnými úrokovými nákladmi alebo výnosmi k príslušným transakciám. Čistý úrokový výnos je vykázaný v úrokových výnosoch, čistý úrokový náklad je súčasťou úrokových nákladov.

(d) Zlato a pohľadávky v zlate

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom (pozri pozn. 12 a 14). Zlato použité v týchto transakciách zostáva súčasťou bilančnej sumy banky v položke „Zlato a pohľadávky v zlate“.

(e) Dlhové cenné papiere

Pri prvotnom účtovaní sa cenné papiere oceňujú v transakčných cenách. Poplatky, ktoré nie sú súčasťou transakčnej ceny, sa účtujú priamo do výkazu ziskov a strát a nepovažujú sa za súčasť priemernej obstarávacej ceny cenného papiera.

Cenné papiere sú vykázané spolu s časovým rozlíšením prémie a diskontu. Kupóny sú vykázané v položke „Ostatné aktíva“. Daň z príjmov z dlhopisov a pokladničných poukážok vyberaná zrážkou sa vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem“ (pozri pozn. 34).

(f) Deriváty

Menové forwardové a swapové obchody sa na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát zahŕňajú do čistých pozícií mien. Účtujú sa na podsúvahové účty v deň uzatvorenia obchodu v spotovom kurze transakcií.

Rozdiel medzi spotovou a forwardovou hodnotou transakcie sa považuje za platený alebo prijatý úrok, ktorý sa časovo rozlišuje.

Pri menových swapoch sa forwardová pozícia oceňuje spolu so súvisiacou spotovou pozíciou, preto na menovú pozíciu má vplyv iba časové rozlíšenie úrokov v cudzej mene.

Úrokové swapy sa účtujú na podsúvahových účtoch odo dňa uzatvorenia do dňa vyrovnania obchodu. Oceňujú sa za každý obchod osobitne na základe všeobecne akceptovaných modelov oceňovania s použitím príslušných výnosových kriviek odvodených od kótovaných úrokových sadzieb.

Pre menovo-úrokové swapy sa uplatňujú ustanovenia osobitne pre menovú a úrokovú časť swapu. Forwardové a spotové nákupy a predaje menovo-úrokových swapov sa účtujú na súvahových účtoch v príslušný deň vyrovnania v spotovom kurze transakcií. Na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát sa zahŕňajú do čistých pozícií mien. Platby úrokov sú dohodnuté v pravidelných splátkach v dvoch rôznych menách. Platené a prijaté úroky sa denne časovo rozlišujú. Pre oceňovanie úrokovej časti platia pravidlá ako pre úrokové swapy.

Pri náraste, resp. poklese čistej hodnoty úrokového, menového alebo menovo-úrokového swapu je s vybranými protistranami zmluvne dohodnuté dorovnávanie kolaterálmi vo forme vkladov s dennou prolongáciou. Úhrada úrokov sa vykonáva na mesačnej báze (pozri pozn. 9 a 19).

Kontrakty futures banka vykazuje na podsúvahových účtoch od uzatvorenia obchodu až do doby vysporiadania v menovitej hodnote podkladového nástroja. Počiatočné marže môžu byť poskytnuté vo forme hotovosti alebo vo forme cenných papierov. O počiatočnom depozite vloženom vo forme cenných papierov sa neúčtuje. Denné vyrovnanie preceňovacích rozdielov na účte marží sa účtuje do výkazu ziskov a strát.

(g) Reverzné obchody

Reverzné obchody sú operácie, pri ktorých banka uskutočňuje dohody o spätnom odkúpení alebo úverové operácie zabezpečené kolaterálom.

Dohody o spätnom odkúpení (repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane pasív ako kolaterizovaný prijatý úver, zatiaľ čo položka poskytnutá ako zábezpeka zostáva v súvahe na strane aktív. Poskytnuté cenné papiere v rámci repo obchodu zostávajú stále súčasťou portfólia banky.

Reverzné dohody o spätnom odkúpení (obrátený repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane aktív ako kolaterizovaný poskytnutý úver. O prijatých cenných papieroch sa v rámci reverzného repo obchodu neúčtuje.

V prípade odchýlky hodnoty kolaterálu od príslušnej hodnoty úveru, ktorá predstavuje zvýšené kreditné riziko pre protistranu, je požadovaný kolaterál vo forme vkladu. Uvedené vklady sú úročené a denne sa prolongujú (pozri pozn. 12 a 14).

O pôžičkách cenných papierov, ktoré sa realizovali v rámci automatického programu požičavania cenných papierov (securities lending), banka neúčtuje. Výnosy z týchto transakcií sa účtujú do výkazu ziskov a strát.

(h) Bankovky v obehu

V zmysle Rozhodnutia ECB/2010/29 v znení neskorších predpisov emitujú eurobankovky spoločne národné centrálné banky Eurosystemu a ECB. Celková hodnota bankoviek v obehu je alokovaná jednotlivým centrálnym bankám Eurosystemu v posledný pracovný deň každého mesiaca podľa kľúča na pridelovanie bankoviek. Podiel ECB na celkovej hodnote bankoviek v obehu je vo výške 8%. NBS sa v zmysle uvedeného rozhodnutia podieľa 1,0575% (1,0095% do 31. decembra 2018) na celkovej emisii eurobankoviek Eurosystemu. Podiel na bankovkách v obehu je vykázaný v položke na strane pasív „Bankovky v obehu“ (pozri pozn. 10).

Rozdiel medzi hodnotou alokovaných bankoviek podľa kľúča na pridelovanie bankoviek a hodnotou bankoviek, ktoré sú v skutočnosti v obehu, predstavuje úročenú pohľadávku alebo záväzok v rámci Eurosystemu. Tieto sa vykazujú v položke „Pohľadávky resp. Záväzky v rámci Eurosystemu“.

Úrokový výnos alebo náklad súvisiaci s týmito pohľadávkami resp. záväzkami je vykázaný kompenzovane v položke „Čistý výsledok z úrokov“ vo výkaze ziskov a strát (pozri pozn. 24).

(i) Prerozdelenie zisku ECB

V súlade s Rozhodnutím ECB/2014/57 v znení neskorších predpisov sa výnos ECB, ktorý pozostáva z remunerácie 8% podielu ECB na emisii eurobankoviek a z čistého výnosu z cenných papierov nakúpených ECB v rámci SMP, CBPP3, programu nákupu cenných papierov krytých aktívami (ABSPP) a PSPP, prerozdeľuje medzi jednotlivé centrálné banky Eurosystemu vo forme predbežného prerozdelenia zisku ECB a účtuje sa do roku, v ktorom vznikol (pozri pozn. 27).

V zmysle čl. 33 Štatútu sa zostávajúci čistý zisk ECB prerozdeľuje medzi centrálné banky Eurosystemu po schválení účtovnej závierky ECB, a to v nasledujúcom kalendárnom roku.

(j) Dlhodobý majetok

Dňom 1. januára 2010 dlhodobý majetok NBS v zmysle Usmernenia ECB zahŕňa dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 10 000 EUR a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. Nehnuteľnosti, umelecké diela, nehnuteľné kultúrne pamiatky a zbierky s výnimkou tých, ktoré sú vedené podľa osobitného predpisu (zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty v znení neskorších predpisov), sa evidujú v súvahe bez ohľadu na ich vstupnú cenu. Majetok vedený podľa osobitného predpisu sa eviduje v podsúvahe a v odbornej evidencii zbierkových predmetov v obstarávacej cene. Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok do 10 000 EUR, ktorý bol obstaraný a uvedený do používania pred 1. januárom 2010, sa naďalej odpisuje tak, ako bol zaradený, až do jeho úplného odpísania.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady spojené s predajom v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch
1. Budovy, dlhodobé investície, technické zhodnotenie nehnuteľných kultúrnych pamiatok	30
2. Jednotlivé oddeliteľné súčasti zabudované v stavbách určené na samostatné odpisovanie	4 - 20
3. Inžinierske stavby	20
4. Stroje a zariadenia	2 - 12
5. Dopravné prostriedky	4 - 6
6. Inventár	4 - 12
7. Dlhodobý nehmotný majetok - nakupovaný softvér	2 - 10
8. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4 resp. podľa zmluvy

(k) Dane

NBS v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov nie je platcom dane z príjmu. Predmetom zdanenia sú iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou (pozri pozn. 34).

Od 1. júla 2004 je NBS platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa zákona č. 222/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

(l) Rezervy

Banka tvorí všeobecnú rezervu na finančné riziká s cieľom zabezpečenia sa voči kurzovým, úrokovým, kreditným, akciovým rizikám a rizikám vyplývajúcim zo zmeny ceny zlata (pozri pozn. 20 a 25), ktorá je vykazovaná vo vlastnom imaní banky.

Výška rezervy sa prehodnocuje vždy ku koncu roka a vychádza z odhadu možnej straty na základe ukazovateľa Expected Shortfall pri pravdepodobnosti 99% na obdobie jedného roka, na základe simulácie možného vývoja na finančných trhoch vo vzťahu k pozíciám finančných nástrojov v držbe NBS.

Pri tvorbe rezervy sa zohľadňuje aj podiel NBS na kreditných rizikách vyplývajúcich z menovopolitických operácií a intervenčných nákupných programov uskutočnených v rámci Eurosystemu, pričom v porovnaní s minulým rokom banka upravila spôsob určenia odhadu výšky rezervy na krytie možnej straty z kreditných rizík. Z výstupov generovaných ECB v rámci pravidelnej analýzy finančných rizík a zdrojov na ich krytie v národných centrálnych bankách Eurosystemu je prevzatá hodnota podielu rizík NBS na rizikách ECB a hodnoty kreditných rizík menovopolitických portfólií, z ktorých zisky a straty sú zdieľané centrálnymi bankami Eurosystemu. Odhad výšky rezervy na krytie možnej straty vyplývajúcej z kreditných rizík ostatných menovopolitických portfólií a investičného portfólia banky je kalkulovaný na úrovni NBS.

Finančné pozície vstupujú do hodnotenia rizík v trhových cenách, s výnimkou menovopolitických portfólií, ktoré vstupujú do výpočtu v amortizovanej hodnote z účtovníctva. V zmysle schválenej koncepcie môže Banková rada pri rozhodovaní o výslednej výške rezervy zohľadniť dodatočné faktory, pri ktorých sa predpokladá ich vplyv na hodnotu rizika.

Výška a opodstatnenosť tejto rezervy sa každoročne prehodnocuje a podlieha schváleniu bankovou radou. Na základe rozhodnutia bankovej rady sa rezerva použije na krytie budúcich strát z finančných činností.

(m) Prerozdelenie zisku NBS

V súlade s § 39 ods. 4 zákona o NBS použije banka vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Stratú vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia.

C. POZNÁMKY K POLOŽKÁM SÚVAHY A VÝKAZU ZISKOV A STRÁT

1. Zlato a pohľadávky v zlate

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Zlato v repo obchode	1 373 718	1 137 196	236 522
Zlato uložené v bankách	3 795	3 142	653
Zlato v zásobe	2 131	1 764	367
	1 379 644	1 142 102	237 542

Hodnota zlata vykázaná k 31. decembru 2019 predstavuje 1 019 tisíc ozs zlata (1 019 tisíc ozs zlata k 31. decembru 2018), z toho 1 014 tisíc ozs je použitých pri repo obchodoch, 3 tisíc ozs je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách a 2 tisíc ozs je uložených v banke.

Trhová cena zlata k 31. decembru 2019 bola 1 354,104 EUR/ozs (1 120,961 EUR/ozs k 31. decembru 2018). Zmeny zostatkov účtov súviseli s oceňovacími rozdielmi (pozri pozn. 21).

2. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Pohľadávky a záväzky voči MMF	632 674	585 016	47 658
Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva	8 470 732	6 508 258	1 962 474
	9 103 406	7 093 274	2 010 132

Pohľadávky a záväzky voči MMF

	31.12.2019		31.12.2018		Zmena v tis. EUR
	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	
Pohľadávky voči MMF:	1 315	1 624 628	1 301	1 580 244	44 384
1) Členská kvóta:	1 001	1 236 729	1 001	1 215 672	21 057
a) členský vklad	803	991 954	820	995 228	(3 274)
b) rezervná pozícia	198	244 775	181	220 444	24 331
- devízová časť členskej kvóty	138	170 247	138	167 695	2 552
- rezervná pozícia FTP	60	74 528	43	52 749	21 779
2) Nostro účet v MMF	314	387 899	300	364 572	23 327
Záväzky voči MMF:	803	991 954	820	995 228	(3 274)
1) Loro účty MMF	803	991 557	803	974 636	16 921
2) Účet valorizácie	0	397	17	20 592	(20 195)
Celková vykazovaná čiastka (netto)	512	632 674	481	585 016	47 658

V rámci Finančného transakčného plánu (ďalej len „FTP“) NBS prijala v roku 2019 dve splátky v celkovej sume 13 mil. XDR a naopak poskytla úver v hodnote 30 mil. XDR, čím došlo k zvýšeniu rezervnej pozície FTP. V nadväznosti na uvedené operácie došlo k zmene štruktúry členskej kvóty, pričom jej výška ostala nezmenená.

Závazky voči MMF predstavujú lora účty MMF a k nim prislúchajúci účet valorizácie meny. Hodnota záväzku v domácej mene sa mení v závislosti od reprezentatívneho kurzu MMF. Podstatnú časť záväzku na lora účtoch MMF tvorí hodnota zmenky vo výške 851 935 tis. EUR (813 935 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Banka vedie voči MMF záväzok z alokácie, ktorý je vykázaný v položke L9 „Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF“ (pozri pozn. 17).

Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Dlhové cenné papiere	4 185 500	2 827 791	1 357 709
Ostatné	4 285 232	3 680 467	604 765
	8 470 732	6 508 258	1 962 474

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách USD, GBP, CHF, CNY a JPY. K 31. decembru 2019 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií. Nárast objemu položky súvisí s nákupom cenných papierov.

Položka „Ostatné“ obsahuje najmä peňažné prostriedky na nostro účtoch v cudzej mene. Nárast v položke „Ostatné“ súvisí s realizáciou menových swapov.

3. Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Dlhové cenné papiere	873 564	875 675	(2 111)
Bežné účty	898	1 378	(480)
	874 462	877 053	(2 591)

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách GBP, USD, CHF a JPY. K 31. decembru 2019 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

4. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Dlhové cenné papiere	2 763 993	2 025 434	738 559
Bežné účty	2 455	482	1 973
	2 766 448	2 025 916	740 532

K 31. decembru 2019 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

5. Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Hlavné refinančné operácie	0	101 000	(101 000)
Dlhodobejšie refinančné operácie (LTRO)	8 000	0	8 000
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO II)	525 540	1 065 540	(540 000)
	533 540	1 166 540	(633 000)

K 31. decembru 2019 banka eviduje dlhodobejšie refinančné operácie (LTRO), ktoré sú uskutočňované prostredníctvom štandardných tendrov so splatnosťou 3 mesiace.

V rámci dlhodobejších operácií banka eviduje cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO II) so splatnosťou v rokoch 2020 a 2021. Pokles položky súvisí s čiastočným predčasným splatením úverov v priebehu roka 2019. Cielené dlhodobejšie refinančné operácie sú zamerané na podporu poskytovania úverov bankami nefinančnému súkromnému sektoru okrem úverov domácnostiam na kúpu nehnuteľností na bývanie. Dohodnutá konečná úroková sadzba pre tieto obchody je negatívna úroková sadzba -0,40% p.a..

Riziká vyplývajúce z menovopolitických operácií sú predmetom zdieľania centrálnymi bankami v pomere k ich kapitálovým klúčom v zmysle čl. 32.4 Štatútu.

6. Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Redistribučný úver	13 195	15 828	(2 633)
Bežné účty	697	701	(4)
Vklady poskytnuté k repo obchodom	1 178	0	1 178
	15 070	16 529	(1 459)

Redistribučný úver poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby bol zdelimitovaný z rozdelenia bilancie Štátnej banky Československa. Úroková sadzba na redistribučný úver počas celého roka 2019 zostala na úrovni 0,50% p.a. (0,50% p.a. k 31. decembru 2018).

K 31. decembru 2019 NBS evidovala v podsúvahe prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 13 600 tis. EUR (16 350 tis. EUR k 31. decembru 2018). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

7. Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Dlhové cenné papiere držané na účely menovej politiky	21 986 683	21 573 530	413 153
Ostatné cenné papiere	419 797	703 415	(283 618)
	22 406 480	22 276 945	129 535

Cenné papiere držané na účely menovej politiky

V položke „Cenné papiere držané na účely menovej politiky“ banka vykazuje cenné papiere nakúpené v rámci programov SMP, CBPP1, CBPP3 a PSPP. Emitované sú verejnou správou a peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny.

Nákup cenných papierov v rámci programu CBPP1 bol ukončený v júni 2010 a v rámci programu SMP bol ukončený v septembri 2012. Program CBPP3 bol vyhlásený Radou guvernérov ECB v októbri 2014. Program PSPP vyhlásila Rada guvernérov ECB v januári 2015. Počas prvých desiatich mesiacov roku 2019 boli v rámci programu nákupu aktív (ďalej len „APP“), ktorý zahŕňa programy CBPP3, PSPP, ABSPP a CSPP pozastavené čisté nákupy aktív s tým, že sa pokračovalo v plnom reinvestovaní istiny zo splatených cenných papierov. Pri PSPP vládnych bola alokácia reinvestovaných cenných papierov pravidelne upravovaná so zámerom dosiahnutia súladu s podielom na splatenom kapitáli ECB. S účinnosťou od 1. novembra 2019 Eurosystem obnovil čisté nákupy cenných papierov v rámci programu APP v mesačnom objeme 20 mld. EUR. Rada guvernérov ECB má v úmysle naďalej pokračovať v reinvestovaní plnej výšky istiny zo splatených cenných papierov nakúpených v rámci APP, a to počas dlhšieho obdobia, pokiaľ ECB nezvýši kľúčové úrokové sadzby, v každom prípade však dovtedy, kým to bude potrebné na zachovanie priaznivého stavu likvidity a výraznej miery menovej akomodácie. Výnosnosť cenných papierov so zdrojom na území Slovenskej republiky je znížená o zrážkovú daň (pozri pozn. 34).

Cenné papiere nadobudnuté v rámci všetkých menovopolitických programov sú vykazované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na zníženie hodnoty. Amortizované a trhové hodnoty cenných papierov držaných na účely menovej politiky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke (trhové ocenenie sa nevykazuje v súvahe ani vo výkaze ziskov a strát, je uvedené len pre účely porovnania):

	31.12.2019		31.12.2018		Zmena	
	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota
CBPP1	10 000	10 017	9 994	10 444	6	(427)
CBPP3	2 051 919	2 108 527	2 085 143	2 113 588	(33 224)	(5 061)
SMP	88 358	105 344	183 288	203 662	(94 930)	(98 318)
PSPP vládne	9 523 063	10 158 723	8 898 258	9 133 327	624 805	1 025 396
PSPP medz.	10 313 343	10 627 116	10 396 847	10 354 207	(83 504)	272 909
	21 986 683	23 009 727	21 573 530	21 815 228	413 153	1 194 499

Rada guvernérov ECB pravidelne hodnotí finančné riziká súvisiace s cennými papiermi nadobudnutými v rámci menovopolitických programov. Ročné testy na zníženie hodnoty sú vykonávané na základe odhadu spätne získateľných hodnôt stanovených ku koncu roka a sú schválené Radou guvernérov ECB. Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nadobudnutých v rámci menovej politiky vykonaného k 31. decembru 2019 a v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov ECB, NBS vytvorila rezervu na straty z menovopolitických operácií (pozri pozn. 20).

Ostatné cenné papiere

K 31. decembru 2019 banka vykazuje v tejto položke cenné papiere na obchodovanie emitované peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny.

8. Pohľadávky v rámci Eurosystemu

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Majetková účasť v ECB	282 754	262 722	20 032
Pohľadávky z prevodu devízových rezerv	463 840	447 672	16 168
Ostatné pohľadávky v rámci Eurosystemu (netto)	9 410 486	9 781 616	(371 130)
	10 157 080	10 492 010	(334 930)

Majetková účasť v ECB

Banka eviduje k 31. decembru 2019 podiel na upísanom základnom imaní ECB v hodnote 86 643 tis. EUR (83 623 tis. EUR k 31. decembru 2018) a pohľadávku z úprav podielu NBS na čistom kapitáli ECB vo výške 41 897 tis. EUR (24 885 tis. EUR k 31. decembru 2018). Zmena nastala v dôsledku pravidelnej päťročnej aktualizácie podielov národných centrálnych bánk Európskej únie k 1. januáru 2019 v súlade s čl.29.3 Štatútu. Výška kapitálového kľúča NBS bola upravená z 0,7725% na 0,8004%.

V zmysle čl. 48.2 Štatútu a rozhodnutia Rady guvernérov ECB prispela NBS do rezervných fondov ECB na krytie kreditného rizika, rizík súvisiacich so zmenami výmenných kurzov, úrokovej miery a ceny zlata a na účty precenenia ECB v objeme 154 214 tis. EUR.

Pohľadávky z prevodu devízových rezerv

Na základe päťročnej aktualizácie podielov národných centrálnych bánk NBS vykazuje k 31. decembru 2019 pohľadávku z prevodu devízových rezerv do ECB v objeme 463 840 tis. EUR (447 672 tis. EUR k 31. decembru 2018) v zmysle čl. 30.1 Štatútu. Pohľadávka sa úročí 85% sadzby pre hlavné refinančné operácie. K 31. decembru 2019 banka neeviduje žiadny úrokový výnos plynúci z pohľadávky z prevodu devízových rezerv z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby. K 1. januáru 2019 bola výška eurosystémového kľúča NBS upravená z 1,0974% na 1,1497%.

Podiely 28 centrálnych bánk Európskej únie na základnom imaní ECB k 31. decembru 2019 sú nasledovné:

	Kapitálový kľúč na upisovanie základného imania ECB (%)	Upísaný podiel na základnom imaní (EUR)	Splatené základné imanie (EUR)	Eurosystémový kľúč (%) - podiel na splatenom kapitáli ECB
Banque National de Belgique	2,5280	273 656 178,72	273 656 178,72	3,6313
Eesti Pank	0,1968	21 303 613,91	21 303 613,91	0,2827
Deutsche Bundesbank	18,3670	1 988 229 048,48	1 988 229 048,48	26,3827
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1754	127 237 133,10	127 237 133,10	1,6884
Bank of Greece	1,7292	187 186 022,25	187 186 022,25	2,4839
Banco de España	8,3391	902 708 164,54	902 708 164,54	11,9784
Banque de France	14,2061	1 537 811 329,32	1 537 811 329,32	20,4059
Banca d'Italia	11,8023	1 277 599 809,38	1 277 599 809,38	16,9530
Central Bank of Cyprus	0,1503	16 269 985,63	16 269 985,63	0,2159
Latvijas Banka	0,2731	29 563 094,31	29 563 094,31	0,3923
Lietuvos bankas	0,4059	43 938 703,70	43 938 703,70	0,5830
Banque centrale du Luxembourg	0,2270	24 572 766,05	24 572 766,05	0,3261
Central Bank of Malta	0,0732	7 923 905,17	7 923 905,17	0,1051
De Nederlandsche Bank	4,0677	440 328 812,57	440 328 812,57	5,8429
Oesterreichische Nationalbank	2,0325	220 018 268,69	220 018 268,69	2,9195
Banco de Portugal	1,6367	177 172 890,71	177 172 890,71	2,3510
Banka Slovenije	0,3361	36 382 848,76	36 382 848,76	0,4828
Národná banka Slovenska	0,8004	86 643 356,59	86 643 356,59	1,1497
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2708	137 564 189,84	137 564 189,84	1,8254
<i>Medzisúčty za centrálny banky krajín eurozóny*</i>	69,6176	7 536 110 121,72	7 536 110 121,72	99,9960
Българска народна банка (Bulharská národná banka)	0,8511	92 131 635,17	3 454 936,32	
Česká národní banka	1,6172	175 062 014,33	6 564 825,54	
Danmarks Nationalbank	1,4986	162 223 555,95	6 083 383,35	
Magyar Nemzeti Bank	1,3348	144 492 194,37	5 418 457,29	
Narodowy Bank Polski	5,2068	563 636 468,10	21 136 367,55	
Banca Națională a României	2,4470	264 887 922,99	9 933 297,11	
Sveriges Riksbank	2,5222	273 028 328,31	10 238 562,31	
Bank of England	14,3374	1 552 024 563,60	58 200 921,14	
Hrvatska narodna banka	0,5673	61 410 265,11	2 302 884,94	
<i>Medzisúčty za centrálny banky krajín nepatriacich do eurozóny*</i>	30,3824	3 288 896 947,93	123 333 635,55	
Spolu*	100,00	10 825 007 069,64	7 659 443 757,27	

*Medzisúčty a súčty nemusia korešpondovať vzhľadom k zaokrúhleniu.

Ostatné pohľadávky v rámci Eurosystému (netto)

Pohľadávky v rámci Eurosystému predstavujú pozíciu NBS voči ostatným členom Európskeho systému centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) z cezhraničných operácií. Túto položku tvorí pohľadávka NBS voči ostatným centrálnym bankám a ECB z operácií realizovaných prostredníctvom TARGET2, ktorá je k 31. decembru 2019 vo výške 9 302 825 tis. EUR (pohľadávka 9 667 872 tis. EUR

k 31. decembru 2018). Pozícia je úročená sadzbou pre hlavné refinančné operácie. Banka k 31. decembru 2019 neviduje žiadny úrok z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby.

Ďalej položku tvorí pohľadávka z menového príjmu vo výške 91 208 tis. EUR (100 670 tis. EUR k 31. decembru 2018, pozri pozn. 28) a pohľadávka z podielu NBS na zisku ECB za rok 2019 vo výške 16 452 tis. EUR (13 074 tis. EUR k 31. decembru 2018, pozri pozn. 27).

9. Ostatné aktíva

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	109 339	115 399	(6 060)
Ostatné finančné aktíva	210 684	99 247	111 437
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	17 189	0	17 189
Časové rozlíšenie a náklady budúcich období	278 853	281 469	(2 616)
Neuhradená strata minulých rokov	4 361 932	4 534 268	(172 336)
Ostatné	69 056	38 067	30 989
	5 047 053	5 068 450	(21 397)

Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

V tejto položke je vykázaný dlhodobý majetok NBS k 31. decembru 2019:

	Hmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	Nehmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	S P O L U
Stav v obstarávacej cene k 1.1.2019	247 722	40 464	288 186
Prírastky	7 717	5 144	12 861
Úbytky	7 049	3 600	10 649
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2019	248 390	42 008	290 398
Oprávky k 1.1.2019	143 512	32 505	176 017
Prírastky	6 799	2 444	9 243
Úbytky	4 190	10	4 200
Stav oprávok a OP k 31.12.2019	146 121	34 939	181 060
Účtovná hodnota HM a NM k 1.1.2019	104 210	7 959	112 169
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2019	102 269	7 069	109 338

K 31. decembru 2019 je evidovaný dlhodobý majetok na predaj vo výške 1 tis. EUR (3 230 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Ostatné finančné aktíva

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Podiely v ETF fondoch	156 550	47 123	109 427
Podiely vo fonde BISIP	46 727	44 826	1 901
Akcie BIS	7 282	7 173	109
Akcie SWIFT	92	92	0
Inštitút bankového vzdelávania, n.o.	33	33	0
	210 684	99 247	111 437

Od júna 2019 banka nakupuje podiely vo fondoch ETF denominované v USD, ktoré majú formu obchodovateľných cenných papierov a obchodujú sa ako bežné akcie na burze cenných papierov.

K 31. decembru 2019 banka eviduje podiely v rámci programu BISIP realizovaného prostredníctvom nepriameho investovania na onshore čínskom trhu vládnych cenných papierov. Podiel banky predstavuje 0,70% na celkovej hodnote fondu (1,35%-ný podiel k 31. decembru 2018, pozri časť B, písm. b).

Podiel banky na základom imaní BIS predstavuje 0,51% (0,51% k 31. decembru 2018). Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25%). Nesplatená časť podielu (75%) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané v EUR z celkového podielu NBS v BIS vedenom v XDR (pozri pozn. 27).

Banka eviduje akcie spoločnosti SWIFT, čo predstavuje 0,0246%-ný podiel na základnom imaní (0,0245%-ný podiel k 31. decembru 2018).

NBS vykazuje od roku 2008 vklad do základného imania spoločnosti Inštitút bankového vzdelávania NBS, n.o. Bratislava. Podiel banky na základnom imaní spoločnosti predstavuje 100%.

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2019 položka predstavuje kurzový zisk z ocenenia otvorených menových swapov a cross currency swapov vo výške 17 189 tis. EUR.

Časové rozlíšenie a náklady budúcich období

Položka predstavuje najmä časové rozlíšenie kupónov z dlhopisov vo výške 254 080 tis. EUR (241 170 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Ostatné

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Vklady - kolaterály k derivátom	51 425	13 830	37 595
Reálna hodnota úrokových swapov - zisky	6 239	12 737	(6 498)
Investičné úvery poskytnuté zamestnancom	4 020	4 545	(525)
Cross currency swap	509	0	509
Úrokové futures	370	2 671	(2 301)
Ostatné	6 493	4 284	2 209
	69 056	38 067	30 989

Účelom poskytnutých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika protistrany v prípade poklesu hodnoty swapových obchodov na strane NBS. Medziročný nárast objemu vkladov súvisí s poklesom trhovej ceny swapových obchodov na strane NBS.

10. Bankovky v obehu

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Eurobankovky v obehu emitované NBS	14 589 062	13 312 766	1 276 296
Úprava eurobankoviek v obehu	(918 315)	(884 468)	(33 847)
Celkový objem eurobankoviek podľa kľúča			
NBS na pridelovanie bankoviek	13 670 747	12 428 298	1 242 449

K 31. decembru 2019 emitovala banka 14 589 062 tis. EUR, čo je o 918 315 tis. EUR viac (k 31. decembru 2018 o 884 468 tis. EUR viac) v porovnaní s objemom alokovaným NBS podľa kľúča na pridelovanie bankoviek (pozri časť B, písm. h). Uvedený rozdiel predstavuje záväzok NBS voči Eurosystemu (pozri pozn. 18).

V nadväznosti na päťročnú úpravu kapitálových kľúčov k 1. januáru 2019 bola výška kľúča na pridelovanie eurobankoviek upravená z 1,0095% na 1,0575%.

11. Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Bežné účty pre systém povinných minimálnych rezerv	3 012 873	2 191 672	821 201
Jednodňové sterilizačné obchody	0	91 000	(91 000)
	3 012 873	2 282 672	730 201

Bežné účty predstavujú peňažné rezervy úverových inštitúcií, ktoré podľa Štatútu podliehajú systému povinných minimálnych rezerv (ďalej len „PMR“). Systém PMR umožňuje priemerné plnenie peňažných rezerv úverových inštitúcií počas stanovenej udržiavacej periódy, ktorá je zverejňovaná ECB.

PMR sú úročené priemernou sadzbou pre hlavné refinančné operácie Eurosystemu platnou pre danú udržiavaciu periódu. Od júna 2014 sú rezervy, ktoré prevyšujú PMR (ďalej len „prebytočné rezervy“) úročené percentom nula, alebo úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie podľa toho, ktorá z týchto sadzieb je nižšia. S účinnosťou od 30. októbra 2019 platí v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov dvojstupňový systém úročenia prebytočných rezerv. Na časť prebytočných rezerv do výšky násobku PMR, ktorý sa určí na základe multiplikátora schváleného Radou guvernérov (pre rok 2019 platný multiplikátor 6) sa vzťahuje úroková sadzba v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov (v roku 2019 vo výške 0 %) . Zostávajúca časť prebytočných rezerv sa naďalej úročí zápornou úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie. Od 18. septembra 2019 ECB uplatňuje pre jednodňové sterilizačné operácie zápornú úrokovú sadzbu vo výške -0,50% p.a .

K 31. decembru 2019 čisté úrokové výnosy plynúce z PMR predstavujú 4 783 tis. EUR (4 025 tis. EUR k 31. decembru 2018, pozri pozn. 24).

12. Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Závazky z repo obchodov	1 532 099	2 259 118	(727 019)
Vklady prijaté k repo obchodom	0	8 877	(8 877)
Medzibankové zúčtovanie na Slovensku (SIPS)	56	87	(31)
Závazky z repo obchodov so zlatom	0	103 300	(103 300)
Tri-party repo obchody	0	0	0
	1 532 155	2 371 382	(839 227)

Úroková sadzba pre repo obchody v EUR je v rozpätí od -0,44 až -0,47% p.a. (-0,10 až -0,43% p.a. k 31. decembru 2018).

13. Závazky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Verejná správa	876 296	889 453	(13 157)
Ostatné záväzky	91 562	84 402	7 160
	967 858	973 855	(5 997)

Verejná správa

Banka vykazuje v tejto položke bežné účty verejnej správy. Najväčší objem položky predstavujú bežné účty štátnej pokladnice.

Ostatné záväzky

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Bežné účty klientov	47 302	36 912	10 390
Termínované vklady klientov	44 259	41 157	3 102
Bežné účty pomocných finančných inštitúcií	1	6 333	(6 332)
	91 562	84 402	7 160

14. Závazky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Bežné účty klientov	20 016 306	20 038 566	(22 260)
Záväzky z prijatých termínovaných vkladov	3 472 987	3 688 275	(215 288)
Záväzky z repo obchodov so zlatom	1 342 387	964 630	377 757
Záväzky z repo obchodov	417 407	419 973	(2 566)
Vklady prijaté k repo obchodom	90	2 182	(2 092)
	25 249 177	25 113 626	135 551

„Bežné účty klientov“ predstavujú finančné prostriedky najmä na účtoch v TARGET2 klientov, ktorí nemajú povinnosť tvoriť a dodržiavať PMR. Úroková sadzba pre bežné účty klientov je -0,50% p.a. (pozri pozn. 24).

„Záväzky z prijatých termínovaných vkladov“ predstavujú vklady národných centrálnych bánk so splatnosťou jeden až tri mesiace s úrokovou sadzbou v rozpätí -0,50 až -0,51% p.a. (-0,40 až -0,41% p.a. k 31. decembru 2018).

Úroková sadzba pre repo obchody je v rozpätí -0,35 až -0,41% p.a. (-0,35 až -0,38% p.a. k 31. decembru 2018).

15. Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Záväzky z repo obchodov	1 063 589	1 526 606	(463 017)
Záväzky z prijatých vkladov	0	30 568	(30 568)
Bežné účty štátnej pokladnice v cudzej mene	4	18	(14)
	1 063 593	1 557 192	(493 599)

Úroková sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 2,10 až 2,52% p.a. (3,00 až 3,30% p.a. k 31. decembru 2018).

16. Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Závazky z repo obchodov	2 884 789	1 581 555	1 303 234
Závazky z prijatých vkladov	8 011	331 004	(322 993)
	2 892 800	1 912 559	980 241

Úroková sadzba pre repo obchody v GBP je v rozpätí od 0,83 až 0,98% p.a. (0,90 až 1,25% p.a. k 31. decembru 2018), sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 2,45 až 2,70% p.a. (2,59 až 3,60% p.a. k 31. decembru 2018).

Sadzba pre prijaté vklady v USD je 1,85% p.a. (2,80 až 3,86% p.a. k 31. decembru 2018).

17. Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF

Banka vedie k 31. decembru 2019 voči MMF záväzkov z alokácie vo výške 420 114 tis. EUR (413 818 tis. EUR k 31. decembru 2018). Hodnota záväzku z alokácie je vedená v XDR. MMF alokoval Slovenskej republike v rámci všeobecnej alokácie 265 mil. XDR a v rámci špeciálnej alokácie 75 mil. XDR.

18. Závazky v rámci Eurosystemu

Táto položka predstavuje čistý záväzok súvisiaci s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu vo výške 918 315 tis. EUR (884 468 tis. EUR k 31. decembru 2018), úročený hlavnou refinančnou sadzbou. K 31. decembru 2019 banka neviduje žiadny nákladový úrok plynúci zo záväzku súvisiaceho s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby.

19. Ostatné záväzky

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	15 968	39 146	(23 178)
Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období	28 950	34 759	(5 809)
Ostatné	408 295	389 330	18 965
	453 213	463 235	(10 022)

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2019 položka predstavuje kurzovú stratu najmä z ocenenia otvorených menových swapov a cross currency swapov vo výške 15 968 tis. EUR (39 146 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období

Najväčší objem položky časového rozlíšenia k 31. decembru 2019 predstavujú nákladové úroky z úrokových swapov vo výške 16 412 tis. EUR (18 578 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Ostatné

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Euromince v obehu	202 268	189 836	12 432
Bankovky v SKK v obehu	70 835	71 737	(902)
Vklady - kolaterály k derivátom	16 250	50 000	(33 750)
Reálna hodnota úrokových swapov - straty	54 178	20 403	33 775
Mince v SKK v obehu	23 184	23 185	(1)
Cross currency swap	918	0	918
Ostatné	40 662	34 169	6 493
	408 295	389 330	18 965

Hodnota úrokových swapov k 31. decembru 2019 predstavuje kumulovanú koncoročnú stratu z precenenia, ktorá je v zmysle Usmernenia ECB postupne amortizovaná do hospodárskeho výsledku ako súčasť čistých realizovaných ziskov z úrokových swapov (pozri pozn. 25).

Účelom prijatých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika NBS v prípade poklesu hodnoty swapových obchodov z pozície protistrany. Medziročný pokles objemu vkladov súvisí s nárastom trhovej ceny swapových obchodov u protistrany.

20. Rezervy

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Všeobecná rezerva na finančné riziká	660 000	660 000	0
Rezerva na straty z menovopolitických operácií	981	1 768	(787)
Ostatné	14 950	13 791	1 159
	675 931	675 559	372

V súlade s rozhodnutím bankovej rady bola k 31. decembru 2019 všeobecná rezerva na finančné riziká ponechaná v nezmenenej výške (pozri pozn. 25 a časť B, písm. I).

Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nakúpených v rámci CSPP Rada guvernérov ECB prehodnotila výšku rezervy voči kreditným rizikám na straty z menovopolitických operácií vytvorenú v roku 2018 a rozhodla o jej znížení z celkovej výšky 161 075 tis. EUR na 89 388 tis. EUR. V zmysle čl. 32.4 Štatútu sú všetky straty súvisiace s držbou cenných papierov nakúpených v rámci programu CSPP, ktoré by sa mohli zrealizovať, zdieľané národnými centrálnymi bankami Eurosystemu proporcionálne podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB platnom v čase prvotného znehodnotenia. Vzhľadom na uvedené NBS vytvorila rezervu vo výške jej percentuálneho podielu na splatenom kapitáli ECB platnom v roku 2018 v hodnote 981 tis. EUR (pozri časť B, písm. b a pozn. 28).

V položke ostatné rezervy vykazuje banka k 31. decembru 2019 najmä rezervy na záväzky voči zamestnancom vo výške 10 141 tis. EUR (9 566 tis. EUR k 31. decembru 2018).

21. Účty precenenia

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Oceňovacie rozdiely z ocenenia zlata	746 410	508 868	237 542
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cenných papierov	69 518	18 272	51 246
Oceňovacie rozdiely z ocenenia derivátov	6 749	12 737	(5 988)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cudzej meny	7 593	6 377	1 216
Oceňovacie rozdiely z ocenenia podielových cenných papierov (BISIP, ETF)	26 274	5 768	20 506
	856 544	552 022	304 522

22. Základné imanie a rezervné fondy

V tejto položke sa vykazuje štatutárny fond, ktorý predstavuje splatený kapitál prevzatý z rozdelenia Bilancie aktív a pasív bývalej ŠBČS, ktorý je od vzniku NBS v rovnakej výške 15 490 tis. EUR, a prevzaté základné imanie Úradu pre finančný trh (ďalej len „ÚFT“) vo výške 551 tis. EUR. ÚFT bol s účinnosťou od 1. januára 2006 zo zákona zrušený a pričlenený do NBS.

Rezervné fondy tvorí rezervný fond a kapitálový fond.

Zostatok rezervného fondu NBS k 31. decembru 2019 je vo výške 340 874 tis. EUR (340 874 tis. EUR k 31. decembru 2018). Rezervný fond je tvorený prídelmí z vytvoreného zisku z minulých rokov vo výške 337 412 tis. EUR. Po pričlenení ÚFT do NBS bol k 1. januáru 2006 do rezervného fondu NBS prevedený rezervný fond ÚFT vo výške 3 462 tis. EUR.

Zostatok kapitálového fondu NBS k 31. decembru 2019 je vo výške 882 tis. EUR (882 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Prehľad zmien na účtoch vlastného imania a kumulovaných strát

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Všeobecná rezerva na finančné riziká	Fondy z oceňovacích rozdielov zisk/(strata)	Neuhradená (strata) minulých rokov	Hospodársky výsledok bežného roka zisk	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2018	16 041	882	340 874	660 000	552 022	(4 534 268)	172 336	(2 792 113)
2. Prevod zisku za rok 2018 do neuhradenej straty min.r.						172 336	(172 336)	0
3. Prevod do štatutárneho fondu								0
4. Prevod do rezervných fondov								0
5. Zmena všeobecnej rezervy na finančné riziká								0
6. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov					51 246			51 246
7. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov					(5 988)			(5 988)
8. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata					237 542			237 542
9. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien					1 216			1 216
10. Zmena oceňovacích rozdielov podielov vo fonde (BISIP, ETF)					20 506			20 506
11. Zisk bežného účtovného obdobia							212 065	212 065
12. Zmena za účtovné obdobie					304 522	172 336	39 729	516 587
13. Stav k 31.12.2019	16 041	882	340 874	660 000	856 544	(4 361 932)	212 065	(2 275 526)

23. Podsúvahové nástroje

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Úrokové swapy v EUR	2 707 000	2 284 300	422 700
Úrokové swapy v USD	1 708 563	1 562 271	146 293
Úrokové swapy v GBP	1 193 604	681 587	512 017
	5 609 167	4 528 158	1 081 009

	31.12.2019		31.12.2018		Zmena	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Menové swapy v EUR	4 860 120	6 200	4 328 593	535 703	531 527	(529 503)
Menové swapy v USD	6 146	229 966	365 008	144 555	(358 862)	85 412
Menové swapy v CNY	0	24 231	0	16 698	0	7 533
Menové swapy v GBP	0	271 509	167 119	438 487	(167 119)	(166 977)
Menové swapy v JPY	0	587 256	0	13 190	0	574 066
Menové swapy v CHF	0	44 223	0	85 386	0	(41 162)
Menové swapy v CZK	0	3 699 622	0	3 665 837	0	33 785
	4 866 266	4 863 008	4 860 720	4 899 855	5 546	(36 847)

	31.12.2019		31.12.2018		Zmena	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Menové forwardy v EUR	0	9 295	2 266	0	(2 266)	9 295
Menové forwardy v CNY	0	0	0	2 277	0	(2 277)
Menové forwardy v GBP	1 057	0	0	0	1 057	0
Menové forwardy v USD	8 171	0	0	0	8 171	0
	9 227	9 295	2 266	2 277	6 962	7 018

	31.12.2019		31.12.2018		Zmena	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Cross currency swapy v EUR	460 284	0	0	0	460 284	0
Cross currency swapy v JPY	0	185 501	0	0	0	185 501
Cross currency swapy v USD	0	187 716	0	0	0	187 716
Cross currency swapy v CHF	0	89 036	0	0	0	89 036
	460 284	462 253	0	0	460 284	462 253

	31.12.2019		31.12.2018		Zmena	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Úrokové futures v EUR	0	0	0	296 600	0	(296 600)
Úrokové futures v GBP	0	125 764	60 367	348 787	(60 367)	(223 023)
Úrokové futures v CHF	0	0	0	63 005	0	(63 005)
Úrokové futures v USD	0	6 449	0	17 467	0	(11 018)
	0	132 213	60 367	725 858	(60 367)	(593 645)

24. Čistý výsledok z úrokov

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Investície v EUR, z toho:	92 024	90 661	1 363
čistý výnos z bežných účtov a termín. vkladov	103 857	92 610	11 247
čistý výnos z repo obchodov	10 423	9 214	1 209
čistý výnos z cenných papierov	3 821	2 533	1 288
čistý náklad z derivátov	(26 151)	(13 784)	(12 367)
ostatné	74	88	(14)
Investície v cudzej mene, z toho:	33 446	21 888	11 558
čistý výnos z cenných papierov	99 072	56 160	42 912
čistý náklad z repo obchodov	(63 297)	(36 847)	(26 450)
čistý náklad/výnos z derivátov	(3 825)	5 377	(9 202)
čistý náklad z bežných účtov a termín. vkladov	(1 290)	(4 725)	3 435
kompenzácia s MF SR	2 786	1 923	863
Menovopolitické operácie, z toho:	105 160	93 630	11 530
čistý výnos z cenných papierov	104 413	93 739	10 674
čistý náklad z vkladov a úverov	(4 036)	(4 134)	98
čistý výnos z PMR	4 783	4 025	758
	230 630	206 179	24 451

Nárast v položke „Čistý výnos z bežných účtov a termínovaných vkladov“ v EUR súvisí najmä s úročením vkladových účtov klientov (pozri pozn. 14).

Nárast čistých úrokových výnosov z cenných papierov v cudzej mene je dôsledkom nákupov cenných papierov (pozri pozn. 2 a 4).

Nárast čistých úrokových výnosov z menovopolitických operácií je dôsledkom nákupov cenných papierov držaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

K 31. decembru 2019 banka neeviduje žiadny úrok z remunerácie pohľadávky z prevodu devízových rezerv, remunerácie eurobankoviek a remunerácie TARGET2 z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby (pozri pozn. 8 a 18).

V dôsledku zavedenia záporných úrokových sadzieb na finančných trhoch od roku 2014 a spôsobu vykazovania (pozri časť B, písm. c) NBS eviduje k 31. decembru 2019 nasledujúce brutto úrokové výnosy a brutto úrokové náklady:

	Bil. položka	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Investície v EUR				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		111 278	98 084	13 194
Bežné účty a termínované vklady	L6	105 351	93 925	11 426
Repo obchody	L3, L6	5 927	4 159	1 768
Úrokové náklady brutto, z toho:		(43)	(41)	(2)
Bežné účty	A6	(43)	(41)	(2)
Investície v cudzej mene				
Úrokové náklady brutto, z toho:		(7)	(13)	6
Bežné účty	A2, A3	(7)	(13)	6
Menovopolitické operácie				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		4 944	4 211	733
PMR	L2	4 783	4 025	758
Jednodňové sterilizačné obchody	L2	161	186	(25)
Úrokové náklady brutto, z toho:		(4 197)	(4 321)	124
Dlhodobejšie refinančné operácie	A5	(4 197)	(4 321)	124

Úrokové sadzby vyhlásené ECB:

Účinnosť od	Jednodňové refinančné operácie	Hlavné refinančné operácie	Jednodňové sterilizačné operácie
16.3.2016	0,25% p.a	0,00% p.a	-0,40% p.a
18.9.2019	0,25% p.a	0,00% p.a	-0,50% p.a

25. Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Realizované zisky z finančných operácií	16 444	16 328	116
Čisté zisky z predaja cenných papierov	11 471	2 828	8 643
Čisté zisky z úrokových swapov	3 766	11 577	(7 811)
Čisté kurzové zisky	1 207	1 959	(752)
Čistá strata z podielov pri likvidácii spoločnosti	0	(36)	36
Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií	(45 471)	(38 314)	(7 157)
Straty z ocenenia úrokových swapov	(42 575)	(16 927)	(25 648)
Straty z ocenenia cenných papierov	(2 336)	(18 939)	16 603
Straty z ocenenia cudzej meny	(560)	(2 448)	1 888
Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata	0	(30 000)	30 000
Všeobecná rezerva na finančné riziká	0	(30 000)	30 000
	(29 027)	(51 986)	22 959

Medziročný nárast straty z ocenenia úrokových swapov je dôsledkom poklesu trhových cien úrokových swapov.

26. Čistý výsledok z poplatkov a provízií

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Poplatky a provízie z investičného portfólia, z toho:	(92)	85	(177)
Čistý zisk z operácií s klientami	216	215	1
Čistá strata z operácií s bankami	(230)	(88)	(142)
Čistá strata/zisk z operácií s cennými papiermi	(32)	9	(41)
Čistá strata z úrokových futures	(18)	(24)	6
Ostatné	(28)	(27)	(1)
Poplatky a provízie z menovopolitických operácií, z toho:	1 131	1 489	(358)
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	1 736	2 065	(329)
Čistá strata z operácií s bankami	(605)	(576)	(29)
Čistý zisk z výmeny euromincí	72	67	5
	1 111	1 641	(530)

27. Výnos z akcií a podielových účastí

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Predbežné prerozdelenie zisku ECB za bežný rok	16 452	13 074	3 378
Podiel na zisku ECB z predchádzajúceho roka	4 214	3 150	1 064
Dividendy z ETF fondov	3 143	567	2 576
Dividendy z akcií BIS	859	812	47
	24 668	17 603	7 065

28. Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu

Menový príjem v zmysle čl. 32.1 Štatútu a Rozhodnutia ECB/2016/36 o alokácii menového príjmu národných centrálnych bánk zúčastnených členských štátov v znení neskorších predpisov predstavuje čistý ročný príjem z aktív národnej centrálnej banky, ktoré sú vedené ako protihodnota bankoviek v obehú a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Menový príjem vyplýva z plnenia úloh menovej politiky ESCB.

Menový príjem sa rozdeľuje po ukončení hospodárskeho roka v pomere, ktorý zodpovedá podielu NBS na splatenom kapitáli ECB (1,1497%).

Združený menový príjem za rok 2019, ktorým NBS prispela do celkového koša menového príjmu Eurosystemu, bol vo výške 38 544 tis. EUR. Menový príjem zodpovedajúci 1,1497%-nému podielu NBS bol vo výške 129 928 tis. EUR. Rozdiel vo výške 91 384 tis. EUR (96 805 tis. EUR k 31. decembru 2018) predstavuje čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu. Korekciou menového príjmu Eurosystemu za roky 2017 a 2018 sa NBS znížili výnosy o 176 tis. EUR (korekciou za roky 2016 a 2017 sa zvýšili výnosy o 3 865 tis. EUR k 31. decembru 2018).

V tejto položke banka vykazuje podiel na rezerve voči stratám zo znehodnotenia z menovopolitických operácií vo výške 981 tis. EUR (1 768 tis. EUR k 31. decembru 2018) v súvislosti s cennými papiermi držanými v CSPP portfóliu (pozri pozn. 20).

29. Ostatné výnosy a ostatné náklady

Najvýznamnejší podiel na „Ostatných výnosoch“ banky k 31. decembru 2019 predstavujú výnosy z poplatkov a príspevkov subjektov finančného trhu v objeme 11 974 tis. EUR (9 554 tis. EUR k 31. decembru 2018), tržby z predaja dlhodobého hmotného majetku v sume 5 202 tis. EUR (1 262 tis. EUR k 31. decembru 2018) a prijaté poplatky za platobné systémy vo výške 3 245 tis. EUR (3 109 tis. EUR k 31. decembru 2018).

„Ostatné náklady“ banky k 31. decembru 2019 predstavujú najmä náklady na razbu obehových a zberateľských mincí vrátane nákladov služieb s tým súvisiacich vo výške 3 850 tis. EUR (3 033 tis. EUR k 31. decembru 2018).

30. Personálne náklady

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Mzdy a odmeny	(34 334)	(31 293)	3 041
Sociálne náklady	(12 580)	(11 346)	1 234
Ostatné náklady na zamestnancov	(6 541)	(4 817)	1 724
	(53 455)	(47 456)	5 999

K 31. decembru 2019 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 103 (1 097 k 31. decembru 2018), z toho 105 vedúcich zamestnancov (104 k 31. decembru 2018).

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia. Príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie je súčasťou položky „Ostatné náklady na zamestnancov“.

31. Administratívne náklady

K 31. decembru 2019 tvoria túto položku najmä náklady na technickú podporu a údržbu informačných systémov, náklady na opravy a udržiavanie, spotrebu energie a telekomunikačné náklady v celkovom objeme 11 210 tis. EUR (10 373 tis. EUR k 31. decembru 2018).

Náklady voči štatutárnemu audítovi za overenie účtovnej závierky boli k 31. decembru 2019 vo výške 61 tis. EUR (61 tis. EUR k 31. decembru 2018). Banka neviduje k 31. decembru 2019 žiadne náklady na uisťovacie a audítorske služby a daňové poradenstvo v zmysle § 18 ods. 6 zákona o účtovníctve.

32. Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	31.12.2019	31.12.2018	Zmena
Odpisy dlhodobého hmotného majetku	(6 799)	(6 822)	(23)
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku	(2 444)	(2 200)	244
	(9 243)	(9 022)	221

33. Služby súvisiace s výrobou bankoviek

K 31. decembru 2019 náklady na tlač eurobankoviek predstavovali 3 383 tis. EUR (4 911 tis. EUR k 31. decembru 2018).

34. Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem

V zmysle § 43 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov je NBS platiteľom dane z výnosov (príjmov), ktoré jej plynú z dlhopisov emitovaných na území Slovenskej republiky. Za rok 2019 NBS odviedla zrážkovú daň vo výške 35 076 tis. EUR (28 884 tis. EUR k 31. decembru 2018). Zvýšenie oproti predošlému obdobiu vo výške 6 192 tis. EUR bolo z dôvodu nárastu objemu cenných papierov realizovaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

35. Hospodársky výsledok

Hospodársky výsledok banky k 31. decembru 2019 predstavuje zisk vo výške 212 065 tis. EUR (zisk 172 336 tis. EUR k 31. decembru 2018). Najväčší podiel na zisku predstavujú čisté úrokové výnosy (pozri pozn. 24).

D. UDALOSTI, KTORÉ NASTALI MEDZI DŇOM, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, A DŇOM ZOSTAVENIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

V súlade s čl. 33 Štatútu rozhodla Rada guvernérov ECB na svojom zasadnutí dňa 19. februára 2020 o rozdelení čistého zisku ECB za rok 2019 medzi jednotlivé centrálné banky, a to v pomere podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB. Výnos NBS z rozdelenia zisku vo výške 10 747 tis. EUR je zaúčtovaný do účtovného obdobia 2020.

V dôsledku odchodu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie 31. januára 2020 a následného vystúpenia Bank of England z ESCB boli upravené vážené podiely národných centrálnych bánk Eurosystemu. K 1. februáru 2020 sa výška kapitálového kľúča NBS upravila na 0,9314% (0,8004% do 31. januára 2019), výška eurosystémového kľúča NBS sa upravila na 1,1452% (1,1497% do 31. januára 2019), výška kľúča na pridelovanie eurobankoviek sa upravila na 1,0535% (1,0575% do 31. januára 2019).

Po 31. decembri 2019 nenastali iné významné udalosti, ktoré by si vyžadovali ďalšie úpravy v účtovnej závierke za rok 2019.

Bratislava, 3. marca 2020

Ing. Peter Kažimír
guvernér

Ing. Jaroslav Mikla
výkonný riaditeľ
úsek finančného riadenia
a informačných technológií

Ing. Jana Langerová
riaditeľka
odbor finančného riadenia

Národná banka Slovenska
DODATOK SPRÁVY NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
k časti Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Overili sme účtovnú závierku Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“) k 31. decembru 2019 uvedenú na stranách 123 – 154 priloženej výročnej správy banky, ku ktorej sme dňa 3. marca 2020 vydali správu nezávislého audítora, ktorá sa nachádza na stranách 124 – 125 výročnej správy banky. Tento dodatok sme vypracovali v zmysle § 27 odsek 6 zákona č. 423/2015 Z.z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“).

Na základe vykonaných prác, ktoré sú opísané v časti „Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe“ vyššie uvedenej správy nezávislého audítora, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe banky zostavenej za rok 2019 sú v súlade s jej účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Bratislava 28. apríla 2020

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

V mene spoločnosti
Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/o-nas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálnej prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 245 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.

Legislatíva

V roku 2019 pokračovala Národná banka Slovenska vo vykonávaní svojich legislatívnych a aproximačných kompetencií, ktoré jej pri príprave a vydávaní vyplývajú z § 30 zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Národná banka Slovenska predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti peňažného obehu a spolu s Ministerstvom financií Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti devízových vzťahov, platobných systémov a poskytovania platobných služieb a finančného trhu, vrátane bankovníctva a postavenia a pôsobnosti Národnej banky Slovenska. Čl. 56 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky priznáva NBS kompetenciu v oblasti legislatívy. Podľa neho môže vydávať všeobecne záväzné právne predpisy – vyhlášky a opatrenia, ak je na to splnomocnená zákonom.

Legislatívne zmeny zákonov v oblasti pôsobnosti Národnej banky Slovenska pripravené a vykonané v roku 2019

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 95/2019 Z. z. a zákonom č. 221/2019 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 281/2019 Z. z.

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 6/2019 Z. z., zákonom č. 30/2019 Z. z., zákonom č. 54/2019 Z. z., zákonom č. 211/2019 Z. z., zákonom č. 305/2019 Z. z. a zákonom č. 390/2019 Z. z.

Zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 281/2019 Z. z. a zákonom č. 390/2019 Z. z.

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 221/2019 Z. z.

Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 30/2019 Z. z.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 156/2019 Z. z. a zákonom č. 211/2019 Z. z.

Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 156/2019 Z. z.

Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 156/2019 Z. z., zákonom č. 221/2019 Z. z. a zákonom č. 281/2019 Z. z.

Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 281/2019 Z. z.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 231/2019 Z. z. a zákonom č. 234/2019 Z. z.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2019 novelizovaný zákonom č. 35/2019 Z. z. a zákonom č. 156/2019 Z. z.

Vykonávacie všeobecne záväzné právne predpisy vydané v roku 2019 Národnou bankou Slovenska v rámci jej legislatívnych kompetencií

Opatrenia NBS vyhlásené v Zbierke zákonov SR uverejnením oznámenia o ich vydaní

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 8. januára 2019 č. 1/2019, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 9/2017, ktorým sa ustanovujú národné voľby pre inštitúcie podľa osobitného predpisu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 27. augusta 2019 č. 2/2019 o výkazoch predkladaných doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou na účely poskytovania informácií Národnej banke Slovenska a európskym orgánom dohľadu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 1. októbra 2019 č. 3/2019 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk a obchodníkmi s cennými papiermi na účely zabezpečenia zberu údajov podľa osobitného predpisu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 1. októbra 2019 č. 4/2019, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2018 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti finančného poradcu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. novembra 2019 č. 5/2019, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2011 o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o kolektívnom investovaní v znení opatrenia č. 1/2014.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2019 č. 6/2019, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 13/2017 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk na účely vykonávania dohľadu v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 18/2018.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2019 č. 7/2019, ktorým sa ustanovuje osnova rozšírenej správy audítora pre štatutárny audit bánk a pobočiek zahraničných bánk.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2019 č. 8/2019 o predkladaní výkazov platobnými inštitúciami, pobočkami zahraničných platobných inštitúcií, inštitúciami elektronických peňazí a pobočkami zahraničných inštitúcií elektronických peňazí.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 17. decembra 2019 č. 9/2019, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 6/2018.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 17. decembra 2019 č. 10/2019, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 7/2018.

Skratky

2. pilier	starobné dôchodkové sporenie
3. pilier	doplňkové dôchodkové sporenie
AIFMD	smernica o správcoch alternatívnych investičných fondov
AML/CFT	ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrana pred financovaním terorizmu
AnaCredit	Analytical Credit Datasets (Analytická úverová databáza s harmonizovanými podrobnými informáciami o jednotlivých bankových úveroch vo všetkých zúčastnených členských štátoch eurozóny zastrešovaná ECB)
AOCP	Asociácia obchodníkov s cennými papiermi
BCPB, a. s.	Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.
BACH	Bank for the Accounts of Companies Harmonised
BI	Business intelligence
BIS	Banka pre medzinárodné zúčtovanie
brexit	odchod Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z EÚ
CB PP3	program nákupu krytých dlhopisov 3
CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov, a. s.
CERI	Centrálna evidencia regulovaných informácií
CSDB	Centralizovaná databáza vydaných cenných papierov
DDS	doplňková dôchodková spoločnosť
DFS	Dni finančného spotrebiteľa
DFR	úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody
DSS	dôchodková správovská spoločnosť
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
EBRD	Európska banka pre obnovu a rozvoj
ECB	Európska centrálna banka
EIOPA	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov
EONIA	Európsky inštitút peňažných trhov
ESCB	Európsky systém centrálnych bánk
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká
EÚ	Európska únia
FinTech	finančné technológie
FRIBS	nariadenie o európskej podnikovej štatistike
GFSR	Správa o globálnej finančnej stabilite
HDP	hrubý domáci produkt
HFCS	Household Finance and Consumption Survey

IAS	Medzinárodná organizácia pre poisťovníctvo
IČO	identifikačné číslo organizácie
IDD	smernica o distribúcii poistenia
IOPS	Medzinárodná organizácia pre dôchodky
IS	Informačný systém
IS ŠZP	informačný systém Štatistický zberový portál
MMF	Medzinárodný menový fond
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MREL	minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (Minimal Requirement for Own funds and Eligible Liabilities)
NBS	Národná banka Slovenska
NDCP	Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s.
PMR	povinné minimálne rezervy
PRISMA	Price-setting Microdata Analysis Network
PZP	povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla
RBUZ	Register bankových úverov a záruk
REGFAP	Register finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie
RIAD	Register údajov o inštitúciách a pridružených osobách (Register of Institutions and Affiliates Data)
Rada	Rada pre riešenie krízových situácií
SBA	Slovenská banková asociácia
SR	Slovenská republika
SRB	Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (Single Resolution Board)
SSM	jednotný mechanizmus dohľadu (Single Supervisory Mechanism)
STEC	členenie služieb podľa ekonomickej charakteristiky podniku
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZP	Štatistický zberový portál
TLTRO III	cielené dlhodobjšie refinančné operácie
WEO	Svetový ekonomický výhľad

Slovenská legislatíva – skrátene názvy

devízový zákon	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve	Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti	Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o PZP	Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o spotrebiteľských úveroch	Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
opatrenie č. 411/2019 Z. z.	Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 411/2019 Z. z. z 26. novembra 2019, ktorým sa ustanovujú vzory výpisov z osobného účtu a výkazov v doplnkovom dôchodkovom sporení
zákon o cenných papieroch	Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov
zákon o dohľade	Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Európska legislatíva – skrátene názvy

smernica o distribúcii poistenia (IDD)	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia
smernica MiFID	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS
smernica MiFID II	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ
nariadenie MiFIR	Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012
nariadenie o SCA	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/389 z 27. novembra 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy pre silnú autentifikáciu zákazníka a spoločné a bezpečné otvorené komunikačné normy
smernica AML	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES
smernica PSD 2	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES

Zoznam grafov

Graf 1	Vývoj HDP	11
Graf 2	Vývoj zložiek HICP inflácie	12
Graf 3	Vývoj reálneho HDP	13
Graf 4	Vývoj spotreby a disponibilného príjmu	14
Graf 5	Vývoj exportu a zahraničného dopytu	15
Graf 6	Vývoj indexov NEER a REER	15
Graf 7	Vývoj priemernej nominálnej mzdy	18
Graf 8	Vývoj inflácie	19
Graf 9	Vývoj inflácie	19
Graf 10	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	20
Graf 11	Podiel jednotlivých menovopolitických operácií	23
Graf 12	Program nákupu aktív	24
Graf 13	Vývoj úrokových sadzieb EONIA a €STR v roku 2019	26
Graf 14	Podiel jednotlivých častí finančného sektora na aktívach finančného sektora k 31. 12. 2019	30
Graf 15	Menovopolitická aktivita NBS	32
Graf 16	Prehľad plnenia PMR v roku 2019	34
Graf 17	Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2019	35
Graf 18	Porovnanie koncoročného stavu slovenských akceptovateľných aktív za roky 2018 a 2019	35
Graf 19	Použitie akceptovateľných aktív v roku 2019	36
Graf 20	Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív v roku 2018	37
Graf 21	Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív v roku 2019	37
Graf 22	Dlhopisové portfóliá NBS v roku 2019 – nominálne hodnoty cenných papierov	38
Graf 23	Dlhopisové portfóliá NBS k 31. 12. 2019 – členenie cenných papierov podľa krajiny emitenta	39
Graf 24	Vývoj podielu bankových a nebankových spotrebiteľských úverov	56
Graf 25	Počet zaznamenaných finančných kampaní v rokoch 2017 – 2019	59
Graf 26	Štruktúra podaní finančných spotrebiteľov v roku 2019	61
Graf 27	Denný vývoj emisie	68
Graf 28	Podiel eurobankoviek druhej série na emisii a na spracovaní eurobankoviek danej nominálnej hodnoty k 31. 12. 2019	71
Graf 29	Štruktúra spracovaných eurobankoviek v NBS v roku 2019	74
Graf 30	Falzifikáty eurobankoviek zadržaných v obehu na milión eurobankoviek v obehu	76

Graf 31	Štruktúra zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR	77
Graf 32	Štruktúra zadržaných falzifikátov eurobankoviek v eurozóne	77
Graf 33	Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR	78
Graf 34	Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v eurozóne	78
Graf 35	Porovnanie počtu platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2018 a 2019	83
Graf 36	Porovnanie hodnoty platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2018 a 2019	83
Graf 37	Pomer počtu cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v roku 2019	84
Graf 38	Pomer hodnoty cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v roku 2019	84
Graf 39	Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2018 a 2019	86
Graf 40	Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2018 a 2019	86
Graf 41	Podiel počtu domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2019	87
Graf 42	Podiel hodnoty domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2019	87
Graf 43	Podiel počtu transakcií v roku 2019 podľa typu zariadení	89
Graf 44	Podiel hodnoty transakcií v roku 2019 podľa typu zariadení	89

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Vývoj HDP podľa použitia	16
Tabuľka 2	Vývoj ukazovateľov trhu práce	16
Tabuľka 3	Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie	21
Tabuľka 4	Finančný účet platobnej bilancie	21
Tabuľka 5	Štatistika podaní spotrebiteľov – bankoví a nebankoví veritelia	57
Tabuľka 6	Štatistika podaní spotrebiteľov – poskytnutie úveru a vymáhanie pohľadávky	57
Tabuľka 7	Prehľad podaní podľa opodstatnenosti a dobrovoľnej nápravy	62
Tabuľka 8	Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí	69
Tabuľka 9	Euromince určené pre peňažný obeh dodané do zásob NBS v roku 2019	72

Tabuľka 10 Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2019	73
Tabuľka 11 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v rokoch 2017 až 2019	75
Tabuľka 12 Prehľad zadržaných falzifikátov eurobankoviek a euromincí	75
Tabuľka 13 Čisté príjmy členov Bankovej rady	112